

# Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ



ΤΕΥΧΟΣ 99 • ΙΟΥΝΙΟΣ 2016 - ΜΑΪΟΣ 2017

# ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ

## γράμματα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»  
(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ 1885)



Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

*Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του εξωτερικού, καθώς και σε φίλους του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας*  
(Σημ.: Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τη γνώμη των συγγραφέων τους)  
Κείμενα και φωτογραφίες δεν επιστρέφονται

**Περίοδος Β' Χρόνος 51ος - Αρ. Φύλλον 99 - Ιούνιος 2016-Μάιος 2017**

### ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

«Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος»

### ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Γιάννης Αρώνης

Πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών

- Καραολή & Δημητρίου 72, 185-34 Πειραιά

- Μικρό Χωριό Ευρυτανίας 36100

Τηλ.: 22370 41341, email: aronisg@gmail.com

### ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ

### ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ

Πρόεδρος: Γιάννης Αρώνης

Αντιπρόεδρος: Σπύρος Κρίκος

Γενική Γραμμ/τέας: Κυριακή Αϊβαλιώτου

Ταμίας: Τάκης Φλέγγας

Ειδικός Γραμμ/τέας: Κώστας Κρίκος

Σύμβουλοι: Θανάσης Παπαθανασίου

Χρήστος Μουτσιγιάννης

### ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΛΙΞΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Κώστας Κρίκος

### ΣΥΝΤΑΞΗ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

1996-1970: Μένιος Κουτσούκης

1971-1977: Γιώργος Δημόπουλος

1978-1992: Μένιος Κουτσούκης

1993-2002: Θανάσης Κεράνης - Δημήτριος Κρίκος

2003-2010: Αμυλία Κουτσούκη

2011-: Αμυλία Κουτσούκη, Αγλαύρου 19, 11741 Αθήνα

Τηλ.: 210 9238197 - email: Koutsoukis@hol.gr

Site: www.mikrochorio.gr

Επιμέλεια: Σοφία Κουτσούκη-Κούμπτου, email: bily@otenet.gr

### ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ

«Πάραλος», Θεμιστοκλέους 31,

106 77 Αθήνα, Τηλ.: 210 3801138

### ΕΠΗΣΙΑΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού ευρώ 20

Εξωτερικού ευρώ 50

Ν.Π.Ι.Δ. ευρώ 30

Αποστέλεται δωρεάν σε Δ.Υ.,

Ο.Τ.Α. και Συλλόγους

Φωτό εξωφύλλου: Γιάννης Αρώνης: Χίονια στο Χωριό Γενάρης 2017

# Το χωριό που νίκησε το θάνατο.

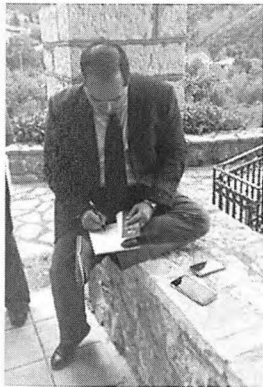
Η ιστορία της κατολίσθησης του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας.

Η καταστροφή και αναγέννηση της «Μικρής Ελβετίας».

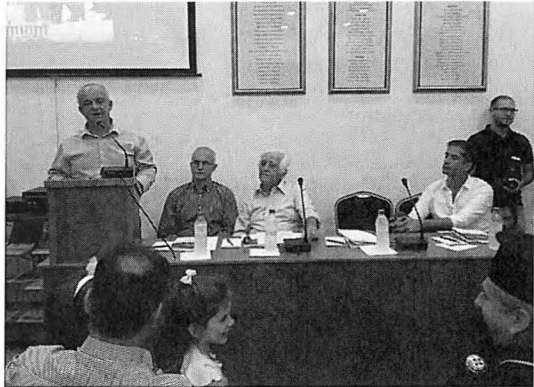
«Το Χωριό που νίκησε το θάνατο» είναι ο τίτλος του ντοκιμαντέρ του συγγραφέα μας δημοσιογράφου και συγγραφέα Βαγγέλη Χρ. Πλάκα, που γυρίστηκε με σκηνοθέτη τον Νίκο Μεζεριδη, και προβλήθηκε στο 18<sup>ο</sup> Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ της Θεσσαλονίκης (13 και 16 Μαρτίου 2016). Πρόκειται για ένα ωραίοτατο φιλμ, πλούσιο σε φωτογραφίες, ιστορικό υλικό, συνεντεύξεις, προσωπικές μαρτυρίες κ.λπ. Το ντοκιμαντέρ παρουσιάζει την ζηλευτή εικόνα του χωριού στη δεκαετία του '50, προχωρά στην περιγραφή της κατολίσθησης στις 13 Ιανουαρίου 1963, και καταλήγει με τις προσπάθειες που ακολούθησαν, ώστε να ξαναχτιστεί ένα ωραίοτατο ορεινό χωριό.

Λόγω της εντυπωσιακής αποδοχής του ντοκιμαντέρ, τόσο από το κοινό, όσο και από τα τηλεοπτικά δίκτυα, ο Βαγγέλης Πλάκας αποφάσισε να το επεξεργασθεί και να το τυπώσει σε **βιβλίο**, η παρουσίαση του οποίου έγινε στο Μουσείο του χωριού μας, το Σάββατο, 20 Αυγούστου 2016.

Ομιλητές στην παρουσίαση του βιβλίου ήταν ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδος κ. Κώστας Μπακογιάννης, ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. Νίκος Σουλιώτης και ο συγγραφέας μας ομ. καθηγητής Μένιος Κουτσούκης. Χαιρετισμό απηύθυνε ο πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών κ. Γιάννης Αρώνης.



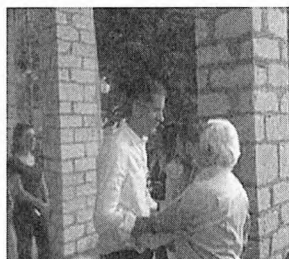
Ο συγγραφέας Β. Πλάκας



Από αριστερά: Ν. Σουλιώτης, Γ. Αρώνης, Μ. Κουτσούκης και Κ. Μπακογιάννης

Στην εκδήλωση αυτή όλοι οι Μικροχωριτές και όχι μόνο, έδωσαν το παρόν. Την εκδήλωση, εκτός από τους ομιλητές, τίμησαν με την παρουσία τους ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ.κ. Γεώργιος, ο πρωτοπρεσβύτερος π. Δημήτριος Παπασπύρου, ο αντιπεριφερειάρχης Ευρυτανίας κ. Άρης Τασιός, ο αντιδήμαρχος Καρπενησίου κ. Κλεομένης Λάμπρας, ο πρ. πρόεδρος κ. Χρήστος Στρεμμένος, κ.ά.

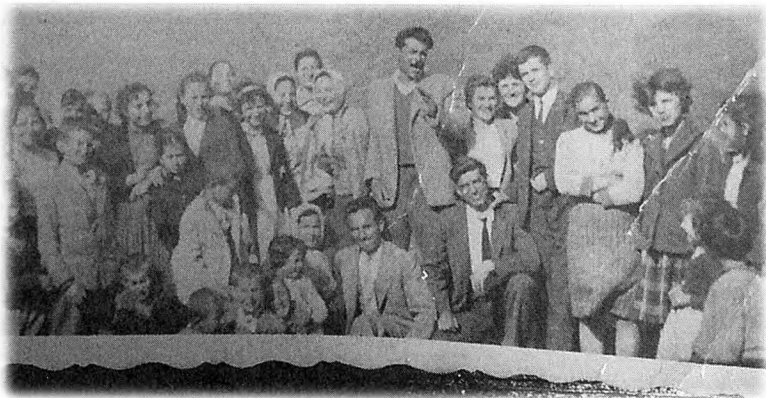
Ακολούθησε η προβολή του πολύ πετυχημένου ντοκιμαντέρ, η οποία χρειάστηκε να προβληθεί δύο φορές, για να μπορέσουν να το δουν όλοι οι παρευρισκόμενοι.



Στιγμιότυπα από την εκδήλωση: Διακρίνονται ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Καρπενησίου, ο Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδος, ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ.ά.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι το ως άνω ντοκιμαντέρ βραβεύθηκε με **Ειδική Τιμητική Διάκριση** της Κριτικής Επιτροπής του 10<sup>ου</sup> Φεστιβάλ Ελληνικού Ντοκιμαντέρ που πραγματοποιήθηκε στη Χαλκίδα τον Οκτώβριο του 2016. Επίσης, στο Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (Ταύρος - Αθήνα) προβλήθηκε το ντοκιμαντέρ αυτό στις 7 Μαρτίου 2017 και στη σειρά προβοθών με τίτλο «Ιστορικά Ντοκιμαντέρ Ελλήνων Δημιουργών».

## Πρωτομαγιά του 1959

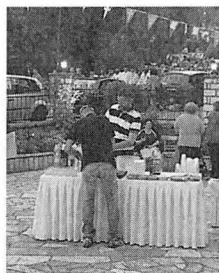


Φωτογραφία της Μαρίας Βενέτη: Παρέα Μικροχωριτών στο Νοκόλο την Πρωτομαγιά του 1959. Διακρίνονται από δεξιά: Άννα Πλάκα, Μαρία Βενέτη, Γιάννης Μπάρλας, Φούλα Ζάρα, Μάχη Βενέτη, καθιστός μπροστά τους Ανδρέας Πλάκας, όρθιος ο Παντελής Φλώρος, δίπλα του Μαίρη Παναγιώτου, Κασσιανή Πιστιόλη, Ρήνα Πλάκα, Βαγγελιώ Παπαδή.

Παράκληση: Όσοι αναγνωρίζουν τα άλλα πρόσωπα της φωτογραφίας ας μάς ενημερώσουν.

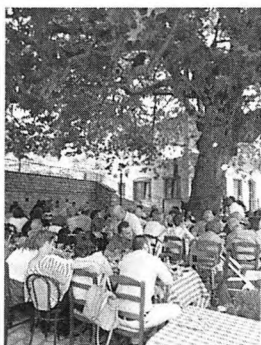
# Στο Χωριό μας πέρυσι το καλοκαίρι

Άγιας Κυριακής, 7 Ιουλίου 2016



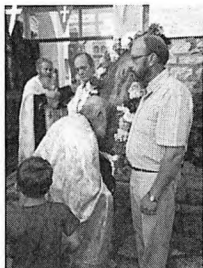
Την παραμονή της Άγιας Κυριακής, 6 Ιουλίου 2016 έγινε η περιφορά της Εικόνας, που την ακολούθησε πολύς κόσμος από κατοίκους του χωριού μας και της γύρω περιοχής. Μετά το πέρας της λιτάνευσης προσφέρθηκαν γλυκά και αναψυκτικά στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας. Ανήμερα της γιορτής έγινε η Θεία Λειτουργία με πλήθος πιστών.

## Δικηγορικός Σύλλογος Καρπενησίου



Ο δικηγορικός σύλλογος Ευρυτανίας, με τη λήξη του δικαστικού έτους, πραγματοποίησε την ετήσια συνάντησή του στην πλατεία του Παλαιού Μικρού Χωριού στις 25 Ιουνίου 2016. Συγκεντρώθηκαν πάνω από 80 άτομα, που αφού επισκέφτηκαν το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του χωριού μας, συνέφαγαν κάτω από τον πλάτανο της πλατείας, όπου ο πρόεδρος του συλλόγου κ. Βασίλειος Γκαρίλας, οργανωτής και ψυχή της εκδήλωσης, χαιρέτισε τους καλεσμένους. Από το χωριό μας παρευρέθηκαν ο ιερέας του Χωριού π. Νικόλαος Αζακάς και ο πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών κ. Γιάννης Αρώνης. Η ορχήστρα με δημοτικά τραγούδια ζωντάνεψε το κέφι για χορό, ενώ ο παπα-Νίκος έδωσε τοπικό χρώμα στην εκδήλωση με τα ωραία παραδοσιακά τραγούδια του.

## Μεταμόρφωση του Σωτήρος, 6 Αυγούστου 2016 Το ετήσιο πανηγύρι του Χωριού

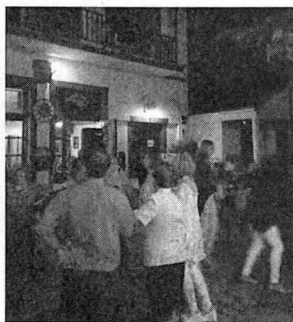


Όπως κάθε χρόνο, την παραμονή της γιορτής της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος (5/8/2016) έγινε η περιφορά της Εικόνας, που την ακολούθησε πλήθος κόσμου. Μετά το πέρας της Λιτανείας, ο ιερέας του Χωριού π. Ν. Αζακάς δέχτηκε τους πιστούς στο γραφείο του, στο πίσω μέρος του προαυλίου, όπου αντάλλαξαν ευχές και γεύτηκαν γλυκά και αναψυκτικά.

Την ημέρα της Μεταμόρφωσης, το πρωί, έγινε η Θεία Λειτουργία, ενώ το βράδυ, τόσο της παραμονής, όσο και ανήμερα της γιορτής, έγινε το καθιερωμένο **ετήσιο πανηγύρι** του Χωριού, με πολύ κόσμο, παραδοσιακή μουσική και χορό ως τις πρωινές ώρες.

### Συνεστίαση Μικροχωριτών

Το βράδυ της 21<sup>ης</sup> Αυγούστου έγινε η καθιερωμένη συνεστίαση των Μικροχωριτών. Όπως κάθε χρόνο η προσέλευση του κόσμου ήταν μεγάλη και η ορχήστρα «**Τα παιδιά του ανέμου**», προσφορά του Δήμου, έδωσε τον καλλίτερο εαυτό της για να δυναμώσει το κέφι και να κυλήσει πολύ ευχάριστα η βραδιά. Στη συνεστίαση παραβρέθηκε και ο Σύλλογος Γυναικών Ευρυτανίας, που πρόσφερε γλυκά στους παρευρισκόμενους και πραγματοποίησε λαχειοφόρο αγορά, με λαχρούς που όλοι κέρδιζαν.

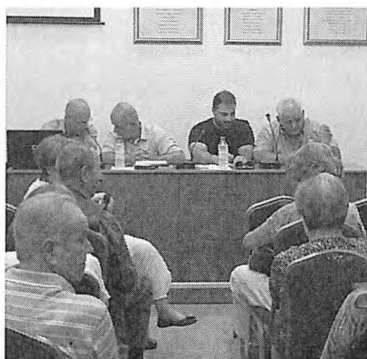


## Λαϊκή Συνέλευση

Την Κυριακή, 21 Αυγούστου 2016, πραγματοποιήθηκε η ετήσια λαϊκή Συνέλευση των κατοίκων του χωριού, που οργάνωσε η Αδελφότητα Μικροχωριτών, με την παρουσία του δημάρχου Καρπενησίου κ. Ν. Σουλιώτη, του αντιδημάρχου κ. Κλ. Λάππα, του προέδρου της κοινότητας κ. Β. Μπούρα και πολλών κατοίκων του χωριού.

Ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Μικροχωριτών κ. Γιάννης Αρώνης άνοιξε τη συνέλευση λέγοντας ότι η συγκέντρωση αυτή σκοπεύει σε μια καλόπιστη συζήτηση των θεμάτων που απασχολούν το χωριό μας με στόχο να δοθούν λύσεις.

Στη συνέχεια, τον λόγο πήρε ο Δήμαρχος Καρπενησίου, ο οποίος αναφέρθηκε στην οικονομική στενότητα που αντιμετωπίζει ο Δήμος και τις δυσκολίες στην εκταμίευση των λίγων αυτών κονδυλίων για τοπικά έργα αφού υπόκεινται στον έλεγχο του επιτρόπου, που γίνεται μια φορά το μήνα. Παράλληλα υπάρχει έλλειψη προσωπικού, αφού ο αριθμός των εργαζομένων μειώθηκε από 210 στους 120. Με δεδομένη την οικονομική στενότητα και τη μικρή εισπραξιμότητα των δημοτικών τελών (μόνο 55% εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους στο Δήμο), που είναι ένα σταθερό έσοδο του δήμου, ο κ. Δήμαρχος αναφέρθηκε λεπτομερειακά στο πολύπλευρο έργο που συνεχώς επιτελείται στην περιοχή. Ως προς το Μικρό Χωριό ο κ. Δήμαρχος αναφέρθηκε σε τρία θέματα: 1) Για την υδροηλεκτρική μονάδα είπε ότι ήταν μια δαιδαλώδης και χρονοβόρα διαδικασία, η οποία πιστεύουμε ότι βρίσκεται στο τελικό στάδιο και θα μπορέσει να λειτουργήσει μέσα στο 2017. 2) Για το ξενοδοχείο Country Club είπε ότι έγινε έξωση στον προηγούμενο ενοικιαστή, ο οποίος χρώσταγε 150.000 ευρώ, ακολούθησε μια διετής δικαστική διαδικασία, η οποία ακόμη δεν έχει τελειώσει, αλλά πιστεύουμε ότι βαίνει προς το τέλος και θα μπορέσει μετά να ενοικιασθεί και πάλι. Σημειωτέον ότι εκδηλώνεται μεγάλο ενδιαφέρον από επιχειρηματίες. 3) Ως προς την κατολίθωση στον κεντρικό δρόμο του Νέου Χωριού, έχει γίνει η μελέτη, ζητήθηκε η αρωγή από την κεντρική διοίκηση χωρίς αποτέλεσμα, έχουμε υπόσχεση ότι θα δοθεί λύση εντός του Σεπτεμ-



Από αριστερά: Γ. Αρώνης, Ν. Σουλιώτης, Κλ. Λάππας και Β. Μπούρας

βρίου και αναμένομε, άλλως θα προσπαθήσουμε να δοθεί κάποια άλλη λύση.

Στη συνέχεια, τόσο ο πρόεδρος της Αδελφότητας, όσο και κάτοικοι του χωριού επισήμαναν θέματα που απασχολούν το Χωριό, όπως 1) το επικίνδυνο τμήμα του δρόμου Παλιού-Νέου Μικρού Χωριού, που κατολίσθησε 2) το χρονίζον θέμα της κατολίσθησης στον κεντρικό δρόμο του Νέου Μικρού Χωριού, στην ανεπαρκή σήμανση του δρόμου αυτού, την σχεδόν ανύπαρκτη περίφραξη του κομματιού της κατολίσθησης και τους πολλούς κινδύνους που εγκυμονούν, 3) τον κίνδυνο για περαστικούς από το ετοιμόρροπο κτίσμα στον Άγιο Αθανάσιο στο Παλιό Χωριό, 4) την περίφραξη του δρόμου προς το γκρεμνό σε γειτονιά του Νέου Μ.Χ. που εκκρεμεί, παρά τις πολλές εκκλήσεις, 5) τα αυλάκια στο Παλιό χωριό που βρίσκονται σε κακή κατάσταση, με αποτέλεσμα να μην διοχετεύουν τα όμβρια ύδατα έξω από τη κατοικημένη περιοχή, αλλά να πλημμυρίζουν αυλές και να προκαλούν μικρές κατολισθήσεις, 6) την επιτακτική ανάγκη κουρέματος του πλατάνου της πλατείας του Παλιού Χωριού, 7) την κακή περίφραξη κτήματος στην περιοχή του Αγίου Νικολάου, με αποτέλεσμα να κόβεται η πρόσβαση στον Ναό.

Τόσο ο Δήμαρχος και ο Αντιδήμαρχος, όσο και ο πρόεδρος της Κοινότητας άκουσαν τα αιτήματα των κατοίκων και για τα περισσότερα υποσχέθηκαν άμεσες λύσεις.

## Καθαρισμός αυλακιών



Ένα από τα συνεργεία καθαρισμού στο αυλάκι στις Λόγγοβες. Από αριστερά οι κυρίες Κική Ζορμπαλά, Όλγα Παπαδημητρίου, Ζωή Κομπορόζου, Μένιος Κουτσούκης, Αριστείδης Γιουρνάς και Γιάννης Γιουρνάς.

Μια και ο λόγος για τον επιβεβλημένο καθαρισμό των αυλακιών του Χωριού, ας δούμε πώς καθαρίζονταν τα αυλάκια του χωριού στη δεκαετία του '80. Στα *Μικροχωρικά Γράμματα*, τ. 13-14, Μάρτιος 1982 διαβάζουμε: «Με πρωτοβουλία της Αδελφότητας Μικροχωριτών, στις 21 Αυγούστου 1981, η καμπάνα του χωριού χτύπησε δυο φορές. Σε μισή ώρα μαζεύτηκαν 22 άτομα με γκαρσμάδες, φτυάρια, λοστούς, κλαδευτήρια, τσαπιά κ.λπ. και σε διάστημα τεσσάρων ωρών καθαρίστηκαν τα πιο σημαντικά αυλάκια του χωριού.

Οι εθελοντές ήταν: Μένιος Κουτσούκης, πρόεδρος, Γιώργος Δημόπουλος, γραμματέας της Αδελφότητας, οι κυρίες Αλεξάνδρα Πολύζου, Δέσποινα Γιουρνά, Όλγα Παπαδημητρίου, Πιπίτσα Γιουρνά, Ζωή Κομπορόζου, Χαρίκλεια Κυρίτση, Κική Ζορμπαλά, Βέτα Γιαννακοπούλου, Ελευθερία Ουτουτζή και οι κύριοι Δημήτριος Δερματάς, Αριστείδης Γιουρνάς, Βασίλειος Μίχος, Τάσος Φλέγγας, Γιάννης Λιάπης, Σταύρος Γεωργούλης, Τρύφωνας Κομπορόζος, Χρήστος Γιαννακόπουλος, Παναγιώτης Κυρίτσης, Δημήτριος Κρίκος, Δημήτριος Μπάκης».



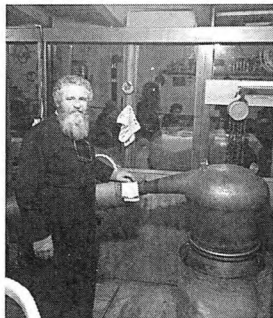
## Αγίου Φανουρίου, 27 Αυγούστου 2016



Στις 27 Αυγούστου γιορτάστηκε ο Άγιος Φανούριος με λειτουργία που έγινε στον Άγιο Αθανάσιο του Παλιού Μικρού Χωριού. Οι χωριανοί που παραβρέθηκαν είχαν φτιάξει φανουρόπιτες, τις οποίες απόλαυσαν μετά τη θεία λειτουργία στην πλατεία του Χωριού, μαζί με καφέδες και αναψυκτικά που πρόσφεραν, όπως κάθε χρόνο, ο Θανάσης και η Χρυσούλα Κεράνη, που είναι και οι συντηρητές του Ι.Ν. Αγίου Αθανασίου.

### Το Ψήσιμο των Τσίπουρων

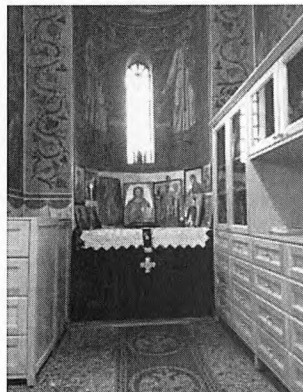
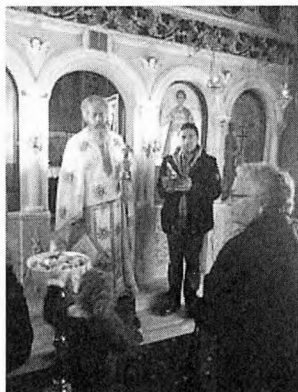
**Τσίπουρο**, ένα ελληνικό οινοπνευματώδες ποτό, που η παραγωγή του χάνεται μέσα στους αιώνες, αφού, όπως λέγεται, ξεκίνησε τον 14ο αιώνα στα μοναστήρια του Αγίου Όρους. Η όλη διαδικασία παραγωγής τσίπουρου αποτελεί μια τελετουργία, αφού η απόσταξη θέλει και χρόνο και μεγάλη παρακολούθηση.



Στο χωριό μας το ψήσιμο των τσίπουρων άρχισε στις αρχές Νοεμβρίου. Ο παπα-Νίκος, ιερέας του Χωριού, έδωσε στο ψήσιμο των τσίπουρων μια παραδοσιακή νότα. Είχε το σπίτι του πάντα ανοιχτό για όποιον ήθελε να δει τη

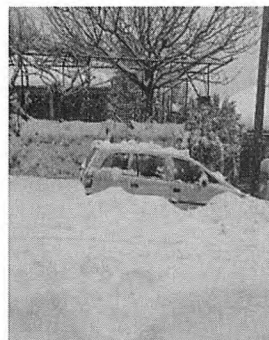
διαδικασία, ενώ τα βράδια μαζί με την πρεσβυτέρα υποδέχονταν χωριανούς και φίλους με κρασάκι και πλούσια εδέσματα. Μια ξεχωριστή κοινωνική εκδήλωση, με ομοτράπεζους να περνούν ευχάριστα και ταυτόχρονα να παρακολουθούν το ψήσιμο των τσίπουρων.

## Παρεκκλήσι Αγίας Αικατερίνης στον Ι.Ν. της Αγίας Κυριακής



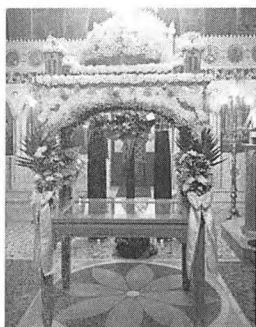
Με δωρεά της κ. Ιωάννας Μπαμπανικολού, στη μνήμη των γονέων της Νικολάου και Μαργαρίτας Κεράνη, διαμορφώθηκε η δεξιά πλευρά του Ιερού της Αγίας Κυριακής σε παρεκκλήσι της Αγίας Αικατερίνης, που εγκαινιάστηκε με Θεία Λειτουργία στις 25 Νοεμβρίου 2016, ανήμερα της γιορτής της Αγίας Αικατερίνης.

## Μεγάλη χιονόπτωση στο Χωριό



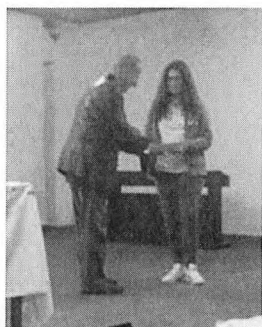
Ο Γενάρης επιτέθηκε με σφοδρότητα και στο χωριό μας. Τα χιόνια κάλυψαν τα πάντα, η παγωνιά της νύχτας επιδείνωνε την κατάσταση και ανάγκασε τους κατοίκους σε ακινησία.

**Πάσχα  
στο Μικρό Χωριό**



Λαμπρός και φέτος ο  
Επιτάφιος της Αγ. Κυ-  
ριακής

**Ίδρυμα Γαζή-Τρια-  
ταφυλλόπουλου**



Ο καθ. Σπ. Κυρίτσης  
απονέμει υποτροφία του  
Ιδρύματος

**Ο Σχολικός κήπος  
του Χωριού**



Πεντακάθαρος, χάρη  
στον Κώστα Τσιανά

**— Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο  
Μικρού Χωριού —**

**Επιστολή που λάβαμε:**

Αύγουστος 2016

Θέλω να επισκέπτομαι το χώρο αυτό, που μας παρουσιάζει στοι-  
χεία από τον τρόπο ζωής των προγόνων μας κατά την προβιομηχανική  
εποχή, αλλά και ένα μεγάλο μέρος του προηγούμενου αιώνα ζήσαμε  
και εμείς οι μεγαλύτεροι και αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στους εμπνευ-  
στές και δημιουργούς.

Ακόμη εδώ μέσα υπάρχει ένα κομμάτι της προσωπικής ζωής μου,  
με πάρα πολλές αναμνήσεις, στην καπνοβιομηχανία ΚΕΡΑΝΗ, από σε-  
βαστά και αγαπημένα πρόσωπα, από μεγάλες φιλίες και γνωριμίες με  
υπέροχους ανθρώπους, αλλά και από το αποτέλεσμα μιας μεγάλης  
δημιουργικής προσπάθειας να φθάσουμε αυτή την καπνοβιομηχανία,  
σιγαρέτων ΕΘΝΟΣ-ΑΡΩΜΑ-ΠΑΛΛΑΣ στην κορυφή του κλάδου με πρω-  
τομάστορες το Γιώργο, το Νίκο και το Γιάννη Κεράνη και το μεγάλο  
συνεχιστή Σοφοκλή Φλέγγα, άνδρες που γέννησε αυτό εδώ το ΜΙΚΡΟ  
ΧΩΡΙΟ.

Σπύρος Τσιτούρης



Με διοργανωτή τον καθηγητή Συνταγματικού Δικαίου του Τμήματος Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, κ. Παναγιώτη Μαντζούφα, και με μεγάλη συμμετοχή καθηγητών και μεταπτυχιακών φοιτητών, πραγματοποιήθηκε μια πολύ επιτυχημένη ημερίδα στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του Μουσείου μας, το Σάββατο 6 Μαΐου 2017, με θέμα «Η κατάσταση της συνταγματικής επιστήμης σήμερα».

## Σύλλογος Γυναικών Ευρυτανίας

Το Παλιό Μικρό Χωριό διάλεξε ο Σύλλογος Γυναικών Ευρυτανίας για να γιορτάσει φέτος την ημέρα της Μητέρας, 14 Μαΐου 2017. Το πρόγραμμα περιλάμβανε πεζοπορία μέχρι το γραφικό εκκλησάκι του Άη-Σώστη, περιήγηση στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο και γεύμα κάτω από τον πλάτανο στην πλατεία του Χωριού. Ήταν μια εκδήλωση, που τράβηξε τις μητέρες από την καθημερινότητά τους και τούς πρόσφερε μια χαρούμενη νότα.

## Ρεκόρ επισκέψεων στο Μουσείο μας

Τον Μάρτιο 2017, επισκέφτηκαν το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο μας οι μαθητές και οι μαθήτριες δεκαεπτά (17) Σχολείων απ' όλη τη χώρα.

## Ευχαριστίες

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών απευθύνει θερμές ευχαριστίες προς:

- Τον φίλο του Μικρού Χωριού, **Σπύρο Τσιτούρη** από τις Κορυσκάδες, για την δωρεά παλαιών σταχτοδοχείων, μιας αφίσας και ενός ημερολογίου, από τα πολλά συλλεκτικά ημερολόγια της Καπνοβιομηχανίας Κεράνη. Συγκινεί να βλέπεις φίλους του χωριού να προσφέρουν ενθυμήματα της βιομηχανίας, που εμείς οι Μικροχωριτές δεν καταφέραμε να διασώσουμε!
- Την **Μίνα Κρεζία**, τόσο για την δωρεά μιας ολοκληρωμένης σειράς καθαριστικών για ένα χρόνο, όσο και για την προσωπική της βοήθεια στον καθαρισμό του Μουσείου μας, στις 17 Αυγούστου 2016.
- Τον **Νίκο Παπαδημητρίου** για το ξυλόγλυπτο τραπεζάκι που φιλοτέχνησε για τις ανάγκες του Μουσείου μας.
- Τον **Βαγγέλη Πλάκα**, τόσο για τη διαφήμιση του χωριού μας, μέσω του πολύ πετυχημένου ντοκιμαντέρ του, «Το Χωριό που νίκησε το θάνατο», όσο και για την δωρεά μεγάλου αριθμού αντιτύπων του ομώνυμου βιβλίου του προς ενίσχυση του Μουσείου μας.
- Τον **Κώστα Τσιινιά**, για την πολύ σημαντική εθελοντική περιποίηση, τόσο του σχολικού κήπου, όσο και της παιδικής χαράς του χωριού μας.

## Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού



Απεικονίζει την ιστορική διαδρομή του Μικρού Χωριού και των ανθρώπων του

*Επισκεφθείτε το*

## Λίγο γέλιο

### Ποινικός Κώδικας

Πελάτης: Θα 'θελα ν' αγοράσω το βιβλίο: «Πώς να γίνετε εκατομμυριούχος σε μια νύχτα».

Ο υπάλληλος χάνεται κάπου στο εσωτερικό του βιβλιοπωλείου και σε λίγο γυρίζει κρατώντας δύο βιβλία, τα οποία αρχίζει να τυλίγει.

Πελάτης: Μα εγώ ζήτησα μόνο ένα βιβλίο

Υπάλληλος: Το ξέρω, κύριε. Το δεύτερο είναι ο Ποινικός Κώδικας. Πάντοτε τα πουλάμε μαζί αυτά τα δυο βιβλία.

## Γενική Συνέλευση Αδελφότητας Μικροχωριτών 27 Νοεμβρίου 2016



Με ένα ζεστό καλωσόρισμα και πλούσια κέρασματα υποδέχτηκε και φέτος ο συγχωριανός μας, Γιώργος Πλάκας, στο γνωστό νεοκλασικό κτίριο των σχολών του, τα μέλη της Αδελφότητας Μικροχωριτών για να πραγματοποιήσουν την Γενική τους Συνέλευση.

Η Γενική Συνέλευση ξεκίνησε με τον απολογισμό του Προέδρου του απερχόμενου Δ.Σ., κ. Γιάννη Αρώνη, ο οποίος, αφού ευχαρίστησε τον κ. Γιώργο Πλάκα για την απλόχερη φιλοξενία του και όλους τους παρευρισκόμενους συγχωριανούς για την παρουσία και το ενδιαφέρον τους, αναφέρθηκε τόσο σε ζωτικά θέματα του Χωριού, όσο και της Αδελφότητας, λέγοντας επιγραμματικά: 1) Θέλω να τονίσω την άμεση και άψογη συνεργασία με τον Πρόεδρο και τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου για την αντιμετώπιση θεμάτων που απασχολούν την τοπική κοινωνία και το χωριό μας. 2) Μετά από επανειλημμένες πιέσεις μας, αποκαταστάθηκε τελικά το τμήμα του κεντρικού δρόμου στο Νέο Μικρό Χωριό που είχε κατολισθήσει. 3) Ως προς τις δεξαμενές πόσιμου νερού, καλώς κλειδώθηκαν, όμως η συντήρησή τους ανήκει στην αποκλειστική ευθύνη και αρμοδιότητα του Προέδρου της Κοινότητας. Το μόνο που μπορεί να κάνει, και κάνει διαρκώς η Αδελφότητα, είναι να πιέζει προς αυτή την κατεύθυνση. 4) Απομακρύνθηκε τελικά η ετοιμόρροπη παράγκα, που κινδύνευε να προκαλέσει ατύχημα και να κλείσει τον δρόμο στον Άγιο Αθανάσιο του Παλιού χωριού. 5) Ως προς τον ΕΝΦΙΑ, με το ΦΕΚ, Β48 της 20/1/2016, στο Παλιό Χωριό υπολογίζεται με 900 €, και στο Νέο με 1.000 €, όσο ακριβώς και στο Μεγάλο Χωριό, ενώ σε άλλα χωριά, όπως Κορυσκάδες, Βουτύρω κ.ά. είναι πολύ υψηλότερος. 6) Ως προς τον καθαρισμό των αυλακιών, τα οποία, όπως ξέρουμε, λειτουργούσαν ως ποτιστικά με νερό που ερχόταν από το Κεφαλόβρυσσο, ο καλύτερος και αμεσότερος τρόπος είναι ο εθελοντικός ή με ίδια μέσα. Η καλύτερη προσφορά που είχαμε ως τώρα για τον καθαρισμό τους ανέρχεται στα 700 €. 7) Ως προς την Αδελφότητα, θα πρέπει να πούμε ότι τα ταμιακώς εντάξει μέλη ετησίως ανέρχονται σε περίπου 120 ή σε έσοδα από συνδρομές περίπου σε 3.000 € ετησίως, ενώ τα λειτουργικά έξοδα του Μουσείου μας (Επισκευές, ΔΕΗ, ΟΤΕ, Ασφάλεια κτιρίου, έκδοση περιοδικού κ.λπ.) ανέρχονται σχεδόν στο διπλάσιο. Αυτό που μας σώζει είναι οι διάφορες δωρεές, γιατί όπως ξέρετε δεν υπάρχει καμία χρηματοδότηση από δημόσια αρχή. Ας σημειωθεί, ότι ο καθαρισμός του Μουσείου γίνεται εθελοντικά από την γυναίκα μου και μένα, χωρίς να είναι και εύκολος, λόγω των εκθεμάτων, πολλά από τα οποία είναι ευπαθή. 8) Το Μουσείο απαιτεί προσεγμένη λειτουργία και επίβλεψη κατά τις ώρες επισκέψεων, αλλά και ιδιαίτερη γνώση και φειδώ στις προβολές στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, λόγω της μεγάλης

ισχύος των ηλεκτρικών λαμπτήρων που λειτουργούν. 9) Τέλος, θα ήθελα να πω, ότι η ισορροπία ανάμεσα στην Αδελφότητα και την Τοπική ή Δημοτική Αρχή για να πετύχουμε κάποια πράγματα για το χωριό μας, δεν είναι ό,τι πιο εύκολο. Χρειάζεται υπομονή, επιμονή και πολύ χρόνο, γιατί ζητώντας κάτι μια φορά δεν σημαίνει τίποτα, με απλά λόγια χρειάζεται να είσαι συνεχώς από κοντά για να πραγματοποιηθεί κάποιο αίτημα.

Μετά την έγκριση από τους παρευρισκόμενους του απολογισμού και προ-ϋπολογισμού του απερχόμενου Δ.Σ. έγινε διαλογική συζήτηση, η οποία, μεταξύ άλλων, περιλάμβανε: 1) την σύσταση επιτροπής για τον καθαρισμό των αυλακιών και τη συλλογή χρημάτων, η οποία και έγινε και περιλαμβάνει τους: Κώστα Τσιλιά, Μίνα Κρεζιά, Σπύρο Κυρίτση, Ειρήνη Δερματά και Κώστα Κρίκο 2) Τέθηκε θέμα δημιουργίας ενός καταστήματος στο χωριό, που θα καλύπτει καθημερινές ανάγκες των κατοίκων. 3) Τέθηκε το θέμα συντήρησης του μνημείου των εθνομαρτύρων στο Νοκολό και άλλων χώρων που δέχονται επισκέπτες. 4) Κρίθηκε απαραίτητη η οικονομική στήριξη της Αδελφότητας. 5) Δόθηκαν συγχαρητήρια και ευχαριστίες προς την κ. Πόλυ Αρώνη και τον Πρόεδρο της Αδελφότητας για την άοκνη και συνεχή δουλειά τους στο Μουσείο, αλλά και για τη διαρκή προσπάθεια λύσεως θεμάτων που απασχολούν το Χωριό.

Ο κ. Αρώνης ευχαρίστησε και πάλι όλους τους παρευρισκόμενους και η Συνέλευση, υπό την προεδρία του καθ. Μένιου Κουτσούκη, επίτιμου προέδρου της Αδελφότητας, προχώρησε στις αρχαιρεσίες για την εκλογή του Νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

### **Το Νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών**

Πρόεδρος:	Γιάννης Αρώνης
Αντιπρόεδρος:	Σπύρος Κρίκος
Γενική Γραμματέας:	Κική Αϊβαλιώτου
Ταμίας:	Τάκης Φλέγγας
Ειδικός Γραμματέας:	Κώστας Κρίκος
Σύμβουλοι:	Θανάσης Παπαθανασίου, Χρήστος Μουτογιάννης

### ***Το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας Περιήγηση στο χώρο και στο χρόνο***

Ένα βιβλίο για τον κάθε επισκέπτη ή φίλο του Μικρού Χωριού  
Πωλείται στο Μουσείο του Χωριού

## — «Αμ' έπος, αμ' έργον» —

### Ο καθαρισμός των αυλακιών του Χωριού

Η Επιτροπή που συστήθηκε κατά τη Γενική Συνέλευση των Μικροχωριτών προχώρησε άμεσα και αποτελεσματικά στον καθαρισμό των αυλακιών του χωριού. Οι εργασίες που έγιναν γνωστοποιούνται με την κατωτέρω ανακοίνωση της Επιτροπής:

- Καθαρισμός αυλακιού (Βασιλή Ρέμα μέχρι Παιδική Χαρά)
- Παιδική Χαρά μέχρι Πλατεία-Βρύσες
- Έλεγχος αυλακιού – Μέρσες (Ήταν καθαρό από το καλοκαίρι)
- Καθαρισμός κρεμαστού αυλακιού στο οικόπεδο Πιστιόλη, κάτω από οικία Παπαθανασίου
- Καθαρισμός σε χωμάτινα αυλάκια εντός του οικοπέδου Πιστιόλη-Καραθανάση- Σταθοπούλου
- Καθαρισμός αυλακιού (Μεσαίο αυλάκι) από οικία Καρανίκα ως οικία Παπαθανασίου
- Καθαρισμός στο κατηφορικό αυλάκι (Γούμενος)
- Καθαρισμός σωληνωτού αυλακιού από οικία Ροδάνθης Κυρίτση (χρήζει επέμβασης Δήμου) μέχρι οικίας Αντριάνας Αγγελή
- Δημιουργία χωμάτινου αυλακιού από οικία Αντριάνας Αγγελή έως τον κεντρικό δρόμο (Γκαράζ)
- Καθαρισμός αυλακιού από πλατεία μέχρι οικία Ζορμπαλά, που έγινε εθελοντικά από τον Νίκο Π. Κυρίτση καθώς και ο καθαρισμός στην υδρομάστευση στις βρύσες της πλατείας, με εθελοντική εργασία από τον Νίκο Π. Κυρίτση
- Καθαρισμός σωλήνα στην πλατεία, που βγάζει τα νερά από τις βρύσες (ρίζες πλατάνου), άνοιγμα φρεατίου, εθελοντικά, από τον Ιγνάτιο Βάρσο και τοποθέτηση σχάρας.
- Καθαρισμός αυλακιού από οικία Τάσου Φλέγγα μέχρι τη διασταύρωση οικίας Τσινιά και συνέχεια μέχρι οικίας Κομπορόζου και συνέχεια μέχρι το ρέμα
- Καθαρισμός αυλακιού από οικία Κουφαλιώτη, συνέχεια οικία Γιουρνά, οικία Κεραμίδα, οικία Ζαλώνη και μέχρι το ρέμα
- Καθαρισμός μεγάλου φρεατίου στη στροφή, στην είσοδο του Χωριού, στη θέση Γκαράζ, λίγο πιο κάτω και κατασκευή μεταλλικής σχάρας
- Χρήζει άμεσα ο καθαρισμός από τον Δήμο του αυλακιού πάνω από το Χωριό, που κατασκευάστηκε μετά από υπόδειξη του ΙΓΜΕ
- Επίσης, υπάρχουν αυλάκια μέσα σε οικόπεδα και ιδιοκτησίες, που πιστεύουμε ότι οι ιδιοκτήτες οφείλουν να διατηρούν καθαρά.

Οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν για τον καθαρισμό των αυλακιών και φρεατίων έγιναν από τον Βασιλή Ζήσιμο με συνολικό κόστος 750 €.

Να τονίσουμε ότι όλο αυτό το εγχείρημα είναι αποτέλεσμα ομαδικής-εθελοντικής δουλειάς. Είναι καλό να πλαισιώνουμε εμπράκτως το Δ.Σ. της Αδελ-



φότητας, ώστε να μοιράζεται η προσπάθειά τους σε περισσότερες «πλάτες»

Δωρεές Μικροχωριτών που εισπράχθηκαν για τις παραπάνω εργασίες

Τσινιάς Κώστας 50€ - Γεωργίου Μαρία 50€ - Κυρίτσης Σπύρος 50€ - Βουγά-Γιουρνά Δέσποινα 20€ - Δερματάς Σπύρος 20€ - Φλέγγας Τάκης 10€ - Γρατσούνη Ελισάβετ 20€ - Μπάκης Χαράλαμπος 30€ - Λιάπης Νίκος 10€ - Λιάπη-Κουκουβάου Ντίνα 20€ - Λιάπη-Σκρεπετού Μαίρη 20€ - Μπάκης Σταύρος 10€ - Τριανταφύλλης Κώστας 50€ - Τριανταφύλλης Χρήστος 50€ - Παπαδοπούλου-Τριανταφύλλη Λούλα 50€ - Δερματά Αρετή 20€ - Μαστρογεωργόπουλος Σπύρος 20€ - Δερματά-Ηλιάδη Ρήνα 20€ - Παπαθανασίου Θανάσης 50€ - Αϊβαλιώτη Κυριακή 50€ - Κουτσούκη Σοφία 20€ - Κυρίτσης Βαγγέλης 30€ - Γιαννακοπούλου Σεβαστή 10€ - Πολύζου-Κρεζία Μίνα 20€ - Τζαβέλης Παναγιώτης 40€ - Καρδάρá-Σακελλαρίου Ρούλα 10€ - Κυρίτσης Π. Νικόλαος 50€ - Γεωργίου Γιάννος 20€ - Λεκκός Νικόλαος 10€ - Αντωνόπουλος Νίκος 10€.

Για την επόμενη χρονιά αποφασίστηκε τα χρήματα θα συγκεντρωθούν τον Αύγουστο που θα είμαστε όλοι στο Χωριό.

Παρακαλούνται να συμμετέχουν όλοι οι Μικροχωρίτες που έχουν οικίες, οικόπεδα, χωράφια και γενικότερα όσοι ενδιαφέρονται να παραμείνουν ασφαλείς και οι δύο οικισμοί του χωριού μας.

## Λίγο γέλιο

### Παντρεία

Κάποιος, καθώς φαίνεται, πολύ βασανισμένος σύζυγος μπαίνει σε μια εκκλησιά και στέκει μπροστά στην εικόνα του Εσταυρωμένου. Τον κοιτάζει με παράπονο και συμπόνια.

Χριστούλη μου, Του ψιθυρίζει, να 'σαι ευχαριστημένος που σε σταύρωσαν και δεν σε πάντρεψαν!

### Δείπνο

Ο καλεσμένος της οικογένειας, μόλις τέλειωσε το δείπνο είπε: «Ήταν θαυμάσια τα φαγητά σας Κυρία μου. Πρέπει να ομολογήσω ότι ποτέ δεν έχω φάει τόσο ωραίο φαγητό».

Τότε πετάγεται ο μικρός γιος της οικογένειας και λέει: «Ούτε και μες Κύριε»

### Δημοσιεύσεις στο περιοδικό μας

Τα Μικροχωρίτικα Γράμματα ευχαρίστως φιλοξενούν προσωπικές ιστορίες, σχόλια, ενθυμήσεις συμπατριωτών ή ανακοινώσεις – γνωστοποιήσεις τοπικών φορέων, αρκεί να αποστέλλονται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας (μέχρι τέλος Οκτωβρίου για το τεύχος Δεκεμβρίου ή μέχρι τέλος Απριλίου για το τεύχος Ιουνίου).

## — Συνεργασία και αλληλοβοήθεια εις την Ευρυτανία —

Τα τελευταία χρόνια οι Μικροχωρίτες θέτουν ως μόνιμο θέμα στις δημόσιες συζητήσεις και συναντήσεις το πρόβλημα της διευθέτησης των νερών. Τέθηκε το θέμα της συνεργασίας των κατοίκων για τον καθαρισμό των αυλακιών, κινητοποιήθηκαν οι δημοτικές αρχές για να καταγραφούν τα προβλήματα με στόχο να γίνουν τα απαραίτητα έργα ώστε τα άφθονα νερά που διατρέχουν το χωριό να μην πλημμυρίζουν τα χωράφια. Τι γινόταν όμως παλιότερα; Πριν από μισό αιώνα; Όλοι έχουμε ακούσει για τη συνεργασία με την οποία οι κάτοικοι αντιμετώπιζαν τα κοινά προβλήματα, όπως αυτό της διευθέτησης των νερών. Ας δούμε πώς περιγράφει τη διαδικασία αυτή, ο Παναγιώτης Κ. Βλάχος, φιλόλογος στο γυμνάσιο Καρπενησίου, εν έτι 1962, σ' ένα άρθρο του με τίτλο «Συνεργασία και αλληλοβοήθεια εις την Ευρυτανίαν»

(περιοδικό «Ευρυτανικά Χρονικά»):

«Αξιοσημείωτη είναι η συνεργασία των χωρικών προς τη διάνοιξιν των αρδευτικών αυλάκων δια το πότισμα των χωραφιών. Εις ωρισμένας περιπτώσεις οι προς μεταφοράν του ύδατος διανοιγόμενοι αύλακες είναι σημαντικού μήκους, ώστε κατ' έτος και εις την αρχήν του θέρους απαιτείται εργώδης προσπάθεια δια την κάθαρσιν αυτών από το καταπίνον κατά την χειμερινήν περίοδον υλικόν συνεπεία βροχοπτώσεων και κατολισθήσεων.

Οι έχοντες εις εκάστην περιφέρειαν κτήματα συνεργάζονται δια να «βγάλουν το δικό τους αυλάκι», προσφέρουν δε εργασίαν ανάλογον προς τα στρέμματα, τα οποία εκάστοτε καλλιεργούν, διότι συμφώνως προς αυτά θα διατεθεί «ο ποτιστής»<sup>1</sup>.

Όταν πρόκειται να διανοίξουν το μεγάλο αυλάκι, από το νερό του οποίου όλοι σχεδόν του χωριού οι κάτοικοι ποτίζουν, η συμμετοχή τούτων εις την εργασίαν είναι καθολική, προσλαμβάνουσα μορφήν γενικής εξόδου. Αφ' εσπέρας ειδοποιούνται οι κάτοικοι του χωριού ότι την επομένη «θα βγάλουν το τρανό αυλάκι»<sup>2</sup>. Το πρωί σημαίνουν οι καμπάνες της εκκλησίας και ένας από κάθε οικογένειαν προσέρχεται.

Δια να είναι η εργασία περισσότερον συστηματική και η επίβλεψις της εύκολος, οι κάτοικοι είναι κατανεμημένοι εις ομάδας, αι οποίαι λέγονται «μάγκες»<sup>3</sup>, επικεφαλής εκάστης των οποίων είναι ο «μαγκαδόρος». Δια την «δέσιν» την σύνδεσιν δηλαδή του αύλακος με τον ποταμόν, εκ' του οποίου τροφοδοτείται, εργαζόμενοι όλοι μαζί, πολλάκις δε και επί ημέρας, αν αι πλημμύραι του χειμῶνος δημιούργησαν κατωφέρειαν ή απέθεσαν όγκους αμμοχάλικου

1 Ποτιστής, η ποσότητα του νερού που κρίνεται επαρκής για το πότισμα των κτημάτων.

2 Η ειδοποίηση γινόταν από τον υδρονομέα (νεροφόρος) ή από τον κοινοτικό κλητήρα

3 Μάγκα, λέξη Αλβανικής πιθανά προέλευσης που σημαίνει άθροισμα σπλοφόρων.

προς την πλευράν της κοίτης του ποταμού, οπότεν γίνεται η σύνδεσις. Όταν «βάλουν τη δέσι» και το νερό φθάση εις τον προορισμόν του, συνήθως «δεν μπαίνει αμέσως στην αράδα»<sup>4</sup>, αν συμβεί να μη διψούν τα σπαρτά. Δι' αυτό τα πρώτας ημέρας είναι ελεύθερον και ημπορεί να ποτίζει ο καθείς δένδρα ή κτήματα μη έχοντα σειράν ή δικαίωμα δι' άρδευσιν. Το ελεύθερο νερό των πρώτων αυτών ημερών ονομάζεται «ρεπούμπλικο»<sup>5</sup>.

**Υ.Γ.** Πράγματι, διαβάζουμε με ενδιαφέρον τον τρόπο συνεργασίας για τη διευθέτηση του πολύτιμου νερού για το πότισμα των χωραφιών.

Σχόλια: Σοφία Κ.

\*\*\*

## Λίγο γέλιο

### Άλλο που δεν ήθελε

– Τρέχα, τρέχα, φωνάζει απελπισμένα η σύζυγος. Ο Γιαννάκης πυροβόλησε τη μητέρα μου. Και ο σύζυγος ατάραχος:

– Άστον να παίξει, παιδί είναι!

### Αντίθετοι

Ο κύριος συμπλήρωσε το δελτίο απογραφής και ο υπάλληλος ζητάει να έρθει και η γυναίκα του για να απαντήσει στα ίδια ερωτήματα. Μην κάνετε τον κόπο, απαντάει ο κύριος. Εκεί που εγώ λέω «όχι» βάλτε «ναι».

### Μακάρι

– Γιάννη, ξύπνα! Είναι κάποιος που προσπαθεί ν' ανοίξει το παράθυρο του μπάνιου.

– Μακάρι, δυο μήνες τώρα προσπαθώ να το ανοίξω!

### Τρίτη και 13

Δυο φίλοι ανταμώνουν στο αεροδρόμιο.

– Τι θα ταξιδέψεις για Αμερική στις 13; Δεν φοβάσαι αυτό το γρουσουζίκιο αριθμό; Ρωτάει ο πρώτος.

– Μα τι λες, απαντάει ο δεύτερος. Δεν πιστεύω σ' αυτές τις ανοησίες. Άλλωστε, δεν θα ταξιδέψω εγώ, αλλά η πεθερά μου!

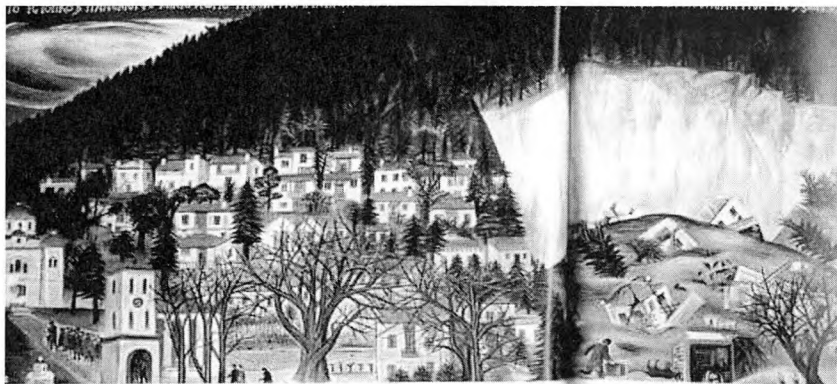
<sup>4</sup> Ότι αφορούσε τη διανομή του νερού και το χρόνο κατά τον οποίο καθένας χρησιμοποιεί το νερό.

<sup>5</sup> Σημαίνει, ελεύθερος, κοινός, δημόσιος από το λατινικό *respublica* (πολιτεία, τα δημόσια, τα κοινά)

## ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ. Περιπέτεια στα Χιόνια

Το ένθετο περιοδικό “Travel Book” τ. 53, της εφημερίδας ΕΘΝΟΣ (11-2-2017), δημοσιεύει πολυσέλιδο αφιέρωμα για την Ευρυτανία, τους ανθρώπους της, τις παραδόσεις, τα αξιοθέατα, την πόλη του Καρπενησίου, το Βελούχι, τα χωριά της Ποταμιάς, το Κλειδί, τα Άγραφα κ.ά. Το αφιέρωμα συνοδεύεται από πλούσιο ρεπορτάζ και πολλές φωτογραφίες. Το χωριό μας με τα αξιοθέατά του περιγράφεται σε διάφορες αναφορές για την περιοχή, ενώ μία σελίδα είναι αφιερωμένη σ’ αυτό με τον τίτλο: «Μικρό Χωριό. Η μνήμη παραμένει». Η σελίδα συνοδεύεται από το κείμενο και τις φωτογραφίες που ακολουθούν:

«Ήταν πρωί Κυριακής, 13 Γενάρη 1963, λίγο μετά τις οκτώ το πρωί. Όλα συνέβησαν μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα, πριν κανείς προλάβει να αντιδράσει: μια ολόκληρη πλαγιά από το βουνό της Χελιδόνας κατέρρευσε καταπλακώνοντας σχεδόν τον μισό οικισμό του Μικρού Χωριού και συμπαρασύροντας δεκατρείς ψυχές στον θάνατο. Οποιαδήποτε άλλη μέρα, ο αριθμός των θυμάτων ίσως να ήταν και μεγαλύτερος, ωστόσο πρωί Κυριακής οι περισσότεροι κάτοι-



Τοιχογραφία στην Αγία Κυριακή από τον Ζωγράφο-Αγιογράφο Γ. Νικολακόπουλο

και βρίσκονταν στην εκκλησία. Η αποφράδα εκείνη ημέρα απεικονίζεται στην «αγιογραφικού τύπου» τοιχογραφία στον εξωτερικό χώρο της Αγίας Κυριακής (στο Νέο Μικρό Χωριό), ενώ στο Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο του Παλιού Χωριού θα δεις (πέραν των πολλών άλλων εκθεμάτων) τα πρωτοσέλιδα και όλων των μεγάλων εφημερίδων που περιέγραφαν το τραγικό περιστατικό». Γ.Μ.

Το ίδιο τεύχος της εφ. ΕΘΝΟΣ, φιλοξένησε το ακόλουθο ενδιαφέρον άρθρο του συγχωριανού μας **Διονύση Χαριτόπουλου** με τίτλο: **Ορεσίβιοι κι ατίθασοι**, που ακολουθεί:



Αριστερά, στο Μουσείο, ο Γιάννης Αρβάνης με τον τόμο των εφημερίδων του Γενάρη 1963

«Όταν λέμε Άγραφα, δεν εννοούμε βέβαια μόνο το ομώνυμο βουνό με τα λιγοστά χωριά του, δεν θα γινόταν καν ιστορικός λόγος για μια τόσο περιορισμένη περιοχή. Λέγοντας Άγραφα εννοούμε ολόκληρη την Ευρυτανία και την περιτυμφρήσιτα περιοχή. Αυτά τα απρόσιτα μέρη αποκλήθηκαν έτσι, γιατί δεν ήταν καταγεγραμμένα στους φορολογικούς καταλόγους ούτε των Βυζαντινών ούτε των Οθωμανών. Δεν υπήρχε τόσο τρελός φοροεισπράκτορας να πάει σε εκείνον τον άγριο και δύσβατο τόπο να μπλέξει με τους ανεξάρτητους και αντίθασους κατοίκους, που κοινό τους γνώρισμα ήταν η αγάπη στα όπλα, για λόγους επιβίωσης και το πιο φτωχό νοικοκυριό διέθετε τουλάχιστον ένα τουφέκι.

Σε αυτά τα βουνά σώθηκε η Ελλάδα. Όπως γράφει για τους Έλληνες ορεισίβιους ο μέγιστος Οξφορδιανός ιστορικός Arnold Toynbee «Μπορούσαν να διατηρήσουν την ελευθερία τους με το τίμημα να παραμείνουν φτωχοί, διαμένοντες σε φυσικά οχυρά όπου η οθωμανική κυβέρνηση δεν μπορούσε να ασκήσει την εξουσία της, παρότι αυτά τα χριστιανικά άσυλα βρίσκονταν μέσα στα όρια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας»\*

Τα βουνά για τον αμύητο είναι μια αυλή των θαυμάτων. Έχουν δικούς τους νόμους και προτεραιότητες. Και οι ορεισίβιοι, παρά τη φτώχεια τους, αισθάνονται κάποια ανωτερότητα από τους αγρότες του κάμπου. Η συνήθης κατάρα της μάνας προς την κόρη είναι «Μπα π' να παρ'ς καμπίσο», που σημαίνει ότι θα ζήσει στη «λάκκα» με κάποιον υποδεέστερο και θα στερηθεί τα σπουδαία του βουνού, που συνοψίζονται στο κρύο νερό, τον δροσερό αέρα και την ανεμπόδιστη θέα. Η κοπέλα το πρώτο που ρωτάει για τον υποψήφιο γαμπρό είναι «Κλέβ'; Καπνουςάκ'λα έχ';», δηλαδή αν είναι ικανός να κλέψει για να τη ζήσει και αν έχει τις καπνোসακούλες του με τον λαθραίο καπνό για να στρίβει «τσιγάρες».

\*Arnold Toynbee «Οι Έλληνες και οι κληρονομίες τους», εκδ. Ινστιτούτο του Βιβλίου.

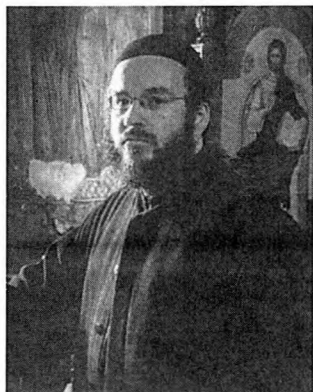
Ειδικά η Ευρυτανία είναι θαύμα της φύσης. Απομονωμένη και περικλείστη από την αρχαιότητα και μέχρι πριν από λίγα χρόνια, που κατασκευάστηκε το τούνελ στον Τυμφρηστό, η μόνη είσοδος ήταν από τη Ράχη στα 1720 μ. υψόμετρο. Όμως οι επιβλητικοί ορεινοί όγκοι της διαθέτουν μια εκπληκτική αρμονία που απαλύνει μέσα σου την αγριάδα του τοπίου, σου παίρνει τον φόβο και σε συμφιλιώνει με το μεγαλειώδες και το αρχέγονο. Στα χωριουδάκια και στα περάσματα εναλλάσσονται όλες οι αποχρώσεις του πράσινου και από παντού ακούς νερά να τρέχουν».

## Νέος Ηγούμενος στην Ι.Μ. Προυσού

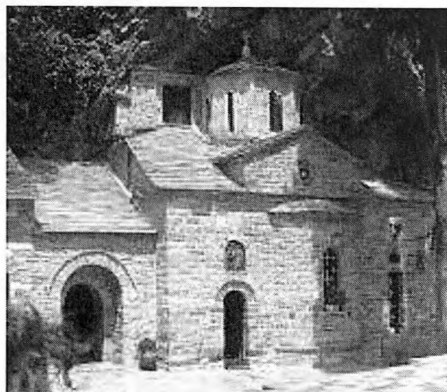
Από τον Φεβρουάριο 2017, με απόφαση του Μητροπολίτου Καρπενησίου κ.κ. Γεωργίου, νέος ηγούμενος στην Ι.Μ. Προυσού είναι ο αρχιμανδρίτης **Γεράσιμος Τσιρώνης**. Ο πατήρ Γεράσιμος, με καταγωγή από τη Βράχα, γεννήθηκε στο Καρπενήσι όπου ο πατέρας του εργαζόταν στην Εθνική Τράπεζα και η μητέρα του υπηρετούσε ως δασκάλα.

Τελείωσε το Εκκλησιαστικό Λύκειο Λαμίας, σπούδασε στο τμήμα Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στη Λειτουργική Θεολογία στο ίδιο πανεπιστήμιο.

Όπως δήλωσε ο νέος ηγούμενος της Ι.Μ. Προυσού στην εφ. *Ευρυτανικά Νέα* (22-2-17): «... Η ευθύνη της πνευματικής και διοικητικής καθοδήγησης ενός μοναστηριού, με τόσο σημαντική ιστορία και πνευματική πορεία στον ευρυτανικό χώρο και την Ελλάδα γενικότερα, συνυπάρχει με την χαρά της διακονίας της Κυράς της Ρούμελης, αλλά και με το βάρος της επισκοπικής εμπιστοσύνης προς το πρόσωπό μου...»



Ο π. Γεράσιμος Τσιρώνης



Η εκκλησία της Παναγίας στην Ι.Μ. Προυσού

## Τιμή στον Μιχάλη Σταφυλά



Ο Όμιλος Φθιωτών Λογοτεχνών και Συγγραφέων πραγματοποίησε εκδήλωση προς τιμήν του γνωστού Ρουμελιώτη λογοτέχνη, συγγραφέα και εκδότη Μιχάλη Σταφυλά, για τα 80 χρόνια από το πρώτο δημοσίευσμά του. Η εκδήλωση έγινε στο Δημοτικό Θέατρο Λαμίας στις 10 Οκτωβρίου 2016.

Για την προσωπικότητα, τα πάμπολα έργα και γενικά για την 80χρονη προσφορά στα γράμματα του Μιχάλη Σταφυλά μίλησαν η ποιήτρια Κουτσογιάννη Ξανθή, αντιπρόεδρος του Ομίλου, ο φιλόλογος καθηγητής Δημήτριος Νάτσιος, ο ομ. καθηγητής Κλεομένης Κουτσούκης, ο καθηγητής Ηλίας Ντζιώρας, και η Δρ.

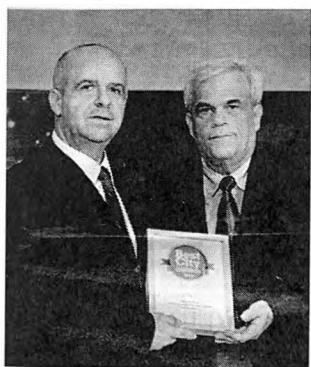
Μαρία Παναγιωτοπούλου. Αποσπάσματα από τα έργα του Μιχάλη Σταφυλά διάβασε ο εκπαιδευτικός Γιώργος Σταυρόπουλος.

Η σεμνή και καλά οργανωμένη αυτή εκδήλωση έκλεισε με τα ζεστά, ευχαριστήρια λόγια από τον τιμώμενο Μιχάλη Σταφυλά. Ακολούθησε πλούσιο δείπνο σε κοσμική ταβέρνα της Λαμίας.

Όλες οι ομιλίες, μαζί με ξεχωριστά ενθυμήματα του τιμώμενου, όπως η βράβευσή του από την Ακαδημία Αθηνών, επιστολές από Φ. Κόντογλου, Αρχιεπίσκοπο Κύπρου Μακάριο κ.ά. δημοσιεύθηκαν σε ένα καλαίσθητο βιβλίο με τίτλο: *Συνάντηση με τον Συγγραφέα Μιχάλη Σταφυλά, 80 χρόνια από το πρώτο δημοσίευσμά του.*



## Χρυσό βραβείο στο Δήμο μας



Σε εκδήλωση που οργανώθηκε στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων στις 24 Οκτωβρίου 2016, ο Δήμος Καρπενησίου κέρδισε το χρυσό βραβείο για την καινοτόμο εφαρμογή της γεωθερμίας στα πεζοδρόμια του κέντρου της πόλης.

Τα βραβεία καλύτερης πόλης (Best City Awards) απονέμονται σε δήμους που εφαρμόζουν νέες τεχνολογίες με στόχο την καλύτερη ποιότητα ζωής. Το βραβείο αυτό διεκδικούσαν 62 δήμοι από ολόκληρη την Ελλάδα. Ο Δήμος μας κέρδισε το πρώτο, το οποίο παρέλαβε ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. Νίκος Σουλιώτης.

## Λαογραφικό Ιστορικό Μουσειακό Κέντρο Ευρυτανίας «Ο Εύρυτος»



Στο ξενοδοχείο «Πάρνων», στις 15 Ιανουαρίου 2017 πραγματοποιήθηκε η Γενική Συνέλευση και οι αρχαιρεσίες του Λ.Ι.Μ.Κ.Ε. σε πολύ καλό και εποικοδομητικό κλίμα. Συγχρόνως έγινε και η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του Κέντρου. Η όλη εκδήλωση στέφθηκε με επιτυχία, τόσο από τη μεγάλη συμμετοχή των Ευρυτάνων, όσο και από την ευχάριστη, γιορτινή ατμόσφαιρα που επικράτησε. Η σύνθεση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου έχει ως εξής.

Πρόεδρος: Ηλίας Ντζιώρας

Αντιπρόεδρος: Νίκος Καρλιάμπας

Γραμματέας: Ξανθή Τζερεμέ

Ταμίας: Ελένη Ντανά

Έφορος: Βασιλική Ζούκα

Μέλη: Λάμπρος Παπαδόπουλος και Θύμιος Ραφτογιάννης

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών εύχεται στο νέο Δ.Σ. καλή ευδωση στο έργο τους.

## Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών



Μια σεμνή και ενδιαφέρουσα εκδήλωση πραγματοποιήσε το ΕΥ.Κ.Ε.Σ.Ε. στην αίθουσα Λόγου και Τέχνης της Στοάς του Βιβλίου, στις 18 Φεβρουαρίου 2017, για την παρουσίαση του βιβλίου του συμπατριώτη μας Θάνου Παρούτσα: «Πάνος Ι. Βασιλείου: ο ιστορικός της Ευρυτανίας και της Ρούμελης, ο άνθρωπος, το έργο, η προσφορά». Την εκδήλωση συντόνιζε ο ομ. καθηγητής Κλεομένης Κουτσούκης.

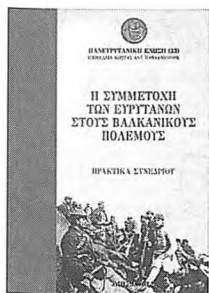
Για το περιεχόμενο του βιβλίου αλλά και για το σπουδαίο ιστορικό και κοινωνικό έργο του Πάνου Βασιλείου μίλησαν ο Παν. Βλάχος τ. Γενικός Επιθεωρητής Μ.Ε., ο Χαρίλαος



Γκούτος ομ. καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου και ο Παν. Σαλαγιάννης Φιλολόγος καθηγητής και συγγραφέας. Η εκδήλωση έκλεισε με τη ζεστή και μεστή αποφώνηση από τον συγγραφέα, ενώ επιλεγμένα αποσπάσματα από προσωπικές σκέψεις και συναισθήματα του Πάνου Βασιλείου διάβασε ο γνωστός σκηνοθέτης – σεναριογράφος Τάσος Λέρτας.

Αν και ο συγγραφέας του βιβλίου, Θάνος Δ. Παρούτσας - Διδάκτορας Πανεπιστημίου, είναι γνωστός στους Ευρυτάνες, να θυμίσουμε ότι γεννήθηκε στο ίδιο χωριό με τον Πάνο Βασιλείου, την Αγία Τριάδα Ευρυτανίας. Μετά την αποφοίτησή του από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στην Αμερική. Παράλληλα με την δικηγορική του ενασχόληση, δίδαξε σε πανεπιστήμια, τεχνολογικά ιδρύματα, στο ΕΛΚΕΠΑ κ.ά. Διαθέτει πλούσιο συγγραφικό έργο σε νομικής κυρίως φύσεως θέματα. Έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα ιστορικά της γενέθλιας γης, που ερευνά και παρουσιάζει σε σχετικά ευρυτανικά συνέδρια.

## Πανευρυτανική Ένωση



Η Πανευρυτανική Ένωση διοργάνωσε μια ξεχωριστή εκδήλωση, στο κτίριο της Παλαιάς Βουλής, στις 12 Μαρτίου 2017, για την παρουσίαση του βιβλίου «**Η Συμμετοχή των Ευρυτάνων στους Βαλκανικούς Πολέμους 1912-13**». Πρόκειται για τον τόμο Πρακτικών του διήμερου επετειακού επιστημονικού Συνεδρίου, που έλαβε χώρα στην Δημοτική Ενότητα Προυσού (27-28 Ιουλίου 2013).

Για τις ποικίλες πτυχές των Βαλκανικών Πολέμων, που περιγράφονται από τους εισηγητές στον τόμο, για το πνεύμα των ηρωικών μαχητών αλλά και για το διεθνές κλίμα της εποχής μίλησαν ο κ. Αθανάσιος Νικολοδήμος,

Αντιστράτηγος ε.α., η κ. Καίτη Αρώνη-Τσίχλη, Ομότ. Καθηγήτρια Νεότερης Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου και ο κ. Γιάννης Σακκάς, Καθηγητής Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας της Μεσογείου στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Συντονιστής της εκδήλωσης ήταν ο συγχωριανός μας ομ. καθηγητής Μένιος Κουτσούκης.

Ο Ευρυτάνας ηθοποιός, από τη Γρανίτσα, Δημήτρης Κωνσταντίνου, διάνθισε την εκδήλωση με ωραίες απαγγελίες ποιημάτων από τους Βαλκανικούς Πολέμους.

Ο Επιμελητής της έκδοσης κ. Κώστας Αντ. Παπαδόπουλος, στην αποφώνησή του αναφέρθηκε στην επιτυχία του ομώνυμου συνεδρίου που έλαβε χώρα στον Προυσό, την Καστανιά και τον Τόρνο αλλά και στην συνεχή προσπάθεια της Πανευρυτανικής Ένωσης για την ανάδειξη της ιστορικής και πολιτισμικής ταυτότητας της Ευρυτανίας. Ευχαρίστησε όλους όσους συνέβαλαν και συμβάλλουν στο έργο της και απένειμε τιμή στους πρόσφατα ανακηρυχθέντες μεγάλους ευεργέτες της Ένωσης, Αθανάσιο και Μαρίνα Μαρτίνου, χορηγοί της ως άνω έκδοσης και όχι μόνο, καθώς και την κ. Ελένη Πουρνάρα-



Καρκαζή και τον καθηγητή ιατρό Νίκο Δημ. Πουρνάρα για την μόνιμη, σταθερή και αφειδώλευτη ηθική και υλική συμβολή τους.

Ας σημειωθεί ότι στον ανωτέρω τόμο, που περιλαμβάνει 28 εισηγήσεις και παρεμβάσεις, στις οποίες αναδεικνύονται ανέκδοτες μαρτυρίες και σημαντικά στοιχεία ηρωικών συμπατριωτών μας πολεμιστών, περιλαμβάνονται και 29 Μικροχωρίτες αγωνιστές.

Ο τόμος διατίθεται στα Γραφεία της Πανευρωπαϊκής Ένωσης (Κλεισθέωνος 17, τηλ. 2103240001, 6977366813).

## Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων



Μια ωραία εκδήλωση διοργάνωσε η Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων την Κυριακή, 5 Μαρτίου 2017, στο ξενοδοχείο «Τιτάνια». Η εκδήλωση περιλάμβανε κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας και απόδοση τιμής προς τον Ευρυτάνα ιστορικό συγγραφέα και Δρα. πανεπιστημίου Μάρκο Γκιόλια.

Για τον τιμώμενο μίλησαν η κ. Αικ. Καμηλάκη, τ. Διευθύντρια του Κέντρου Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, ο κ. Ιων. Τσιώλης, ιατρός – ερευνητής και ο κ. Ηλίας Ντζιώρας, καθηγητής. Ο επί τιμή Πρόεδρος του Αρείου Πάγου και νυν Πρόεδρος του Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου, κ. Αθ. Κουτρομάνος, απένειμε στον κ. Γκιόλια την τιμητική πλακέτα, ενώ πρόεδρος της Ε.Ε.Ε. κ. Φώτης Κουλαρμάνης τού απένειμε το μετάλλιο της Εταιρείας.

## Ο Εορτασμός της 25<sup>ης</sup> Μαρτίου

Ο καθιερωμένος εορτασμός της Εθνικής επετείου έγινε και φέτος στο Καρπενήσι με σύμμαχο μια ηλιόλουστη μέρα. Περιλάμβανε: Θεία Λειτουργία στον Ι.Ν. Αγίας Τριάδας, επιμνημόσυνη δέηση στο χώρο του Ηρώου των πεσόντων, κατάθεση στεφάνων στο μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη και μαθητική παρέλαση με εμβατήρια από τη Δημοτική Φιλαρμονική Ορχήστρα.



Από τη μαθητική παρέλαση στο Καρπενήσι (Ρεπορτάζ εφ. Ευρυτανικά Νέα 29/3/2017)

## Ο πρώτος εορτασμός της 25<sup>ης</sup> Μαρτίου

Εδώ αξίζει να θυμίσουμε πώς έγινε ο πρώτος εορτασμός της Εθνικής επετείου του 1821. Ο σχεδιασμός του ξεκίνησε το 1822 και μετά από διάφορες παλινωδίες κατάφερε να γιορταστεί για πρώτη φορά, δεκαεπτά χρόνια αργότερα, το 1838, που καθιερώθηκε με το Β. Δ. του τότε βασιλέως Όθωνα 980/15(27)-3-1838:

*Όθων*

*Ελέω Θεού Βασιλεύς της Ελλάδος*

*Επί τη προτάσει της Ημετέρας επί των εκκλησιαστικών κλπ. Γραμματείας, θεωρήσαντες, ότι η ημέρα της 25<sup>ης</sup> Μαρτίου, λαμπρά καθ' εαυτήν, εις πάντα Έλληνα, δια την εν λόγω τελουμένην εορτήν του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου, είναι προσέτι λαμπρά και χαρμόσυνος δια την κατ' αυτήν την ημέραν έναρξιν του περί της ανεξαρτησίας αγώνος του Ελληνικού Έθνους, καθιερούμεν την ημέραν ταύτην εις το διηνεκές ως ημέραν Εθνικής Εορτής.*

*Εν Αθήναις τη 15<sup>η</sup> Μαρτίου 1838*

*Όθων*

*Ο επί των Εκκλησιαστικών, Δημοσίας Εκπαιδύσεως και Εσωτερικών Γραμματεάς της Επικρατείας*

*Γ. Γλαράκης*

Για τον πρώτο εορτασμό αποφασίσθηκε ειδικό πρόγραμμα, σύμφωνα με το οποίο, την παραμονή, 24 Μαρτίου 1838, με την δύση του ηλίου, είκοσι ένας κανονιοβολισμοί προανήγγειλαν τη γιορτή. Την επομένη το πρωί, 25 Μαρτίου 1838, είκοσι ένας νέοι κανονιοβολισμοί έδωσαν το σύνθημα και αμέσως η στρατιωτική μουσική άρχισε να παίζει τον εωθινό (πρωινό) στους δρόμους της Αθήνας.

Ο Όθωνας με τη φουστάνελα του και η Αμαλία με την παραδοσιακή στολή της φθάνουν για τη δοξολογία στην Αγία Ειρήνη της οδού Αιόλου, η οποία τότε επείχε θέση Καθεδρικού Ναού. Κοντά τους οι επιζώντες αγωνιστές. Στους δρόμους οι κάτοικοι της πόλης αλλά και κάτοικοι από τα περίχωρα με κατά-

λευκες φουστάνες, ασημένιες φέρμελες και σελάχια με καλογουαλισμένες πιστόλες, κρατώντας μικρές σημαίες και κλωνάρια δάφνης τραγουδούν πατριωτικά τραγούδια.

Όταν τελειώνει η δοξολογία, ο κόσμος ξεχύνεται στους δρόμους. Κάθε έννοια προγράμματος καταργείται. Χωρικοί της Αττικής προπορεύονται της βασιλικής άμαξας παίζοντας λαϊκά μουσικά όργανα και χορεύοντας. Κατευθύνονται όλοι στο πρόχειρο Παλάτι που δεν ήταν άλλο από το κτίριο που σώζεται μέχρι τις ημέρες μας στην πλατεία Κλαυθμώνος και στεγάζει το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών – Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία. Τα παλικάρια στήνουν χορό στην πλατεία, όπου ο Δήμος Αθηναίων είχε στήσει ένα πρόχειρο τρόπαιο. Ακούγονται πολεμικά άσματα και θούρια, ενώ από τον Πειραιά χαιρετούν τα βασιλικά πλοία ρίχνοντας τους δικούς τους κανονιοβολισμούς.

Μέσα στη χαρά και τον ενθουσιασμό ένα «σπαρτιάτικο» επεισόδιο συγκίνησε τον κόσμο: Ενώ τα παλικάρια χόρευαν χειροπιαστά, μια γυναίκα ηλικιωμένη με κάτασπρα μαλλιά έσπασε τον κύκλο και φώναξε στους χορευτές: «Σταματήστε, παιδιά μου. Εγώ πρέπει να αρχίσω το χορό. Εδώ που χορεύετε έδωσα για την ελευθερία το αίμα δύο αδελφών και του μοναδικού γιου μου» και κλαίγοντας, έσυρε πρώτη το χορό. Ήταν η Δέσποινα Λέκκα, η «Λέκκαίνα» όπως την αποκαλούσαν. Είχε χάσει στον αγώνα τα αδέρφια της Μητρο και Αναστάση και τον γιο της Γιώργο.

Το βραδάκι πραγματοποιήθηκε η «φωταψία» που προβλεπόταν στο πρόγραμμα του εορτασμού. Τότε, για πρώτη φορά, φωτίστηκαν όλα τα σοκάκια και τα σπίτια με λαδοφάναρα, ενώ στο λόφο του Λυκαβηττού, κοντά στο εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου, είχαν ανάψει μεγάλες φωτιές που σχημάτιζαν σταυρό.

## Το 1826 στο Μεσολόγγι



Μια και ο λόγος για την Εθνική Επέτειο του Αγώνα της Ανεξαρτησίας, αξίζει να θυμίσουμε την γενναιότητα, τον πόθο για ελευθερία και κυρίως την αυταπάρνηση των πολιορκημένων Μεσολογγιτών, όπως την περιγράφει στα απομνημονεύματά του ο στρατηγός Σπυρομήλιος, που βρισκόταν στο Μεσολόγγι κατά την δεύτερη πολιορκία του (1825-26).\* Γράφει σχετικά:

«Οι κάτοικοι του Μεσολογγίου εις όλον το διάστημα της πολιορκίας έδωσαν άπειρα δείγματα της καρτερίας και της μεγαλοψυχίας των αλλ' εις αυτήν την περίστασιν έτι πλέον. Διότι εκτός του ότι ήταν εκ των πρώτων οπού να ριψοκινδυνεύσουν εις τας μάχας, και οπού άρίστευον, οπού εφύλαττον πάντοτε εις τας πλέον επικινδύνους θέσεις, και ως πυροβολισταί εις τα κανονιοστάσια και με τα ντουφέκια εστέκοντο εις τας επάλξεις, δίχως να έχωσι άλλο συμφέρον παρά την ελευθερίαν της πα-

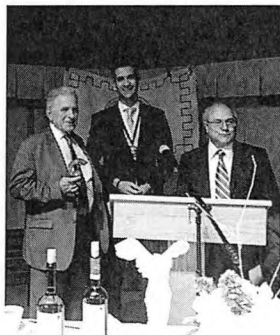
σεις, και ως πυροβολισταί εις τα κανονιοστάσια και με τα ντουφέκια εστέκοντο εις τας επάλξεις, δίχως να έχωσι άλλο συμφέρον παρά την ελευθερίαν της πα-

\*Ι. Βλαχογιάννης, Απομνημονεύματα Σπ. Σπυρομήλιου, εκδ. Βεργίνα 1926

τρίδος επειδή, αυτών ιδιαιτέρως, δεν τους είχε μείνη τίποτις καθότι τον ελαιώνα τον είχε κόψη όλον ο εχθρός, ώστε τινές κορμοί μόνον εφάινοντο σπαράδην εις την πεδιάδα, τας σταφιδαμπέλους των ταυτομοίως, ό,τι είχαν εις τας εμπορικάς αποθήκας των, και οπού εχρησίμευον δια το φρούριον ή δια την φρουράν, το είχαν προσφέρει οι δυστυχείς αφ' εαυτού τους εις την αποκατάστασιν του Έθνους. Ό,τι είχαν θρόφιμα εις τα σπίτια και ταύτα, ως είπον, τα επρόσφερον. Δεν είχαν άλλον πλέον ειμή όσα σπίτια δεν είχαν φθείρει εισέτι το τουρκικόν κανόνι, πλην επειδή δια την επισκευήν του φρουρίου δεν είχομεν άλλην ύλην, επρόσφερον και τα σπίτια των να τα κρημνίσωμεν δια να πάρωμεν την αναγκαίαν ύλην!»

## Εορτασμοί της Εθνικής Επετείου στην Αμερική

Οι Έλληνες της Βοστώνης διοργάνωσαν εορτασμούς για να τιμήσουν την 196<sup>η</sup> επέτειο της Επανάστασης του 1821. Επίσημος καλεσμένος ήταν και ο τώως Δήμαρχός μας και νυν Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδος, κ. Κώστας Μπακογιάννης.

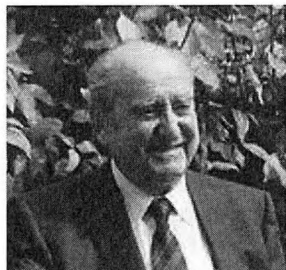


Στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων, μεταξύ άλλων, μίλησε στο κυβερνείο της Μασαχουσέτης και συμμετείχε ως τελετάρχης στην παρέλαση που πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 30/4/2017 στο κέντρο της Βοστώνης. Ας σημειωθεί ότι ο κ. Μπακογιάννης ήταν και προσκεκλημένος ως ομιλητής και σε εκδήλωση του πανεπιστημίου Harvard.

## Το Μικρό Χωριό δεν ξεχνά...

Στη μακρόχρονη ιστορία του, το Μικρό Χωριό διατηρεί στη μνήμη του τις επισκέψεις σημαντικών προσώπων της κοινωνικής και πολιτικής ιστορίας, αρχής γενομένης από την επίσκεψη του Όθωνα και της Αμαλίας, τον 19<sup>ο</sup> αιώνα, όπως τη διέσωσε η προφορική παράδοση.

Στον 20<sup>ο</sup> αιώνα το επισκέφτηκαν ο Κων. Τσάτσος, αρχικά ως Υπουργός Πρόνοιας για να βοηθήσει στην επούλωση των πληγών από την κατολίθωση



(1963) και αργότερα ως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που το χωριό μας τον ανακήρυξε Επίτιμο Δημότη. Ύστερα ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης, ως Υπουργός Συντονισμού και αργότερα ως Πρωθυπουργός, που έδωσε λύση σε διάφορα εκκρεμή ζητήματα, μεταξύ των οποίων και το σημαντικότατο πρόβλημα του βιολογικού καθαρισμού, αλλά και μετέπειτα ως συχνός επισκέπτης, όπως συνήθιζε να είναι και ο π. πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης κ.ά.

Το χωριό μας, ανθρώπους και ιδιαίτερα πολιτικούς, που το τίμησαν και έδειξαν έμπρακτο ενδιαφέρον όταν είχε την ανάγκη τους, όπως ο πρόσφατα αποβιώσας Κων. Μητσοτάκης, δεν τους ξεχνά.

## Το «Παλίρροια» της Χαλκίδας



Σημείο αναφοράς για την παραλία της Χαλκίδας, στις αρχές του 1900 ήταν το ξενοδοχείο **Παλίρροια**. Ήταν ένα υπέροχο κτίριο, κατασκευασμένο το 1906, με ιδιαίτερα αρχιτεκτονικά χαρακτηριστικά, κατά το πρότυπο σπουδαίων νεοκλασικών κτιρίων της Αθήνας. Εκτός από τα δωμάτια ξενοδοχείου, διέθετε εκλεκτό εστιατόριο-ζαχαροπλαστείο, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, όπου γίνονταν συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, προβο-

λές κινηματογραφικών έργων κ.ά., και γενικά θεωρείτο σημαντικό κέντρο αναψυχής την εποχή εκείνη.

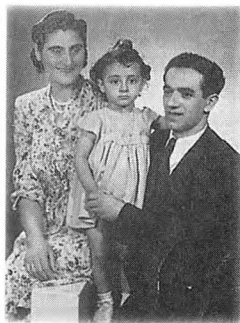
Οι παλαιότεροι Μικροχωρίτες διατηρούν νοσταλγικές μνήμες από το περίφημο αυτό ξενοδοχείο, αφού το πολυσύχναστο εστιατόριο-ζαχαροπλαστείο στο ισόγειο του κτιρίου, το λειτουργούσαν ως το 1940 δύο αείμνηστοι συγχωριανοί μας, ο Γιάννης Αθ. Κεράνης και ο Παναγιώτης Ελ. Παπαδής.

Δυστυχώς αυτό το ωραιότατο ιστορικό κτίριο δεν υπάρχει πια. Κατεδαφίστηκε το 1974 και στη θέση του κατασκευάστηκε ένα νέο επταώροφο ξενοδοχείο με 120 δωμάτια και σύγχρονες ανέσεις, για να ανταποκριθεί στην ταχύτατη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

\* \* \*

## — Δυο χρόνια αργότερα, δυο χρόνια νωρίτερα —

Γράφει ο Νίκος Ι. Γιαννόπουλος



Όταν προσπαθείς να θυμηθείς γεγονότα από το παρελθόν, διαπιστώνεις ότι όλα καλύπτονται από μια πυκνή ομίχλη. Αυτό που βλέπεις είναι μόνο κάποιες αδρές πιναελίες. Ο χρόνος, σαν το νερό, εξαφανίζει τις ασήμαντες λεπτομέρειες κι αφήνει πίσω του μόνο όσα γεγονότα είναι πιο ανθεκτικά. Αυτό όσον αφορά προσωπικές σε μάς εμπειρίες. Πόσο μάλλον όταν αφορά σε πράγματα που κι εμείς μάθαμε μέσα από διηγήσεις και μισόλογα τρίτων.

Μια τέτοια ιστορία θα σας πω σήμερα για κάποιον που έζησε και πέθανε άγνωστος σε σας αλλά ξεχωριστός για μένα. Γεννήθηκε το 1909 ή το 1910, στην Α-

ντράνοβα της Ευρυτανίας, σε μια τοποθεσία που την έλεγαν Μπαργόρι (Παρηγόρι). Σήμερα το χωριό λέγεται Ασπρόπυργος. Ο Γιάννης ήταν ο πρωτότοκος από τέσσερα αδέρφια και απ' ότι έλεγε, έφτασε μόνο μέχρι την πρώτη γυμνασί-ου. Τα χρόνια δύσκολα κι η φτώχεια μεγάλη. Πολλοί μετανάστευαν τότε παντού, αλλά κυρίως στην Αμερική. Στα δεκατρία του, έτσι νόμιζε, ο πατέρας του τον έστειλε πακέτο στη Θεσσαλονίκη να δουλέψει σαν μπακαλόγατος στο κυριλέ μπακάλικο που είχε ένας κοντοχωριανός, συχωρεμένος εδώ και πολλά χρόνια, ο Βαγγέλης. Μπακαλόγατος ήταν το παραπαίδι που δούλευε στο μπακάλικο και κοιμόταν εκεί, στο πατάρι, τις περισσότερες φορές μαζί με άλλα παραπαίδια. Το μπακάλικο που ονομάζονταν «Ευρυτανία» ήταν στην Τσιμισκή, στον εμπορικό-κότερο δρόμο της πόλης. Τσιμισκή, Μητροπόλεως, παλιά παραλία και στα κά-θεται στενά, ζούσαν οι πλουσιότερες οικογένειες της Θεσσαλονίκης. Τότε, α-λλά και για πολλά χρόνια αργότερα, μέχρι και το τέλος του '60, οι μόνοι που επισκέπτονταν το μπακάλη και τον μανάβη ήταν οι υπηρέτριες, αλλά κι αυτές δεν έμπαιναν στον κόπο να παραλάβουν τις παραγγελίες. Την μεταφορά την έκαναν τα μπακαλόπαιδα με ποδήλατα. Οι λογαριασμοί γράφονταν από τον καταστηματούχο σε ένα μεγάλο τεφτέρι, σε ξεχωριστή σελίδα για κάθε πελά-τη, και στο τέλος του μήνα εισέπραττε το σύνολο της μηνιαίας κατανάλωσης.

Τα χρόνια εκείνα, στα χωριά, η φτώχεια ήταν τόσο μεγάλη, που τα παιδιά δεν γνώριζαν τι είναι τα εσώρουχα. Έτσι, το πρώτο πράγμα που έκανε ο Βαγγέ-λης, ήταν να τους αγοράσει εσώρουχα και να τους πιέζει να πλένονται τουλάχι-στον μια φορά την εβδομάδα.

Ο Γιάννης προσαρμόστηκε γρήγορα. Άρχισε να γαμπρίζει και φρόντιζε πά-ντα να είναι καθαρός και καλοντυμένος. Εκτός δουλειάς, αν και οι ώρες εργασί-ας τότε ήταν πολλές, κυκλοφορούσε με κοστούμι, ώστε να δημιουργεί καλή εντύπωση. Το παντελόνι, με καλοσιδερωμένη τσάκιση. Για να το πετύχει αυτό το δίπλωνε και το 'βαζε κάτω απ' το στρώμα του κρεβατιού. Το σακάκι, σταυρω-τό και με φαρδύ πέτο, σύμφωνα με τις επιταγές της μόδας της εποχής. Κατά τα άλλα ήταν μάλλον φρόνιμος τύπος, δουλευταράς και οικονόμος, προσόντα που

εκτίμησε τ' αφεντικό του και το '38, όχι μόνο τον έκανε συνεταίρο αλλά του προξένεψε και μια ανιψιά του.

Η Στεφανία ήταν από το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας, το τρίτο κορίτσι από 4 συνολικά αδέρφια. Τ' άλλα δυο κορίτσια ήδη παντρεύτηκαν και πήγαν στην Αμερική ενώ το αγόρι σπούδασε αργότερα Ιατρική στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Η Στεφανία δεν τελείωσε το δημοτικό. Την σταματήσανε στην πέμπτη. Τότε η παντρεία ήταν σημαντικότερη από τα γράμματα για μια γυναίκα. Το προξενιό έγινε με μια φωτογραφία που έστειλαν απ' το χωριό. Του γυάλισε του Γιάννη και την ερωτεύτηκε και με τη φωτογραφία αυτή την αναγνώρισε όταν η Στεφανία έφτασε στο σιδηροδρομικό σταθμό Θεσσαλονίκης. Η Στεφανία έδειχνε ωραία στα νιάτα της, με κείνο το φόρεμα του μεσοπολέμου, κι ας ήταν φτηνό, δώδεκα χρόνια μικρότερη από τον Γιάννη, έτσι νόμιζε, αλλά ένα κεφάλι πιο ψηλή και μάλιστα χωρίς τακούνια. Ίσα που πρόλαβαν να παντρευτούν όταν τον επιστρατεύσαν το '39.

Ο Γιάννης πολέμησε ηρωικά τους Ιταλούς, με το βαθμό του λοχία, όπως άλλωστε και πολλοί άλλοι Έλληνες στρατιώτες, κι όταν οι Γερμανοί εισέβαλαν στην Ελλάδα από τη Βουλγαρία, παρέδωσε το όπλο του, υπακούοντας στις επίσημες διαταγές του Ελληνικού Αρχηγείου Στρατού, όπως άλλωστε και πολλοί άλλοι Έλληνες στρατιώτες, και γύρισε στη Θεσσαλονίκη από την Ήπειρο, με τα πόδια. Τρεις ολόκληρες εβδομάδες ποδαρόδρομο μέσα στον κρύο χειμώνα. Έζησε αρμονικά με τη Στεφανία, σχεδόν σαράντα χρόνια, προφανώς γιατί τότε οι κοινωνικοί ρόλοι ήταν πιο σαφείς απ' ότι σήμερα, κι απέκτησε μαζί της τρία παιδιά. Οι δουλειές στο μαγαζί πήγαιναν καλά και το μπακάλικο εκσυγχρονίστηκε αργότερα σε ντελικατέσεν παντοπωλείο και μετονομάστηκε «Ευρώπη». Πάντα στο κέντρο της πόλης, με τις παραγγελίες να γίνονται πλέον τηλεφωνικά και τα μπακαλόπαιδα να μεταφέρουν με τα ποδήλατα, όπως και πριν, τις παραγγελίες κατ' οικον.

Σ' όλη του τη ζωή ο Γιάννης, δεν ήξερε άλλο από δουλειά. Ακόμα και τις Κυριακές, μετά την εκκλησία, πήγαινε στο μαγαζί για να ταχτοποιήσει, να σημειώσει τις ελλείψεις, να τσεκάρει τις παραγγελίες και να βάλει σε τάξη τους λογαριασμούς. Αν και λιγότερο εκδηλωτικός από τη Στεφανία, υπήρξαν, παρ' όλες τις αντιξοότητες της ζωής, ακατανόητο για τα δικά μας μάτια, αισιόδοξοι. Αντιμετώπιζαν τη ζωή με μια γενναιοδωρία που σπάνια συναντά κανείς στις μέρες μας, χωρίς μεμψιμοιρία και ανεξάρτητα από την περιορισμένη οικονομική τους κατάσταση.

Εγώ και τ' αδέρφια μου, μεγαλώσαμε σ' ένα σπίτι όπου σχεδόν πάντα υπήρχε κάποιος φιλοξενούμενος, συγγενής, συγχωριανός ή ακόμα και κοντοχωριανός. Λες κι ήταν οικογένειά μας όλη η Ευρυτανία. Αυτός είναι κι ο λόγος που δεν μπορώ έκτοτε να ζήσω σε σπίτι που να μην περισσεύει ένα δωμάτιο για φιλοξενία, κι ας μένει άδειο τον περισσότερο καιρό. Δεν τον θυμάμαι να φοβάται για κάτι, εκτός από τα αεροπορικά ταξίδια. Δεν ταξίδεψε ποτέ μ' αεροπλάνο. Πέθανε τη δεκαετία του '80, σε ηλικία 75 χρονών, ή έτσι τουλάχιστον νόμιζε, και το τελευταίο πράγμα που μας είπε πριν πεθάνει, ήταν: «Να προσέχετε τη μητέρα σας».

Εγώ ήμουν το μεγαλύτερο αγόρι, από τρία αδέρφια, με την αδελφή μας μεγα-



λύτερη. Ομολογώ ότι δεν ήμουν και πολύ φρόνιμος μικρός, αλλά εκείνη την εποχή μας «χειροτονούσαν» ταχτικά και πολλές φορές δι' ασήμαντον αφορμή. Τις τρώγαμε δηλ. και στο σχολείο και στο σπίτι. Μην φανταστείτε κάτι κακό. Δεν επρόκειτο για κακοποίηση, αλλά για μια παιδαγωγική μέθοδο με ευρύτερη κοινωνική αποδοχή. Κάτι σαν την εξομολόγηση, μόνο που έφερνε δάκρυα στα μάτια γιατί πονούσε περισσότερο. Κάθε αταξία πληρωνόταν με χαστούκια στα μάγουλα ή με μπάτσες στα οπίσθια, στο σπίτι και με ξυλιές στις παλάμες των χεριών με το χάρακα, στο σχολείο. Ίσχυε ο νόμος του όταν «Σφάλω – Πληρώνω αμέσως», με στόχο να γίνουμε καλοί άνθρωποι, και μετά, όλα γίνονταν πάλι όπως και πριν.

Όταν γράφτηκα στην 1<sup>η</sup> Γυμνασίου, ο πατέρας μου με πήρε παράμερα και μου έκανε την εξής δήλωση «Από σήμερα δεν θα ξανασηκώσω χέρι επάνω σου, γιατί μεγάλωσες πια. Είσαι δεκατριών χρονών. Να ξέρεις ότι κι εγώ τόσο ήμουν όταν έφυγα από το χωριό για να δουλέψω στη Σαλονίκη. Από δω και πέρα, είσαι υπεύθυνος για τη συμπεριφορά και τις πράξεις σου».

Τήρησε το λόγο του, δεν λέω, έτσι κι αλλιώς ανήκε σε μια γενιά που κρατούσε το λόγο της, κάτι πολύ σπάνιο στις μέρες μας, κι εγώ κάθε φορά που έκανα κάτι απρεπές, κι έκανα πολλά μέχρι να τελειώσω το γυμνάσιο, έπρεπε να τα βρω με τη συνείδηση μου και ν' αντιμετωπίσω ολομόναχος τις ενοχές μου.

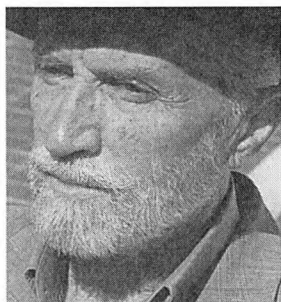
Αμέσως μετά την κηδεία του πατέρα μου, στο τραπέζι που ακολούθησε, με ψάρι πλακί στο φούρνο, κατά το έθιμο, κι άφθονο τσίπουρο και κρασί, όπου όλοι οι συγγενείς και φίλοι διασκεδάζουν διηγούμενοι ιστορίες κι ανέκδοτα από το παρελθόν του νεκρού, έμαθα από μια θεία, ότι ο παππούς μου κλέφτηκε με τη γιαγιά μου, κι οι δυο οικογένειες τους αποκλήρωσαν. Μέχρι να γειάνει ο χρόνος τα πάθη και να ξαναγίνουν αποδεκτοί από τις οικογένειες τους, πριν μεσολαβήσει γάμος, προέκυψε μια εγκυμοσύνη. Για να αποφύγουν την ντροπή, τότε εκτός από φτώχεια υπήρχε και προκατάληψη στα χωριά, ο πατέρας μου δηλώθηκε στα ληξιαρχικά αρχεία ότι γεννήθηκε δυο χρόνια αργότερα. Δεν ξέρω αν αντιλαμβάνεστε τι σημαίνει κάτι τέτοιο. Εγώ πάντως, έβγαλα δυο συμπεράσματα. Ένα ευχάριστο κι ένα ειρωνικό. Το ειρωνικό είναι ότι ο πατέρας μου έζησε όλη του τη ζωή νομίζοντας ότι είναι δυο χρόνια νεότερος και πέθανε κατά **δυο χρόνια αργότερα**, απ' ότι νόμιζε. Το ευχάριστο ήταν ότι σταμάτησε να μου τις βρέχει **δυο χρόνια νωρίτερα**, γιατί στην πραγματικότητα ο πατέρας μου έφυγε απ' το χωριό του στα δεκαπέντε του χρόνια κι όχι στα δεκατρία.

Σε μια παλιά μαυρόασπρη φωτογραφία, κιτρινωμένη από τον καιρό, ο πατέρας μου και η μητέρα μου ποζάρουν στην παλιά παραλία. Η μητέρα μου κοιμητή, ντυμένη με ένα εμπριμέ ελαφρύ φόρεμα, γέρνει με νάζι το κεφάλι της προς την πλευρά του πατέρα μου που κοιτάζει κατευθείαν το φακό του φωτογράφου με ύφος μπλαζέ. Με το αριστερό χέρι κρατάει νωχελικά αγκαζέ τη μητέρα μου και το δεξί το έχει διπλωμένο ν' ακουμπάει το σταυρωτό σακάκι του κουστουμιού του στο ύψος του στομαχιού. Η σύνθεση θυμίζει Χάμφρεϊ Μπόγκαρντ και Ίγκριντ Μπέργκμαν αλλά με φόντο το Λευκό Πύργο. Πρέπει να ήταν μια Κυριακή πρωί του '38.

Αυτή είναι η ιστορία σε αδρές γραμμές. Διαφορετικά, για να γραφτεί, μ' όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες. Θα χρειαζόταν εβδομηνταπέντε συν δυο χρόνια κι ένας θεός ξέρει πόσο χαρτί...

## — Πέντε κουβέρτες αγάπης —

Γράφει ο Νίκος Ζωρογιαννίδης



Το γέλιο που 'πεσε δε λέγεται. Ξεστριφτήκαμε. Μέχρι δακρύων. Και οι έξι. Η θεία μου Αλεξάνδρα, η μεγαλύτερη απ' τις τρεις αδελφές του πατέρα μου, περισσότερο απ' όλους. Δεν είχε γελάσει ποτέ, από τότε που πέθανε ο άνδρας της, ο θείος Χριστόφορος. Η δεύτερη θεία μου ήταν δασκάλα. Είχε παντρευτεί δάσκαλο. Η τρίτη, η Αγγελική, η μικρότερη, ούτε που έκανε ποτέ σκέψη για γάμο. Ήταν η ομορφότερη, αλλά απ' τα παιδικά της χρόνια το 'χε αποφασίσει να μείνει γεροντοκόρη. Πού να δεχθεί ανδρικό χέρι πάνω της. Πρέπει να πέθανε

παρθένα. Καμιά απ' τις δυο πρώτες δεν έκανε παιδιά. Εμένα ένιωθαν σαν παιδί τους. Όλη την ώρα με την αφεντιά μου είχαν να κάνουν. Τι θέλει το παιδί, πού πάει το παιδί, τι κάνει τώρα το παιδί. Όλη τους η φροντίδα εγώ ήμουν. Πάντα. Απ' το πρωί μέχρι το βράδυ. Η μάνα μου περίσσευε. Έπρεπε να 'χει τον πρώτο λόγο μαζί με τον πατέρα για την επιβίωση, την ανατροφή και την παιδεία μου κι όμως τούς είχαν βγάλει έξω απ' το παιχνίδι. Το πολύ-πολύ ν' άφηναν ν' αλλάξει κανένα γιακά υποκαμίσου μου η μητέρα. Τα κατάφερνε παντού.

Οι τρεις λοιπόν θείες, η μάνα μου και η Μαριγώ, η ψυχοκόρη της θείας Ασπασίας, έτρεφαν υπερβολική αγάπη προς το πρόσωπό μου. Τόσο που η φροντίδα τους γινόταν ενοχλητική. Εγώ απ' τη φύση μου είμαι υπομονετικός άνθρωπος. Όλα τα δεχόμουν και ποτέ δεν αντιμίλησα σε κάποια. Να επαναστατήσω, ρε αδελφέ, και να πω να μ' αφήσουν ήσυχο. Να μην έρχονται κάθε λίγο και λιγάκι, την ώρα που διάβαζα, η κάθε μια χωριστά να με ρωτάει αν θέλω κάτι να φάω. Αν έτρωγα όσο μου 'διναν, θα 'μουν τότε 120 κιλά. Για να μην τις προσβάλω, έπαιρνα ό,τι έφερναν και το πέταγα απ' το παράθυρο. Οι γάτες το γλεντούσαν. Σε κανένα άλλο σημείο δε σύχναζαν τα εφτάψυχα όντα. Εκεί από κάτω ήταν όλα μαζεμένα. Ήξεραν πως απ' το παράθυρό μου έπεφτε το μάννα και δεν το κούναγαν ρούπι. Εκτός απ' την αγάπη της πεντάδας, είχα και την αγάπη των τετράποδων.

Τούτο το πρωινό που το γέλιο δεν κόπασε παρά μετά από ώρα, κατέβηκα απ' την ταράτσα καταϊδρωμένος. Η βραδιά που προηγήθηκε ήταν πολύ ζεστή. Ντάλα καλοκαίρι, η θερμοκρασία έπιασε τους 40 βαθμούς. Πού να κοιμηθείς μέσα! Πήρα το στρώμα, το μαξιλάρι και τα σεντόνια μου κι ανέβηκα στην ταράτσα. Πάντοτε ήθελα να κοιμάμαι εκεί τις νύχτες, γιατί, εκτός απ' τη δροσιά, είχα και τον ουρανό ολόαστρο πάνω απ' το κεφάλι μου. Δεν άλλαζα με τίποτα. Τ' αστέρια κρέμονταν σαν καντήλια και φαίνονταν πως αν σήκωνες το χέρι, μπορούσες να τα πιάσεις. Η μόλυνση της ατμόσφαιρας ήταν τότε άγνωστη στον τόπο μας. Κουρασμένος καθώς ήμουν απ' το ποδόσφαιρο που παίζαμε όλη μέρα, με κουρελότοπι, μ' έπιασε ο ύπνος αμέσως.

Τη νύχτα σηκώθηκε αέρας. Ο μόνος που δεν τον κατάλαβε ήμουν εγώ. Οι άλλοι, αν και κοιμόντουσαν μέσα, τον πήραν είδηση.

Η μητέρα μου ανέβηκε τα σιδερένια σκαλοπάτια που οδηγούσαν στην ταράτσα κι έριξε πάνω απ' το σεντόνι μου μια κουβέρτα. Χαμπάρι δεν πήρα. Την έβαλε όπως απλώνουν οι μανάδες την ψυχή τους.

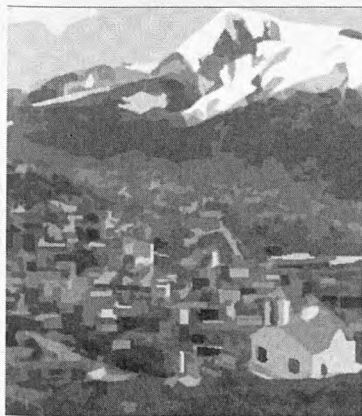
Ο αέρας δεν πήγε μόνο στα δικά της αφτιά, έφτασε και στην υπόλοιπη πεντάδα. Να 'σου λοιπόν κι η θεία Αλεξάνδρα με μια άλλη κουβέρτα στα χέρια. Ανέβηκε τα ίδια σκαλοπάτια κι άπλωσε πάνω απ' την πρώτη και τη δική της. Και να έμεναν έτσι τα πράγματα, καλά θα 'ταν. Το τρίτο σκέπασμα δεν άργησε να στρωθεί πάνω μου. Απ' τη θεία Ασπασία. Όπως και το τέταρτο. Απ' τη γεροντοκόρη. Τη χαριστική βολή, την Πέμπτη κουβέρτα, την έβαλε η ψυχοκόρη, η Μαριγώ. Έτσι έκλεισε ο κύκλος της φροντίδας της πεντάδας. Όλες είχαν τη βεβαιότητα, πλην της μητέρας μου που 'βαλε την πρώτη, πως η δική τους ήταν η δεύτερη κουβέρτα. Καμιά δε σκέφτηκε να μετρήσει το γνωστό σε όλους ενδιαφέρον τους για μένα κι ακολούθως θα μετρήσει και τις κουβέρτες.

Ο αέρας που δεν μπορούσε να τα βάλει με τις πέντε κουβέρτες, τα παράτησε κι έφυγε. Γρήγορα-γρήγορα, δυο ώρες μετά τα μεσάνυχτα, δεν είχε μείνει ούτε η ανάμνησή του.

Η ζέση φώλιασε κάτω απ' τις κουβέρτες κι εγώ άναψα. Τόσα σκεπάσματα, ντάλα καλοκαίρι, δεν αντέχει ούτε γέρος. Θα τις άντεχα εγώ, παιδί πράμα; Γι' αυτό ξεστριφτήκαμε απ' τα γέλια. Μέχρι δακρύων. Και οι έξι.

Τα χέρια αυτά που με σκέπαζαν είναι πια χωρίς σάρκες. Χωμένα σε τενεκεδένια κουτιά. Σε οικογενειακό τάφο.

Τώρα στα δικά μου χρόνια, οι εποχές όλο χειμώνας. Χωρίς εκείνες τις πέντε κουβέρτες αγάπης, κρουώνω.



### Επιστημονικό Συνέδριο

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών, σε συνεργασία με τα Γενικά Αρχεία του Κράτους του Νομού Ευρυτανίας, Την Πανευρυτανική Ένωση και τον Σύλλογο Καρπενησιωτών Αθήνας, προγραμματίζει επιστημονικό συνέδριο για τον Οκτώβριο 2017, στο Καρπενήσι, με θέμα:

#### «Το Καρπενήσι στη διαχρονική του πορεία»

Πληροφορίες: ΕΥ.Κ.Ε.Σ.Ε. 6936528242,

e-mail: [Koutsoukis@hol.gr](mailto:Koutsoukis@hol.gr)

Γ.Α.Κ. Ευρυτανίας: 6974753316,

e-mail: [mail@gak.eyr.sch.gr](mailto:mail@gak.eyr.sch.gr)

Πανευρυτανική Ένωση: 210 5028122,

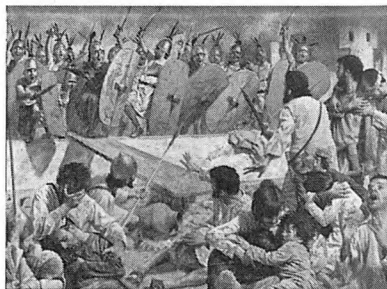
e-mail: [thanasis.stamatis@hotmail.com](mailto:thanasis.stamatis@hotmail.com)

Σύλλογος Καρπενησιωτών Αθήνας 6932490093, e-mail: [mariaspr@otenet.gr](mailto:mariaspr@otenet.gr)

## Μνημείο στα Κοκκάλια και Χριστιανικός Ναός

Γράφει ο Δημήτρης Ι. Φαλλής ( Καλλιεύς)

Όταν το 1982 κυκλοφόρησε το βιβλίο «Κάλλιον Ευρυτανίας, Νέα θεώρηση τους ιστορίας του» και έφερε στο φως της δημοσιότητας πολλές άγνωστες ιστορικές περιόδους σημαντικού και ενδόξου ιστορικού μεγαλείου της Ευρυτανίας και του ελληνικού έθνους, πολλοί το διάβασαν και πολλοί έκαναν γραπτά ή προφορικά σχόλια γι' αυτό. Λίγοι όμως προβληματίστηκαν, το ξαναδιάβασαν και είδαν τη σοβαρότητα των γραφομένων του. Δισταύρωσαν τα αναγραφόμενα σ' αυτό στοιχεία και βεβαιώθηκαν για την αλήθεια των γραφομένων του. Μέσα σ' αυτούς υπήρξαν και ειδήμονες ιστορικοί και ακούραστοι ερευνητές που προχώρησαν στο να κάνουν πιο γνωστή, πιο κατανοητή στον πολύ κόσμο, σ' όλους εμάς, αυτή την ένδοξη και εθνοσωτήρια ιστορία μας. Έτσι, ένα από τα πολύ σημαντικά ιστορικά και πολεμικά γεγονότα, που κυριολεκτικά κατατρόμαξε τους Έλληνες και τον ελλαδικό χώρο, ήταν η κάθοδος των περισσότερων από 210.000 Γαλατών (Κελτών) το καλοκαίρι του 279 π.Χ. από την βόρεια Ευρώπη προς την Νότια Ελλάδα και τους Δελφούς για λεηλασίες και τον αφανισμό κάθε ανθρώπινης ζωής. Το γεγονός αυτό το διέσωσε στα ΦΩΚΙΚΑ(Ι) ο ιστορικός Πausανίας.



Η αματηρή εισβολή των Γαλατών στην Ελλάδα το 279 π.Χ.

Στα στενά των Θερμοπυλών όμως, οι Γαλάτες, βρήκαν αξεπέραστη αντίσταση από τα ενωμένα ελληνικά στρατεύματα, με κυριότερη δύναμη των Αιτωλών. Ο Βρέννος – αρχηγός των Γαλατών – για αντιπερισπασμό, απέστεισε 42.500 απ' το στρατό του, πεζούς και ιππείς και τους έστειλε δια μέσου της Θεσσαλίας να καταστρέψουν την πρωτεύουσα των Αιτωλών – το Κάλλιον – και να κατασφάξουν τον άμαχο πληθυσμό του. Έτσι και έγινε. Οι σφαγές και η κακοποίηση του άμαχου πληθυσμού και η καταστροφή της πόλης, υπήρξε απερίγραπτη! Υπήρξε βολική! Στην επιστροφή τους όμως, προς τις Θερμοπύλες, τους πρόλαβαν οι Αιτωλοί στα Κοκκάλια (τότε Καλλίδρομο) και τους εξόντωσαν! Από τότε και τους μετέπειτα χρόνους ο τόπος αυτός ονομάστηκε από Καλλίδρομο σε Κοκκάλια! Εκεί υπάρχουν και θα υπάρχουν για πάντα αμέτρητες χιλιάδες «θρυμματισμένα οστά ανθρώπων και ζώων, φέροντα ίχνη καύσης».

Το καλοκαίρι του 1989 στήθηκε εκεί ένα μεγαλόπρεπο Μνημείο, ένας τη-  
λαυγής φάρος για μάς και για τις γενιές που θα 'ρθουν με το επίγραμμα: «279  
π.Χ., προμαχούντων των Ευρυτάνων – Αιτωλών, συνετρίβησαν οι Γαλάτες κατά  
κράτος!» Τα πρώτα χρόνια της δημιουργίας του Μνημείου, γινόταν εκεί μεγα-  
λοπρεπής εκδήλωση κάθε χρόνο, αφού πρώτα γινόταν αρχιερατική Θ. Λει-  
τουργία, στον Άγιο Νικόλαο Κρικέλλου. Τα μετέπειτα χρόνια αποφασίσθηκε  
να γίνει εκεί ένα χριστιανικό εκκλησάκι, ώστε μετά την Θ. Λειτουργία να ακο-  
λουθεί η εκδήλωση. Υπήρξε μάλιστα και ο χρηματοδότης για την ανέγερσή  
του. Έτσι, ένας τόπος τόσο ιστορικός, θα γινόταν πανελλήνιος ή και παγκό-  
σμιος τόπος συναντήσεων ειρήνης και αγάπης. Βρέθηκαν όμως μερικοί που  
αντέδρασαν και τελικά ματαιώσαν την προσπάθεια. Σε εβδομαδιαία ευρυτα-  
νική εφημερίδα, στις 17 Οκτωβρίου 2007, δημοσιεύτηκαν δύο επιστολές αρ-  
νητικές για το εκκλησάκι. Στη μία εκφράζεται ο φόβος μήπως το εκκλησάκι  
χαλάσει το περιβάλλον, ενώ στην άλλη γίνεται πρόταση «όπως εκεί ανεγερθεί  
ειδωλείον προς τιμήν του Διός Σωτήρος»!! Δεν ξέρω σήμερα αν αυτοί οι άν-  
θρωποι συμφωνούν μ' αυτά που έγραψαν τότε, αλλά τη ζημιά την κάνανε.

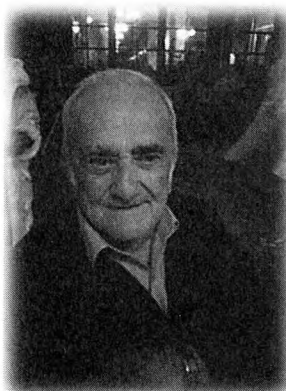
Φίλοι μου, αν δεν σεβόμαστε τους ήρωες νεκρούς προγόνους μας, τότε  
πρέπει να φοβόμαστε την οργή τους, που πεθαίνουμε για δεύτερη φορά ξεχα-  
σμένους και υβρισμένους μέσα στους τάφους τους, ενώ σ' αυτούς οφείλουμε  
τη ζωή μας, αλλά και ως ελεύθεροι Έλληνες και χριστιανοί ορθόδοξοι! Διότι  
είναι βέβαιο πως ο λαός που τιμά και μνημονεύει τους προγόνους του, είναι  
δυνατός, έχει ψυχικό μεγαλείο και θεμελιώνει γερά το μέλλον του. Το μνημείο,  
ο τηλαυγής ιστορικός φάρος προς τιμήν των προγόνων μας έγινε. Πρέπει να  
γίνει και το εκκλησάκι ώστε να συνεχίσουμε με υπερηφάνεια να υπάρχουμε ως  
Ορθόδοξο Ελληνικό Έθνος!

## — Δεκαετία του 1950 —



Παρέα Μικροχωριτών στο πάνω μέρος της πλατείας του Παλαιού Μικρού Χωριού, πρώην  
Χαμπερέϊκο αρχοντικό, μπροστά στην ταβέρνα του Λάμπρου Θεοδοσόπουλου

## Ο Σπύρος και ο Χάρος



Γνωστοί και φίλοι με ρωτούν τι κάνεις μωρέ Σπύρο, πώς πάς με τα γεράματα, εσύ τρέμεις σαν φύλλο.

Τα 87 μου χρόνια έχουν μεγάλο βάρος, μειώσανε τη δύναμη, λιγότεψαν το θάρρος. Τώρα μού μένει ο πόλεμος που κάνω με το χάρο, που κάθε τόσο έρχεται, μού λέει θα σε πάρω. Του λέω χάρε άσε με εμένα μη με παίρνεις γιατί όλοι ξέρουνε πως δε με ξαναπαίρνεις. Σήκω, μου λέει, να φύγουμε γιατί έχουμε δρόμο, εσύ να πας για την κόλαση, εγώ τηρώ τον νόμο.

Του κοπανάω μια γροθιά στα μαύρα τα φτερά του και έφυγε ρεκάζοντας χωρίς να με πάρει κοντά του. Μα θα ξανάρθει, θα ξανάρθει, είναι γνωστό. Του έστησα παγίδα, θα πέσει μέσα σίγουρα

και έχω άλλη μια ελπίδα. Θα δυσκολευτεί λίγο ο χάρος να με πάρει, γιατί έχω λίγη δύναμη, κάνω το παλικάρι.

Σπύροοοο, φωνάζει η λογική, μη βασανίζεσαι άλλο, άσε το χάρο Σπύρο μου, θα 'χεις καλό μεγάλο. Θα σου χαρίσει Σπύρο μου γαλήνη, ηρεμία, αυτό που δε συνάντησες ποτέ μέσα στην κοινωνία. Άσε το χάρο Σπύρο μου να κάνει τη δουλειά του, αποφάσισε και συ και πήγαινε κοντά του.

Αυτό που λες δεν γίνεται, ποτέ δεν θα το κάνω. Η ζωή είναι γλυκιά, δεν θέλω να πεθάνω!

Σπ. Γιαννόπουλος, Συνταξιούχος ΕΛΤΑ

\*\*\*

## Λίγο γέλιο

### Παντρεία

Κάποιος, καθώς φαίνεται, πολύ βασανισμένος σύζυγος μπαίνει σε μια εκκλησιά και στέκει μπροστά στην εικόνα του Εσταυρωμένου. Τον κοιτάζει με παράπονο και συμπόνια.

Χριστούλη μου, Του ψιθυρίζει, να 'σαι ευχαριστημένος που σε σταύρωσαν και δεν σε πάντρεψαν!

### Δείπνο

Ο καλεσμένος της οικογένειας, μόλις τέλειωσε το δείπνο είπε: «Ήταν θαυμάσια τα φαγητά σας Κυρία μου. Πρέπει να ομολογήσω ότι ποτέ δεν έχω φάει τόσο ωραίο φαγητό».

Τότε πετάγεται ο μικρός γιος της οικογένειας και λέει: «Ούτε και μεις Κύριε»

## Μόνο οι προλετάριοι έχουν πατρίδα

Γράφει ο Διονύσης Χαριτόπουλος



Από το 1924 η ιδέα για ένα παγκόσμιο κράτος προλετάριων αποδείχτηκε ανεφάρμοστη. Η Σοβιετική Ένωση αναδιπλώθηκε εντός των συνόρων της και η μαρξιστική πάλη περιορίστηκε εντός των ορίων των εθνικών κρατών. Η πραγματικότητα διέψευσε τον Μαρξ και τη Ρόζα, ότι οι προλετάριοι δεν έχουν πατρίδα. Οι εξελίξεις απέδειξαν πως οι προλετάριοι και πατρίδα έχουν και την υπερασπίζονται μέχρι θανάτου.

Αυτό που συνέβη είναι ότι, αντί να διεθνοποιηθεί το εργατικό κίνημα, διεθνοποιήθηκε το κεφάλαιο. Κι αφού πλέον «το κεφάλαιο δεν έχει πατρίδα», πατρίδα έχουν μόνο οι προλετάριοι. Αποτελεί τη μόνη καταφυγή τους. Εντός των σαφών και συγκεκριμένων ορίων της, μπορούν να υπερασπιστούν πιο αποτελεσματικά τα ταξικά τους συμφέροντα, αντί σε ένα άξενο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, που εκτός από ανάληγτο είναι απρόσωπο και χαώδες.

Αλλά πατρίδα δεν σημαίνει μόνο οικονομικές διεκδικήσεις, παροχές και νούμερα. Είναι κάτι απείρωσ πιο βαθύ, ουσιαστικό και ανεξίτηλα υπαρξιακό για τον άνθρωπο. Τον νοηματοδοτεί και του δίνει υπόσταση, δεν είναι ένα τυχαίο άθυρμα των καιρών και των καταστάσεων. Αποτελεί ο ίδιος αναπόσπαστο μέλος μιας μεγάλης πληθυσμιακής ομάδας, που μιλάνε την ίδια γλώσσα, έχουν κοινή εθνική συνείδηση, κατοικούν στον ίδιο τόπο, έχουν κοινό πολιτισμό, κοινή ιστορία και κοινή καταγωγή.

Ακόμα κι αν κάποιος βρεθεί εκτός των γεωγραφικών ορίων της πατρίδας του, σαν ταξιδιώτης ή σαν μετανάστης, η πατρίδα συνεχίζει να κατοικεί εντός του και να τον καθορίζει ως το τέλος του. Άλλωστε οι μαρξιστές δεν ήταν ποτέ εναντίον των εθνών, αλλά εναντίον των κρατών. Δεν ήταν αφελείς.

Τα έθνη είναι αδύνατον να καταργηθούν. Ακόμα και για τα κράτη δεν προέβλεπαν άμεση κατεδάφιση, αλλά σταδιακή, αργή απονέκρωση των μηχανισμών τους σε μεγάλο βάθος χρόνου, για να σβήσουν από μόνα τους όταν πια δεν θα είναι απαραίτητα.

Ούτε ο Στάλιν διανοήθηκε να καταργήσει το κράτος, και πολύ περισσότερο τα έθνη. Η ΕΣΣΔ ήταν μια ισχυρή ένωση κρατών, με ενιαία οντότητα, από διαφορετικά έθνη απολύτως διακριτά και αναγνωρίσιμα: Ρώσους, Ουκρανούς, Γεωργιανούς κ.ά. Την αμφισβήτηση πατρίδας και έθνους λογικά την αναμένει κανείς μόνο από κάποιον ένθερμο οπαδό της παγκοσμιοποίησης. Κάποιον εκπρόσωπο του διεθνούς κεφαλαίου που τα θεωρεί εμπόδιο στις μπιζνες του.

Το απογοητευτικό είναι ότι μερίδα της Αριστεράς συντάσσεται με τις θέσεις τους. Ο πατριωτισμός του απλού ανθρώπου διαβάλλεται ως απεχθής εθνικισμός. Και από τα Μέσα προβάλλεται εκ του πονηρού ως «αναβίωση των εθνικισμών» η εύλογη στροφή των ευρωπαϊκών λαών προς τα πάτρια, καθώς

η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδεικνύεται ανεπαρκής και αδιέξοδη. Αντί να κατανοήσουν την αγωνία των εργαζόμενων για το μέλλον τους, με ασύγγνωστη ευκολία τούς χαρίζουν στην Ακροδεξιά των χωρών τους.

Η λέξη «πατριώτης» κατέληξε ύποπτη. Σημαίνει ρίζα, μνήμη, ιστορία. Όλα ανώφελα στην παγκόσμια αγορά. Όπως μας εξηγούν αλαζονικά, δεν υπάρχει πατρίδα, είναι απλώς στο φαντασιακό μας. Μα και η αγάπη, το κατεξοχήν ανθρωπινό γνώρισμα, ανήκει εξ ολοκλήρου στο φαντασιακό μας. Αυτή η διαπίστωση δεν μειώνει στο ελάχιστο το συναισθηματικό της βάθος και την αφοσίωση.

Το ανθρωπινό είδος έχει επικριθεί σκληρά από κάποιους κοινωνιολόγους, βιολόγους και ψυχιάτρους. Θεωρούν τον άνθρωπο απολύτως εγωιστικό ον από τη φύση του. Όμως κι αυτοί του αναγνωρίζουν ότι σε δύο περιπτώσεις γίνεται αλτρουιστής, δηλαδή προσφέρεται ακόμα και να χάσει αυτός προκειμένου να κερδίσει κάποιος άλλος.

Η μία είναι πως δίνει τη ζωή του για να υπερασπιστεί τα παιδιά του και η άλλη ότι σε οριακές στιγμές κινδύνου για την πατρίδα του, όπως στον πόλεμο, θυσιάζεται για να τη σώσει. Αν όλα αυτά είναι στο φαντασιακό μας, δεν έχει την παραμικρή πολιτική και κοινωνική σημασία.

## Κωστής Παλαμάς, «Γύριζε»



Στην αρχή του 20ου αιώνα, η Ελλάδα ήταν μια χώρα χρεοκοπημένη, ταπεινωμένη και διαλυμένη οικονομικά και κοινωνικά. Μόλις στεκόταν στα πόδια της με οικονομική "βοήθεια" -με το αζημίωτο φυσικά- των ξένων. Ανίκανοι πολιτικοί ηγέτες κι ένας ταλαιπωρημένος λαός, που πολιτικάντηδες δημαγωγοί εύκολα τον έσερναν από τη μύτη, συνέθεταν ένα ζοφερό σκηνικό. **Ο Κωστής Παλαμάς** το 1908 έγραψε το πιο κάτω ποίημα για να περιγράψει την απόγνωση του για

την κατάντια της χώρας:

*"Γύριζε, μη σταθής ποτέ, ρίξε μας πέτρα μαύρη,  
ο ψεύτης είδωλο είναι εδώ, το προσκύνά η πλεμπάγια,  
η Αλήθεια τόπο να σταθή μια σπιθαμή δέ θάβρη.  
Αλλάργα. Νέκρα της ψυχής της χώρας τα μουράγια.*

*Η Πολιτεία λωλάθηκε, κι απόπαιδα τα κάνει  
το Νου, το Λόγο, την Καρδιά, τον Ψάλλη, τον Προφήτη·  
κάθε σπαθί, κάθε φτερό, κάθε χλωρό στεφάνι,  
στη λάσπη. Σταύλος ο ναός, μπουντρούμι και το σπίτι.*

*Από θαμπούς ντεβίβηδες και σέρφους μανταρινούς  
κι από τους χαλκοπράσινους η Πολιτεία πατιέται.  
Χαρά στους χασομέρηδες! Χαρά στους αρλεκίνους!  
Σκλάβος ξανάσκυψε ο ρωμός και δασκαλοκρατιέται.*

*Δεν έχεις, Όλυμπε, θεούς, μηδέ λεβέντες η Όσσα,  
ραγιάδες έχεις, μάννα γή, σκυφτούς για το χαράτσι,  
κούφιοι και οκνοί καταφρονούν τη θεία τραχιά σου γλώσσα,  
των Ευρωπαίων περίγελα και των αρχαίων παλιάτσοι.*

*Και δημοκόποι Κλέωνες και λογοκόποι Ζωίλοι,  
και Μαμμωνάδες βάρβαροι, και χαύνιοι λεβαντίνοι·  
Λύκοι, κοπάδια, οι πιστικοί και ψωριασμένοι οι σκύλοι  
κι οι χαροκόποι αδιάντροποι, και πόρνη η Ρωμοσύνη!"*  
(Ποιητική συλλογή, "Η Πολιτεία και η Μοναξιά")

\* \* \*



## Όταν απόγονοι Μικροχωριτών εμπνεόνται...

Το παρακάτω κείμενο είναι μια αξιέπαινη εργασία ενός μαθητή της Α΄ Γυμνασίου, του Απόστολου Κανούτου, γιου του Χαράλαμπου και της Σπυριδούλας Κανούτου και εγγονού του Κώστα και της Κατερίνας Κανούτου, με τίτλο «Το Μικρό Χωριό»:

«Το Παλαιό Μικρό Χωριό, που βρίσκεται κοντά στο Καρπενήσι της Ευρυτανίας είναι ένα από τα πιο ιστορικά μέρη της Ελλάδας. Το Π. Μικρό Χωριό είναι κυρίως γνωστό για την ιστορία του και την φυσική του ομορφιά. Το συγκεκριμένο μέρος έπαιξε τεράστιο ρόλο στην κατοχή, αφού εκεί πραγματοποιήθηκε η Μάχη του Μικρού Χωριού (1942). Στο Μικρό Χωριό εκτελέστηκαν όλοι οι όμηροι που πιάστηκαν από τα γύρω χωριά. Η τελική εικόνα σχηματισμού του χωριού οφείλεται στις συνεχόμενες κατολισθήσεις που έλαβαν τόπο το 1963 και κατέστρεψαν το μισό χωριό. Λόγω της καταστροφής, οι πιο πολλοί κάτοικοι εγκατέλειψαν το χωριό και εγκαταστάθηκαν στα γύρω μέρη. Με το χτίσιμο του Νέου Μικρού Χωριού, οι κάτοικοι που εγκατέλειψαν τον τόπο τους βρήκαν στέγη...

Σε κάθε διακοπές έχω την ευκαιρία να επισκέπτομαι το Μικρό Χωριό με την οικογένειά μου. Η σημερινή εικόνα του χωριού δίνει μία ξεχωριστή αίσθηση λόγω της γραφικής του θέσης που είναι πραγματικά μαγευτική. Χτισμένο στους πρόποδες του βουνού Χελιδόνα, ξεπροβάλλει μέσα από ένα αμέτρητο πλήθος δέντρων και φυτών με όλες τις αποχρώσεις του πράσινου. Τα μικροκαμωμένα σπιτάκια, η χαλαρωτική ησυχία και οι τρεχούμενες πεντακάθαρες και κρυστάλλινες πηγές σε κάνουν να θες να το επισκεφτείς...

Ξεκινώντας την διαδρομή από το Καρπενήσι προς το χωριό περνάμε από δάση και φυλλωσιές που δημιουργούν ένα δροσερό κλίμα στον επισκέπτη. Φτάνοντας στον κεντρικό δρόμο του Μικρού Χωριού, αντικρίζουμε έναν παράδρομο που οδηγεί στα σπίτια. Αν επιθυμείτε να εξερευνήσετε αυτές τις γειτονιές, μπορείτε ελεύθερα. Αν από την άλλη, θέλετε να συνεχίσετε την πορεία στον κεντρικό δρόμο, θα παρακολουθήσετε προχωρώντας ένα σωρό δέντρα στα δεξιά. Μετά από λίγο θα βρεθείτε στην αξιολάτρευτη πλατεία του χωριού, που αποτελείται από ένα παλιό ξενοδοχείο-ταβέρνα στα αριστερά του δρόμου που παρέχει την ιδανική ησυχία για χαλάρωση. Από την άλλη πλευρά του λιθόστρωτου δρόμου βρίσκονται σκόρπια τραπεζάκια, που θαρρείς πως το καθένα σε καλεί να δεις τη θέα από τη θέση του. Κρυμμένες πίσω από τα τραπεζάκια βρίσκονται έξι παλιές βιδωμένες βρύσες που αντλούνε ασταμάτητα καθαρό νερό από το βουνό. Την πλατεία συνήθως επισκέπτονται οι μόνιμοι και ηλικιωμένοι κάτοικοι του χωριού, που τις πιο πολλές φορές πίσω τους τσίπουρο, συζητάνε ή παίζουν τάβλι.

Προχωρώντας στον κεντρικό δρόμο, στα αριστερά σας θα δείτε το λαογραφικό μουσείο του χωριού, που περιέχει αντικείμενα και φωτογραφίες από τα παλιά χρόνια. Λίγο πιο πέρα είναι στημένη η καγκελόπορτα που οδηγεί στην φημισμένη επιβλητική εκκλησία του Σωτήρος. Εκεί πηγαίνει ο κόσμος σε όλες τις σημαντικές γιορτές και ο παπάς της εκκλησίας είναι σεβαστός από όλους.

Καθώς συνεχίζετε στον κεντρικό δρόμο θα συναντήσετε άλλον έναν παράδρομο που οδηγεί αριστερά στο πιο σύγχρονο ξενοδοχείο του χωριού και συνήθως είναι πιο προτιμήσιμο στους επισκέπτες που δεν γνωρίζουν την οικιότητα της πλατείας...

Συνεχίζοντας τον κεντρικό δρόμο θα δείτε στα δεξιά σας, σχεδόν απέναντι από το ξενοδοχείο μια παιδική χαρά με ένα παλιό γήπεδο μπάσκετ στο βάθος. Αυτό είναι το μέρος που συχνάζουν τα παιδιά που επισκέπτονται το χωριό. Προχωρώντας λίγο πιο ψηλά θα βρεθείτε στους πρόποδες του βουνού Χελιδόνα, που είναι το ιδανικό μέρος για εξερεύνηση. Αν βαδίσετε στο ένα και μοναδικό μονοπάτι της πλαγιά θα δείτε στα αριστερά σας, σε όχι μεγάλο υψόμετρο, το νεκροταφείο του χωριού. Συνεχίζοντας, ψηλά πια, στην κορυφή θα βρείτε το εκκλησάκι του Άη-Σώστη που δεν δέχεται επισκέψεις συχνά πια λόγω του δύσβατου και μακριού δρόμου.

Η θέση του Μικρού Χωριού, το κάνει έναν πολύ ενδιαφέρον τόπο για στάση, αφού βρίσκεται κοντά μεταξύ όμορων λιμνών που είναι ιδανικές για επίσκεψη, του Καρπενησιού, του Νέου Μικρού Χωριού, του Μεγάλου Χωριού και τέλος του χιονοδρομικού κέντρου στο όρος Βελούχι, που δεν απέχει πολύ. Στα ποτάμια που βρίσκονται στις γύρω περιοχές, οι επισκέπτες έχουν την ευκαιρία να κάνουν καγιακ και άλλα σπορ. Επίσης υπάρχει λίγο έξω από το Μ. Χωριό ένας ιππικός όμιλος που είναι ανοιχτός όλο το χρόνο. Το χιονοδρομικό κέντρο από την άλλη είναι περιζήτητο από τους κατοίκους των γύρω χωριών, αφού είναι μεγάλο σε έκταση και είναι από τα λίγα μέρη αναψυχής που υπάρχουν στην περιοχή.

Αυτό ήταν το Παλαιό Μικρό Χωριό από την αρχή ως το τέλος και είμαι πολύ ευτυχισμένος που έχω ρίζες σε έναν τόπο τόσο όμορφο και πλούσιο. Αν ποτέ το επισκεφθείτε, ελπίζω να σας αρέσει...

Αποστολής Κανούτος Α΄1

### **Το Περιοδικό μας έχει κόστος**

Για να συνεχίσει να εκδίδεται χρειάζεται τη συνδρομή σας. Λόγω οικονομικής στενότητας, το Δ.Σ. της Αδελφότητας είναι υποχρεωμένο να διακόψει την αποστολή σε όσους δεν εξοφλούν την ετήσια συνδρομή τους.

## Ο Βοσκός και η Βοσκοπούλα, ο Κωνσταντίνος και η Σπυριδούλα Τριχιά

Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος



Αργότερα, θ' ακολουθήσουν τον παππού τους σε νέα βοσκοτόπια, μαζί με το κοπάδι τους. Με τις δικές τους γκλίτσες θα το σαλαγήσουν και οι εγγονοί του. Θα μάθουν τα κατατόπια και τα νέα μονοπάτια για τις μελλοντικές τους εξορμήσεις στην φύση, όταν ο παππούς τους δεν θα υπάρχει πια... Θα μοιραστούν μαζί του πολλές ιστορίες, που ο παππούς θα τους διηγηθεί απ' το πέρασμα του χρόνου, ως γιδοβοσκός. Καθημερινά πηγαίνουν και σε καινούργια βοσκοτόπια, που το καθένα απ' αυτά φέρνει και την δική του ιστορία. Ιστορίες, όπως για τα βοσκοτόπια στην «Μπλουρέτζα» όπου ο παππούς τους, ο βοσκός μας, στην εποχή του πολέμου, βρήκε καταφύγιο, μαζί με την οικογένειά του μέσα στην εκεί σπηλιά, για να προστατευτούν από τους εχθρούς του πολέμου. Είναι ιστορίες που ραγίζουν την καρδιά σου. Μάς μίλησε για τα βοσκοτόπια του στον «Άνθρωπο». Η παράδοση εκεί λέει ότι κάποιος άνθρωπος βρέθηκε μαρμαρωμένος κι έτσι την περιοχή την ονόμασαν «Άνθρωπο». Μάς ταξίδεψε στα βοσκοτόπια του, πάνω στους Αϊ-Λιάδες, διηγώντας μας ιστορίες προσωπικής εμπειρίας, καθώς καθημερινά ερχόταν αντιμέτωπος με τα στοιχεία της φύσης, με κίνδυνο της ζωής του, για να σώσει το κοπάδι του, όταν αυτό κινδύνευε. Οι ιστορίες του παππού μας συνεχίζονται και σε άλλες πολλές περιοχές όπως τις «Σάρες», τα «Χαλικοχώραφα», τα «Τσουκάρια», την «Φτελιά», που εκεί ήταν και το πρώτο του μαντρί, το «Κλειδί», όπου εκεί πήγαινε η μητέρα μου και γιαγιά μας και άναβε το καντήλι, στο εικόνισμα της αείμνηστης Τσιγαροδημήτραινας, η οποία γριούλα, ακόμη θυμάμαι τη μορφή της σαν όνειρο, λόγω της μικρής μου ηλικίας, το είχε χτίσει και παρακαλούσε την βοσκοπούλα μας να της το ανάβει, με κίνδυνο της ζωής της γιατί ήταν σε απόκρημνο σημείο του βράχου, όπου όμως πολλές φορές μερικά από τα γίδια της πήγαιναν σ' αυτόν τον βράχο. Αυτός ο βράχος είναι απέναντι από τα Χαλικοχώραφα, ευθεία κάτω από την πίσω πλευρά του Άη-Σώστη.

Θυμάμαι ότι τα Χαλικοχώραφα, γεμάτα τροχάλια, τα κατεβαίναμε όταν πηγαίναμε πεζή εγώ και οι γονείς μου να προσκυνήσουμε στο μοναστήρι της Παναγίας της Προυσιώτισσας και πάλι τα ανεβαίναμε στον γυρισμό. Ήταν πολύ δύσκολη αυτή η διαδρομή, τουλάχιστον για μένα τότε, αλλά καλή εξάσκηση για τις μελλοντικές μου ορειβασίες, όπως και τώρα, στη σημερινή μας εκδρομή στο μαντρί.

Τα βοσκοτόπια είναι πολλά και η μια ιστορία διαδέχεται την άλλη, όπως για τα βοσκοτόπια στις «Κάτω Γούρνες», με ιδιότητα αγροτεμάχια των προγόνων μου, των Γιοβανέων. Εκεί μικρή, θυμάμαι τις λάκκες που οι γονείς μου καλλιεργούσαν με φασολάκια και καλαμπόκι κι εγώ χαιρόμουνα να αγναντεύω, παρ' όλο που με φόβιζαν οι «σάρες» της γύρω περιοχής. Θυμάμαι, κάτω από τη γέρικη καστανιά μας, ήταν μια πολύ βαθιά και πολύ μεγάλη γούρνα, που γέμιζε νερό για να ποτίζονται τα γύρω καλλιεργημένα χωράφια πολλών χωριανών, όπως των αείμνηστων παπα-Θανάση, Δέσπω, Γιουνά και άλλων που δεν θυμάμαι. Θυμάμαι όμως το καλυβάκι του αείμνηστου δασκάλου μου, του Αριστεΐδη Γιουνά, που του άρεσε να πηγαίνει εκεί πολύ συχνά και να ηρεμεί κοντά στη μάνα φύση. Θυμάμαι τη μάνα του, τη Δέσπω, να του πηγαίνει φασολάδα. Θυμάμαι ότι κι εγώ, μαζί με την κορούλα του, την Έπη, τη φίλη μου πηγαίναμε εκδρομή στα χωράφια μας, στις Γούρνες, μαζί με τις κούκλες μας, που τις είχαμε μέσα σ' ένα καλαθάκι και εξερευνούσαμε τα μονοπάτια που θα μας οδηγούσαν στις Κάτω Γούρνες και πίσω στο χωριό μετά.

Θυμάμαι τα κάστανα που μαζεύαμε από την καστανιά μας εκεί. Ο πατέρας μου τα συντηρούσε επάνω στην «κεράνη» του σπιτιού μας, κατά τους χειμερινούς μήνες. Όσο για τη μεγάλη βαθιά γούρνα, κάτω από την καστανιά μας, υπάρχει η εξής ιστορία: Η γιαγιά μου, η Λαμπρινή Γιοβάνη, πήγε στο χωράφι, στις Γούρνες, με τον πατέρα μου φασκιωμένο νήπιο. Τον άφησε να κοιμάται κοντά στην καστανιά ενώ εκείνη δούλευε στο χωράφι. Όπως ήταν απασχολημένη δεν κατάλαβε που το μωρό, ο πατέρας μου, έπεσε μέσα στη γούρνα. Ευτυχώς η γούρνα ήταν χωρίς νερό εκείνη την εποχή και έτσι σώθηκε...

Άλλα βοσκοτόπια είναι τα «Γιοβανοκάλυβα», όπου λένε ότι κήκε το εκεί καλύβι των προγόνων μου, Γιοβανέων. Ακόμη και σήμερα σώζονται εκεί μαυρισμένες πέτρες. Τα βοσκοτόπια διαδέχονται το ένα το άλλο, όπως το «Τσουγκρί», το «Γουρνόρεμα», το «Στενό», τα «Αμπέλια» και τα δύο αυτά οικογενειακά αγροκτήματα. Θυμάμαι, ότι στη διαδρομή για το Στενό μάζεψα κέρανα. Στ' Αμπέλια θυμάμαι ότι οργώναμε το χωράφι με τα άλογα του αείμνηστου Βασίλη Μίχου και καλλιεργούσαμε καλαμπόκι. Μου άρεσε όταν καθόμασταν στις όχθες του χωραφιού για το μεσημεριανό μας «κολατσιό».

Κι ενώ ο βοσκός μας, δίπλα στο κοπάδι του, μοιράζεται τις ιστορίες του για τα βοσκοτόπια με τα τρία του εγγόνια, η δικιά μας παρέα στο μαντρί της Βρωμόβρυσης απολαμβάνει τη ζεστή φιλοξενία της καλοσυνάτης βοσκοπούλας μας, μέσα στο φτωχοκαλυβάκι τους, που μοσχοβολάει από παραδοσιακές λειχουδιές κι αστράφτει από την νοικοκυροσύνη της. Καθόμαστε γύρω από τον «σοφά» της, στα ξύλινα «κουτσηπελάκια» για να απολαύσουμε γνήσια γαλακτοκομικά προϊόντα, παρασκευασμένα από τα χεράκια της, τα τόσο δημιουργικά. Όλα είναι γευστικά και νόστιμα, όπως το αχνιστό ζυμωτό της ψωμί, το φρέσκο της βούτυρο, που μόλις το 'βγαλε απ' τον «νταυλαμπά», το χοντρό γάλα της καρδάρας, το φρέσκο «κλωτστούρι» και το δροσερό «Ξυνόγαλο», που θα συνοδεύσει τη ζεστή μυρωδάτη «Ζμαρόππα». Μόλις ψήθηκε στη «γάστρα» στη γωνιά της και μοσχοβολάει ο κόσμος όλος. Περιμένουμε τον βοσκό μας με τα εγγόνια του για το παραδοσιακό κολατσιό μας μέσα στο καλύβι, δίπλα στο «μαντρί».

Τα γίδια «σταλίζουν». Η πόρτα ανοίγει και ο παππούς με τα τρία εγγόνια του μάς χαιρετούν και προσφέρουν στον καθένα από εμάς ένα ματσάκι ρίγανη, που μάζεψαν εκείνη τη μέρα στη διαδρομή τους στα βοσκοτόπια. Μάς συγκινεί όλο αυτό το τόσο ζεστό, φιλόξενο και γεμάτο αγάπη φτωχοκαλυβάκι τους, σαν ένα σωστό παραμυθένιο βασιλικό παλατάκι με ήρωες τον «βοσκό και την βοσκοπούλα μας». Οι μορφές τους θα μάς συντροφεύουν για πάντα, μαζί με το δημιουργικό τους παράδειγμα στο χώρο της Κτηνοτροφίας και όχι μόνο. Τώρα συντροφιά με το αγγελικό τους κοπάδι, στα ουράνια, μας προστατεύουν από εκεί ψηλά και μας ευλογούν ειρηνικά, όπως και το πνεύμα τους, που κινείται ειρηνικά πάνω από τα «βοσκοτόπια» τους.

Τα τρία τους εγγόνια, από την Αμερική, ο Βασίλης, ο Παναγιώτης και ο Κωνσταντίνος, επιθυμούν να προσφέρουν στην «Πνευματική Γωνιά», ένα ιστορικό οικογενειακό κειμήλιο για να διατηρηθεί και να προστεθεί στην ιστορία του τόπου μας, σαν μια γλυκιά ανάμνηση για τις νεότερες γενιές και για να ζεσταίνει τις ξενιτεμένες τους καρδιές κάθε φορά που θα επισκέπτονται τις ρίζες τους, το χωριό τους και η Πνευματική Γωνιά θα τους αγκαλιάζει και θα τους υποδέχεται σαν μια άλλη ιστορική μάνα και γιαγιά του τόπου τους, που τόσο αγάπησαν και αγαπούν κάθε φορά που θα πατούν στ' «Αγία χώματα» των προγόνων τους και θα τιμούν την μνήμη τους.

Για τον ιερό αυτό σκοπό, προσφέρουν το ποσό των \$500,00 δολαρίων για τις ανάγκες λειτουργίας της Πνευματικής Γωνιάς, στην μνήμη του Παππού τους και της Γιαγιάς τους, Κώστα και Σπυριδούλας Τριχιά, και ιδιαίτερα στην μνήμη της γιαγιάς τους, που συμπλήρωσε τρία χρόνια από τότε που έφυγε από κοντά τους στις 14-12-2011 και το τριετές μνημόσυνό της τελέσθηκε στις 14-12-2014 στην Ελλάδα, στο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας, στην Αγία Κυριακή, και ταυτοχρόνως και στην Αμερική.

*Αφιερωμένο στη μνήμη των γονιών μου, Κωνσταντίνου και Σπυριδούλας Τριχιά, και ιδιαίτερος στη μνήμη της λατρευτής μου μητέρας, με την συμπλήρωση τριών χρόνων από το θάνατό της (14/12/2011 – 14/12/2014)*

Σας ευχαριστώ για την φιλοξενία.

Με αγάπη και συγκίνηση

Η κόρη τους, Λαμπρινή Τριχιά-Κάλλη

### ***Το Μικρό Χωριό στο διάβα του χρόνου***

**Μια βιντεοταινία για τον κάθε Μικροχωρίτη, τον φίλο ή τον επισκέπτη του Χωριού**

**Πωλείται στο Μουσείο του Χωριού**

## Αναμνήσεις της παιδικής ηλικίας

Γράφει ο Στέφανος Μαστρογεωργόπουλος  
Martinez, Καλιφόρνια, Η.Π.Α.

Σαν μια ανασκόπηση στη ροή του χρόνου, θέλω να γράψω ολίγα γεγονότα δια τα παιδικά μου χρόνια, αλλά και για το αγαπημένο μας Μικρό Χωριό, Μικρό αλλά ξακουστό, όπου πρωτογνώρισα την ύπαρξίν μου.

Ήμουν πολύ μικρός, όταν άρχισε το σχολικόν έτος, τον Οκτώβριο του 1940. Ξαφνικά άρχισαν να χτυπούν οι καμπάνες. Τι συνέβη; Επιστράτευση! Επιστρατεύσανε τον δάσκαλό μας, Γεώργιο Παπαδή. Μόλις άρχισα την Τρίτη τάξη. Στενοχωρηθήκαμε όλοι οι μαθητές. Όσο οι ημέρες περνούσαν τόσο και οι νίκες καταφθάνανε από το Μέτωπο και οι καμπάνες του Χωριού μας χτυπούσαν χαρμόсуνα. Οι Ιταλοί ενικούντο κατά κράτος. Δεν άργησε όμως να έλθει η Κατοχή. Ο εχθρός ήρθε και στο χωριό μας. Μάς πυρπόλησαν, χάσαμε τα σπίτια μας, περισσότεροι από τα δύο τρίτα των χωριανών μείνανε άστεγοι. Όσα σπίτια δεν είχαν καεί εστέγασαν τους άστεγους. Στο δικό μας, που δεν κήκε εστεγάστηκαν τρεις οικογένειες. Αυτό δεικνύει την αγάπην και την αλληλεγγύην των υπολοίπων χωριανών. Δεν άργησε όμως να βρει το χωριό μας και άλλη συμφορά. Ο εμφύλιος! Δεν θα επεκταθώ ως προς τον εμφύλιο διότι δεν είναι ευχάριστον.

Το μεγαλύτερο και χειρότερο πλήγμα ήταν η κατολίπηση. Αυτή η συμφορά θα μείνει εις την ιστορίαν και μόνον ο χρόνος θα την εξαλείψει. Αποκτήσαμε καινούργιο χωριό. Δεν εμείναμε εις το έλεος. Η Θεία πρόνοια εφρόντισε και όλα τώρα επανήλθαν όπως πρότερον. Να δοξάζωμεν τον Θεόν που πάντα φροντίζει δια τα παιδιά του.

Αυτά είναι τα γεγονότα που μου έχουν τυπωθεί από τη μικρή μου ηλικία, όπως συμβαίνει και στον καθένα από εμάς. Θα προσπαθήσω να επανέλθω στα ιστορικά αυτά χρόνια του χωριού μας. Εμείς οι παλαιοί, όσοι έχουμε μείνει, τα ενθυμούμαστε. Η τρέχουσα γενεά ασφαλώς όχι, αλλά τα μαθαίνει από εμάς τους μεγαλύτερους. Εύχομαι να προλάβει το τεύχος που θα κυκλοφορήσει εντός δύο μηνών.

Σε λίγο θα εορτάσουμε την μεγάλην εορτήν του Πάσχα και θα συνεχισθεί μέχρι την Ανάληψη το «Χριστός Ανέστη», όπου και απαντούμε «Αληθώς Ανέστη».

Με αγάπη, ο συγχωριανός σας  
Στέφανος Χρ. Μαστρογεωργόπουλος

[www. Mikrohorio.gr](http://www.Mikrohorio.gr)

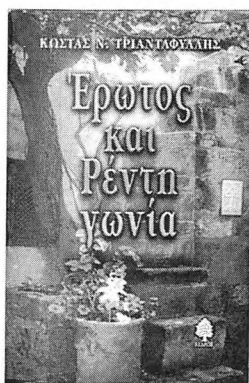
Η ιστοσελίδα της Αδελφότητας Μικροχωριτών

Περιέχει χρηστικές, ενημερωτικές, ιστορικές πληροφορίες  
για το Μικρό Χωριό

## «Έρωτος και Ρέντη γωνία»

Κώστας Τριανταφύλλης

Συνέχεια από προηγούμενο τεύχος



» Σ' ένα μήνα περίπου το σπίτι είχε βαφτεί και με αξίωση της νύφης μου αλλάχτηκαν όλα τα έπιπλα και οι πίνακες. Δεν έπρεπε, λέει, να υπάρχει τίποτα απ' τα παλιά, γιατί θα μου προκαλούσε μελαγχολία. Όταν μαζευτήκαμε μέσα, παρακάλεσα το γιο μου να μην έχουμε πολλά πάρε δώσε με τους απέναντι για να μη γινόμαστε βάρος στον κόσμο, αλλά προπάντων να μη δημιουργείται πρόσφορο έδαφος για μια αναθέρμανση της παλιάς προσωπικής μου σχέσης. Έτσι έγινε.

» Από την άλλη πλευρά, παρακάλεσα τον Ντάνη, τον έμπορο, ξέρεις – ας ήμαστε ανταγωνιστές, είχαμε πάντα καλές σχέσεις – και πήρε το γιο μου κοντά του. Του έδινε ένα μεγάλο μισθό, ο οποίος φυσικά έβγαине απ' τη δική μου τσέπη. Τι να 'κανα; Ήθελα να

συνηθίσει αυτή τη δουλειά, μήπως και δημιουργούσε μια τέτοια επιχείρηση που θα μπορούσα κι εγώ να σταθώ δίπλα του. Μα προπάντων να μαζευτούν και οι άλλοι δύο, που χαζογύριζαν στη Μύκονο, κάνοντας, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, τον υπηρέτη του Πέτρου.

» Δεν πίστευα, που λες, στα μάτια μου, το παιδί μου, ο Γιώργος, σηκωνότανε στις τρεις τη νύχτα με το πρώτο χτύπημα του ρολογιού. Το μεσημέρι ύπνο από τις έντεκα, τ' απόγευμα βόλτα με τη γυναίκα του. Δόξα τω Θεώ, αυτό είναι, το παιδί πήρε το σωστό δρόμο.

» Κατέβαινα κι εγώ συχνά στην αγορά, μ' άρεσε να τον βλέπω να κάνει τον έμπορο, μα προπάντων καμάρωνα που δεν έλειψε ούτε μια ώρα απ' τη δουλειά. «Καλό παιδί», έλεγε κι ο Ντάνης, «μπορώ να ου εμπιστευτώ τη δουλειά μου, είναι τέλειος».

» Απ' τον πρώτο μήνα τού αγόρασα αυτοκίνητο, τους μισθούς του τους έβαζε στην τράπεζα. Όλα τα έξοδα τα 'βαζα εγώ. Σ' αυτό εδώ το συρτάρι υπήρχαν πάντα που παίρνανε χωρίς κανένα έλεγχο για ντύσιμο, βόλτα και τα λοιπά. Καλύτερο παιδί δεν μπορούσα να φανταστώ το γιο μου, μα ούτε καλύτερη κοπέλα απ' τη νύφη μου, μόνο που δεν ήταν και τόσο νοικοκυρά.

«Δε βαριέσαι», έλεγα, «η κοπέλα μικρή είναι, θα μάθει».

» Στο δεκάμηνο που πέρασε επισκέφτηκα τ' άλλα παιδιά μου στο νησί δεκάξι φορές, με την ελπίδα ότι θα τους κατάφερνα να μ' ακολουθήσουν στην Αθήνα. Μάταιος κόπος όμως, κάθε φορά τους έβρισκα πιο αρνητικούς. Ο Πέτρος και η μάνα τους τούς είχαν δημιουργήσει τέτοιο μίσος για τον μεγάλο τους αδερφό, που δε δέχονταν ν' ανέβουν στην Αθήνα, έστω για βόλτα αναψυχής. Απ' την άλλη μεριά, γνώριζαν ότι εγώ δεν έχω πλέον πόρους για να τους προσφέρω άνετη ζωή.

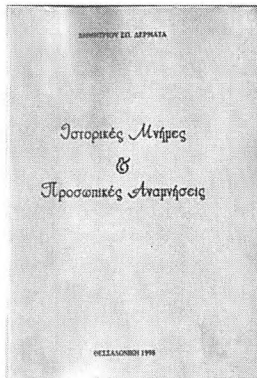
*Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος*

# «Ιστορικές Μνήμες και Προσωπικές Αναμνήσεις»

Δημήτριος Σπ. Δερματάς

Συνέχεια από προηγούμενο τεύχος

## Η Δεκαετία του '50



Στο διάστημα της 10ετίας του 1950, δημιουργήθηκε η εταιρία της ΔΕΗ, κρατική επιχείρηση. Και σαν τέτοια ήταν υποχρεωμένη, μια και κάλυπτε όλη την Ελλάδα, να παραλάβει αγοράζοντάς τες όλες τις επιχειρήσεις που λειτουργούσαν σε πόλεις και χωριά. Για το σκοπό αυτό κατέβηκε στην Αθήνα μια επιτροπή από το χωριό, στην οποία συμμετείχα αφού είχα την ευθύνη της διαχείρισης.

Στην χοροεσπερίδα των Ευρυτάνων που πήγαμε συναντήσαμε, με την μεσολάβηση του Τάκη Πολύζου που μάς τη σύστησε, την κυρία Τσάτσου, που ο άντρας της Κωνσταντίνος ήταν τότε υπουργός. Η κυρία αυτή μάς έδωσε σημείωμα για τον γενικό διευθυντή της ΔΕΗ, όπου και πήγαμε την άλλη μέρα και

διαπραγματευτήκαμε την πώληση. Η εκτίμηση της εγκατάστασης του χωριού μας θα γινόταν με βάση τα καθαρά χαρτιά που φρόντισε να προσκομίσω. Εδώ χρησιμοποίησα την εκπαίδευση στα λογιστικά που έμαθα στη Μακρόνησο.

Η ηλεκτρική εγκατάσταση του χωριού μας, εκτιμήθηκε, ύστερα από ενάμιση χρόνο λειτουργίας της, στις 150.000 δραχμές, ποσό που πήραμε σε μετοχές της ΔΕΗ και αυτές οι μετοχές χορηγήθηκαν στην κοινότητα που φερόταν ως ιδιοκτήτης της επιχείρησης ηλεκτροφωτισμού.

Βλέπουμε ότι από την ενέργειά μας αυτή, όχι μόνο δεν ζημιώσαμε αλλά βρέθηκε και η κοινότητα με σημαντικό κεφάλαιο, αφού δεν έβγαλε τίποτα από το ταμείο της, μια που η ηλεκτρική εγκατάσταση έγινε με χρήματα των κατοίκων και η ηλεκτρογεννήτρια ήταν προσφορά του Μικροχωριότη της Αμερικής Ηλία Πλάκα.

Η ΔΕΗ είχε την υποχρέωση από το νόμο, μαζί με την κάθε εγκατάσταση που θ' αγόραζε να προσλάβει και το προσωπικό της, που στην περίπτωση του χωριού μας ήμουν εγώ, που είχα τη διαχείριση και ο χειριστής της μηχανής Πάνος Βενέτης. Εμένα δεν με προσλάβανε βέβαια γιατί δεν είχα τα προσόντα του εθνικόφροντα, δεν μπορούσα να βγάλω πιστοποιητικό κοινωτικών φρονιμάτων, το οποίο χρειάζονταν τότε ακόμη και για να γίνεις και νεκροθάφτης. Αλλά το παιδάκι που ήταν ο Βενέτης σώθηκε. Έγινε υπάλληλος της ΔΕΗ και εξασφάλισε το μέλλον του. Το μόνο που ωφελήθηκα εγώ από τη ΔΕΗ ήταν ο μισθός που έπαιρνα στο διάστημα ενός χρόνου που λειτουργούσε ακόμα το εργοτάξιο ώσπου να συνδεθεί το χωριό με το δίκτυό της. Στο διάστημα αυτό μας επιδοτούσε η ΔΕΗ για τη λειτουργία του, για τα έξοδα καυσίμων και μισθοδοσίας.

Πρέπει εδώ να πούμε και για το υδραγωγείο, για την ύδρευση όλων των



σπιτιών του χωριού. Το βασικό και σπουδαίο αυτό έργο συνέτεινε σε μεγάλο βαθμό στην πρόοδο του χωριού. Ήταν μεγάλη υπόθεση να έχουμε το νερό μέσα στο σπίτι, παρ' όλο που δεν το είχαμε μακριά, εκτός από ελάχιστους που είχαν μακριά τις βρύσες της κοινότητας. Η υδραυλική εγκατάσταση στα σπίτια προσφέρει μεγάλα πλεονεκτήματα. Ήγιναν σύγχρονες κουζίνες, μπάνια κ.λπ., τα οποία ήταν πρωτόγνωρα στο χωριό.

Η όλη δαπάνη, σχεδιασμός και η τεχνική δουλειά του έργου ήταν δωρεά της Αγροτικής τράπεζας. Το χωριό πρόσφερε την προσωπική του εργασία για τα σκαψίματα, που ήταν μεγάλη δουλειά, μιας και το βάθος του χαντακιού έπρεπε να είναι 1,20 μέτρα και σε ανώμαλο έδαφος, στο δάσος κ.λπ. Γι' αυτό όμως υπήρχε η πείρα στην κοινότητα από τη δουλειά που είχε γίνει παλιά για το δρόμο. Έτσι και τώρα χωρίσαμε το έργο σε τεμάχια και ο καθένας δυνάμενος χωριανός πήρε το δικό του, σε μέγεθος ανάλογα με το έδαφος και με αυτόν τον καταμερισμό έγιναν τα εκσκαφτικά. Την σύνδεση των σωλήνων την κάνανε τεχνίτες πληρωμένοι από την τράπεζα, καλύπτοντάς τες με ειδικό χώμα που κουβαλούσαμε από την Αγία Αικατερίνη από τις ράχες. Την σχολαστική επίβλεψη για την τέλεια εφαρμογή του σχεδίου την είχε ο χωριανός μας Γεωργούλης Σταύρος. Έτσι έγινε και το απαραίτητο αυτό έργο.

(Σημ. Σύνταξης: Την ίδια περίοδο χτίστηκε και το ξενοδοχείο «Χελιδόνα» στην πλατεία του Παλιού Μικρού Χωριού, με χρήματα των Μικροχωριτών Αμερικής, όπως λεπτομερώς περιγράφει ο συγγραφέας στο κείμενό του στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού. Το ξενοδοχείο αυτό ήταν το πρώτο που έγινε στα χωριά της περιοχής και λειτουργεί μέχρι σήμερα).

Ας επανέλθουμε όμως στην προσωπική μου ζωή. Μετά το γάμο μου και την απόκτηση του πρώτου μας παιδιού, η ζωή στο σπίτι μας ήταν ό,τι πιο ευχάριστο μπορούσε να μου συμβεί. Ύστερα απ' όλα αυτά τ' απίθανα βάσα που πέρασα αυτά τα χρόνια, βρήκα την γαλήνη, την οικογενειακή ζεστασιά. Οι δουλειές στην οικοδομή πήγαιναν καλά για μένα. Είχα ειδικευτεί σε πολλά και με προτιμούσε ο κόσμος. Ακόμα κατέβηκα και για δουλειά στην Αθήνα, όταν με ζήτησε από το Χαμπερέϊκο η οικογένεια του ξαδέλφου μου του Πάνου Χαμπερή να σοβατίσω το σπίτι τους, το 1958.

Στη συνέχεια βρήκα δουλειά στον εργολάβο ελαιοχρωματιστή Κλειτσάκη από το Καρπενήσι, που εκτός από το καλό μεροκάματο που έπαιρνα, εξασκούμεν και μάθαινα πολλά πράγματα σχετικά με τον ελαιοχρωματισμό. Για ύπνο είχαμε νοικιάσει δωμάτιο μαζί με τον κουνιάδο μου Χριστόφορο σε μια αυλή κοντά στην λεωφόρο Κωνσταντινουπόλεως. Οι άλλοι συγκάτοικοι της αυλής ήταν Τορνιώτες, Νοστιμιώτες και ο χωριανός μου Χριστόφορος Ν. Πλάκας.

Ανήμερα την πρωτοχρονιά του 1959 γεννήθηκε και το δεύτερο παιδί μας, ο γιος μου Σπύρος. Η χαρά που πήρα και ας ήμουν και μακριά τους είναι ανείπωτη και μαζί με μένα χάρηκαν όλοι οι καλοί άνθρωποι της αυλής. Γι' αυτό κάναμε και ένα γλέντι που μου μένει αξέχαστο. Ο γιος μου, καθώς μου γράψανε, γεννήθηκε με τον παραδοσιακό τρόπο. Με επέμβαση πρακτικής μαμής και με τη βοήθεια της μητριάς μου που είχε ειδικευτεί από τη μάνα της που ήταν άριστη σε αυτή τη δουλειά. Αυτή ήταν η Μιχάλενα με τ' όνομα που

είχε ξεγεννήσει 2.000 παιδιά καθώς μου έλεγε η ίδια.

Τότε, το 1959 αποφάσισε ο αδελφός μου Νίκος να έρθει από την Αμερική με την οικογένειά του, τη γυναίκα του και τα δυο παιδιά τους, το γιο του Σπύρο και την κόρη του Ειρήνη, που ήταν 5 και 4 χρονών. Κατέβηκα από την Αθήνα που εργαζόμουν στο λιμάνι του Πειραιά να τον υποδεχθώ. Ποτέ δεν ξέχασα τη χαρά και τη συγκίνηση που δοκίμασα αγκαλιάζοντας και φιλώντας τον αγαπημένο μου Νίκο, που ήταν 20 χρόνια που χωρίσαμε όταν ήμασταν παιδιά εγώ 23 και αυτός 17 χρονών, που τα παιδικά μας χρόνια σηματοδεύτηκαν από τον χαμό της μάνας μας και την έλλειψη του πατέρα. Γι' αυτό μάς ένωνε ξεχωριστή αγάπη. Τώρα τον υποδεχόμουν σαραντάρη περίπου και αυτόν μαζί με την χαριτωμένη οικογένεια που είχε δημιουργήσει. Αποφάσισα ν' αφήσω τη δουλειά στην Αθήνα και να τους συνοδεύσω στο χωριό, όπου φθάνοντας βρήκαμε όλη την οικογένεια αυγατισμένη μ' έναν ακόμα, τον γιο μου Σπύρο. Η χαρά όλων και η συγκίνηση δεν περιγράφεται. Ίσως αυτή η περίοδος της ζωής μου αφότου παντρεύτηκα και με το αντάμωμα του αδελφού μου είναι η όαση σε ό,τι καλό μου συνέβη στη ρημαγμένη και βασανιστική ζωή μου.

Περάσαμε όλο αυτό το διάστημα που έμειναν στο χωριό με χαρές και πανηγύρια, αλλά δεν μείνανε και πολύ, ήθελαν μια και ήρθαν στην Ελλάδα να επισκεφθούν και να γνωρίσουν και άλλα μέρη. Πήγανε στη Θεσσαλονίκη, νησιά κ.λπ. και επιστρέφοντας, αφού καθίσανε λίγες ακόμη μέρες μαζί μας φύγανε πάλι για την Αμερική, όπου είχε αναπτυγμένη καλή δουλειά συνεργαζόμενος με τον κουνιάδο μου.

Εγώ δεν ξανακατέβηκα στην Αθήνα για δουλειά, έμεινα στο χωριό.

*Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος*

\*\*\*

**Αν δεν έχετε ανανεώσει τη συνδρομή σας, θυμηθείτε ότι:**

**Η ετήσια συνδρομή σας είναι το μοναδικό έσοδο της**

**Αδελφότητας και η δική σας συμβολή**

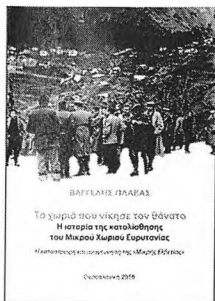
**στην προσπάθεια ανάδειξης του χωριού μας**

**\*\*\*\*\***

Μην στέλνετε χρήματα μέσα σε επιστολές. Για διευκόλυνση, προτιμάτε μια ταχυδρομική επιταγή στο **όνομα** του μέλους του Δ. Σ., στο οποίο την στέλνετε.

## — Βιβλιοπαρουσιάσεις —

Στη στήλη αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά βιβλία ή έντυπα που αποστέλλονται στην Αδελφότητα και αφορούν κυρίως τους Ευρυτάνες, την Ευρυτανία ή γενικότερα τη Ρούμελη



**Βαγγέλης Πλάκας:** *Το Χωριό που νίκησε το θάνατο. Η ιστορία της Κατολίθησης του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας. Η καταστροφή και αναγέννηση της «Μικρής Ελβετίας».* Θεσ/νίκη, 2016

Για το αξιόλογο και σημαντικό για το Χωριό μας βιβλίο του συγχωριανού μας Βαγγέλη Πλάκα, δημοσιεύουμε την βιβλιοπαρουσίαση του διακεκριμένου Ευρυτάνα λογοτέχνη-συγγραφέα Μιχάλη Σταφυλά, που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Πνευματική Ζωή» τ. 225, 2016, και την επιστολή του διακεκριμένου Ευρυτάνα τ. Γεν. Επιθεωρητή Μ.Ε. Παναγιώτη Βλάχου:

«Ένα βιβλίο-Σταθμός του Βαγγέλη Πλάκα.

Πολλά γεγονότα που οριοθετούν την περιοχή και την εποχή που εξελίχθηκαν, στις φορές γίνονται φάροι φωτός για την μελλοντική στις πορεία. Παράδειγμα το Μικρό Χωριό Ευρυτανίας που σε μια φοβερή κατολίθηση καταστράφηκε, αλλά τελικά «αναγεννήθηκε» και σήμερα – όσο γίνεται, με τούτη την κρίση, ευημερεί. Εκ του θανάτου η ζωή. Στις η Ιστορία, οι αγώνες και οι αγωνίες των κατοίκων δεν έπρεπε να μείνουν στο περιθώριο, γι' αυτό πέρα από το Μνημείο που στήθηκε, ανάγκη να διαφυλαχτεί και η Μνήμη. Αυτήν τη διαφύλαξη ανέλαβε να πραγματοποιήσει ο γνωστός δημοσιογράφος και συγγραφέας Βαγγέλης Πλάκας με το βιβλίο του «Το Χωριό που νίκησε το θάνατο – Η Ιστορία στις κατολίθησης του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας».

Γράφτηκαν πολλά γι' αυτό το θέμα, αλλά ο Πλάκας έκαμε μια κωδικοποίηση των κυριότερων έτσι που με αυθεντική τεκμηρίωση προχώρησε στην ολοκλήρωση αυτού του πολύτιμου βιβλίου. Τονίζει μάλιστα πως αυτή η καταστροφή «δείχνει την αλληλεγγύη που βίωσαν από γνωστούς και άγνωστους απ' όλη τη χώρα, που παρακολουθούσε συγκλονισμένη στις τραγικές εξελίξεις. Παράλληλα και με την άμεση κινητοποίηση στις κρατικές μηχανές με την πολυεπίπεδη αρωγή που προσέφερε, δείχνει τη δημιουργία από το μηδέν σε δύσκολες οικονομικές συνθήκες, κάτι «νέου».

Το σημαντικό της όλης δομής του βιβλίου είναι ο χωρισμός του σε κεφάλαια που αναφέρονται: Στην ιστορία του τόπου, Στο Πρελούδιο στις Καταστροφής, Στο Σκοτεινό ξημέρωμα, Στις Τραγικές στιγμές και δυο σταγόνες ελπίδας, Στις Επόμενες στιγμές, Στην Κατολίθηση στον Τύπο, Στις Αιτίες στις Καταστροφής, Στη Γέννηση και Στην Αναγέννηση.

Ο Βαγγέλης Πλάκας, πλούτισε την ιστορία του Μικρού Χωριού με ένα πολύτιμο βιβλίο-ντοκουμέντο που θα μεταβιβάζει την πολλαπλή Μνήμη και σαν διδαχή αντιμετώπισης φαινομένων στις ζωής, στις επόμενες γενιές».

**Μ. Σταφυλάς**

Φίλτατέ μοι Κλεομένη,

Χαίρε πάντοτε υγιαίνων μετά των και εις εμέ προσφιλών οικογενών σου, ευοδουμένων των δραστηριοτήτων σου και κατά τον αρξάμενον νέον ενιαυτόν της χρηστότητος του Κυρίου.

Ευχαριστώ θερμώς δια την φιλόφρονα αποστολήν του έργου «Το χωριό που νίκησε τον θάνατο: Η ιστορία της κατολίσθησης του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας» του Βαγγέλη Πλάκα. Άμα τη λήψει του το διεξήλθον αδρομερώς, επιφυλασσόμενος δια την εκτενή μελέτην του.

Τα διαλαμβανόμενα γεγονότα εβίωσα ευθύς ως συνέβη η φοβερά κατολίσθησις, διότι μετέβην επί τόπου. Διατηρώ ενεργή την τραγικήν εικόνα της χαινούσης πληγής του βουνού και των θραυσμάτων παλαιών αρχοντικών, υποκειμένων επί του όγκου των χωμάτων, απομεινάρια ερημιάς παλαιού μεγαλείου. Έχω έναυλον εις την ακοήν μου τον θρήνον δια την απώλειαν αθών κατοίκων.

Όμως χάρις εις την θέλησιν των συμπολιτών σας το Μικρό Χωριό ανεγεννήθη, ανέκτησε την φήμην του και εφελκεί πανελληνίως την εκτίμησιν δια την ωραίαν φύσιν και την ευγένειαν των κατοίκων του. Εις την περίπτωσίν του επεκυρώθη ο στοχασμός του ποιητού «Το χάσμα π' άνοιξε ο σεισμός (εν προκειμένω η κατολίσθησις) ευθύς εγένεσε άνθη».

Τον συγγραφέα του πονήματος δεν γνωρίζω. Προφανώς πρόκειται περι φερέλπιδος νέου συμπολίτου σας με αρτίαν συγκρότησιν, πνευματικά ενδιαφέροντα και αγάπην δια την γενέτειραν. Συγχαίρω δι' Υμών, ευχόμενος έγκαρπον συνέχισιν των δραστηριοτήτων του.

Ευχαριστών και αύθις και ευχόμενος τα βέλτιστα ασπάζομαι.

**Π .Κ. Βλάχος**

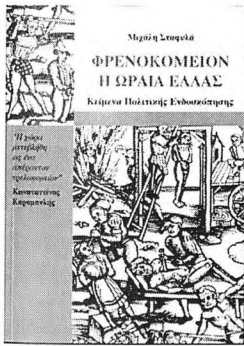


**Γιώργος Στ. Αθανασιάς, Τα Χριστούγεννα της Λαμπρινής και άλλα διηγήματα**, εκδόσεις Γαβριηλίδης, 2014

Όπως το λέει και ο τίτλος, το βιβλίο περιέχει διηγήματα (πέντε) εμπνευσμένα όλα από τις γιορτές του 12ήμερου των Χριστούγέννων. Σχετίζονται με τη ζωή του χωριού και των ανθρώπων του, με τα πάθη τους, τη φτώχεια τους και τις παραξενιές στη συμπεριφορά τους. Η σκληράδα και η απονία μαλακώνουν τις άγιες αυτές μέρες, χάρη στην παρουσία κι ευλογία του Θεού, της Παναγίας, του Χριστού και των Αγίων, που η πίστη των ανθρώπων τους φέρνει κοντά τους το 12ή-

μερο αυτό.

Οι ιστορίες των ανθρώπων που πρωταγωνιστούν στα διηγήματα αυτά είναι γεμάτες ανθρωπιά κι ευαισθησία, που ο συγγραφέας με την ωραία λογοτεχνική χάρη και τις περιγραφές, φέρνει λύτρωση στις πονεμένες ψυχές και την ευλογία του Θεού.



**Μιχάλη Σταφυλά, Φρενοκομείον η Ωραία Ελλάς, Αθήνα 2017**

Ο αείμνηστος Κωνσταντίνος Καραμανλής, διαπιστώνοντας πως στη δημόσια ζωή επικρατούσε ένας απαράδεκτος παραλογισμός, προσδιόρισε αυτό το φαινόμενο με την ιστορική φράση: Η χώρα μετεβλήθη εις ένα απέραντον τρελοκομείον...

Το τρελοκομείον λειτουργεί κανονικά μέχρι σήμερα και αυτό ανάγκασε τον Μιχάλη Σταφυλά να κυκλοφορήσει το βιβλίο «Φρενοκομείον η Ωραία Ελλάς» με κείμενα πολιτικής ενδοσκοπήσεως, τα οποία σε κάθε περίπτωση παραλογισμού τα κατέγραφε.. Στις 180 σελίδες του, παρουσιάζεται η σύγχρονη ιστορία των

τελευταίων 10 χρόνων, με όσα γίνανε και είχαν αποτέλεσμα να φτάσουμε στη σημερινή, τόσο άθλια κατάσταση. Το καθένα από τα γεγονότα παρουσιάζεται με μία ή μιάμιση σελίδα μόνο με τις χαρακτηριστικές λεπτομέρειες. Οι λεπτομέρειες αυτές, που συνήθως ξεχνιούνται ή σκόπιμα καταχωνιάζονται, μπορούν να δώσουν τη δυνατότητα σε μελλοντικό συγγραφέα να γράψει την αληθινή ιστορία, χωρίς διαστρεβλωμένες αλήθειες, όπως τις γευόμαστε σε πολλές, σχετικά πρόσφατες, περιπτώσεις.

Το «Φρενοκομείον η Ωραία Ελλάς», αποβλέποντας και στην θεραπεία της ανιάτως ασθενοσύης Δημόσιας Διοικήσεως, είναι γραμμένο χωρίς φόβο και πάθος.

**Θεοφάνης Παναγιωτόπουλος, Αειθαλές σκίρτημα, ποιητική συλλογή. Εκδ. Όστρια, 2016**

Ο Θ. Παναγιωτόπουλος είναι συγχωριανός μας και μένει στο Νέο Δερμάτι. Κατάγεται από την Καρίτσα, είναι απόφοιτος της Θεολογικής Σχολής του πανεπιστημίου Αθηνών, κάτοχος ΜΜΕ και Δημοσιογραφίας και ασχολείται με την ζωγραφική και την αγιογραφία.

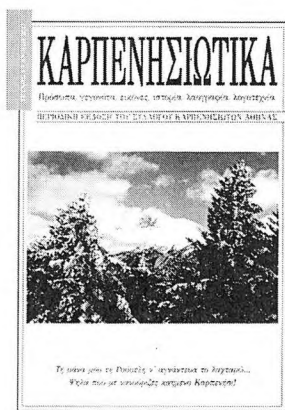
Το «Αειθαλές σκίρτημα» είναι η πρώτη του ποιητική συλλογή, ενώ ποιήματά του έχουν δημοσιευθεί σε εφημερίδες, περιοδικά και στο διαδίκτυο. Επίσης συμμετείχε στο καλλιτεχνικό ημερολόγιο 2017 που είναι αφιερωμένο στον Νίκο Καζαντζάκη (τοβιβλίο.net).

Ο ποιητής ατενίζει τη ζωή με τη δική του ευαισθησία και επιλέγει τα λόγια εκείνα που εκφράζουν καλύτερα τα συναισθήματά του. Είναι νοήματα που βγαίνουν από τα εσώψυχα του καλλιτέχνη και που μιλάνε στην καρδιά και το νου του καθενός. Να πώς ο ίδιος περιγράφει την ποίηση:

*Η ποίηση παίρνει ανάστημα από την πίκρα σου, τους φόβους, τα δάκρυα, τους πόνους, τις αποτυχίες άλλοτε, από την μετάνοια ξεκλέβει κάτι ενίοτε, από τα όνειρα, ξεριζώνει στιγμές μα πιο πολύ από την πίκρα σου.*



Για όσους επιθυμούν να το προμηθευτούν, η τιμή του είναι • 9 και μπορούν να το ζητήσουν στο τηλέφωνο: 6986518225.



**Καρπενησιώτικα**, Περιοδική έκδοση του Συλλόγου Καρπενησιωτών Αθήνας, τ. 1<sup>ο</sup>, 2017

Ο Σύλλογος Καρπενησιωτών Αθήνας κυκλοφόρησε το πρώτο τεύχος του περιοδικού «Καρπενησιώτικα», με ιστορικά, λαογραφικά και λογοτεχνικά θέματα, που αφορούν πρωτίστως το Καρπενήσι. Όπως αναγράφει στον πρόλογό της η Συντακτική Επιτροπή, το περιοδικό αυτό το είχαν στο νου τους από το 1961, όταν πρωτοϊδρύθηκε ο Σύλλογός τους «Το Βελούχι».

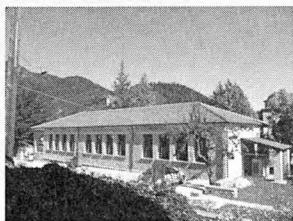
Χαιρόμαστε που το όραμα των ιδρυτών του Συλλόγου έγινε πραγματικότητα σήμερα, χάρη στο Νέο Διοικητικό Συμβούλιο, που το απαρτίζουν η πρόεδρος Μ. Παπαϊωάννου, ο αντιπρόεδρος Δ. Ευαγγελοδήμος και τα άλλα μέλη που αναγράφονται στο οπισθόφυλλο του περιοδικού.

Ενδιαφέροντα όλα τα άρθρα του περιοδικού, μεταξύ των οποίων, για τα «πολεοδομικά σχέδια του Καρπενησιού (Μ. Παπαϊωάννου), Τα ταξίδια του Όθωνα στην περιοχή (Μ. Ευαγγελοδήμου), Οι μετανάστες από το Καρπενήσι στην Αμερική (Δ. Ευαγγελοδήμου), Το πρώτο Ειρηνοδικείο στο Καρπενήσι (Α. Μαυρομούτης), Το σπίτι που γεννήθηκε ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου (Ν. Ζωρογιαννίδης) κ.ά.

Συγχαρητήρια σε όσους είχαν την επιμέλεια της έκδοσης του περιοδικού και ευχόμαστε καλοτάξιδο.

\*\*\*

### **Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού**



Απεικονίζει την ιστορική διαδρομή του Μικρού Χωριού και των ανθρώπων του

**Επισκεφθείτε το**

## — Κοινωνικά —

Η στήλη αυτή φιλοξενεί κοινωνικά γεγονότα Μικροχωριτών, τα οποία γνωστοποιούνται έγκαιρα στη διεύθυνση του περιοδικού μας

### Βαφτίσεις

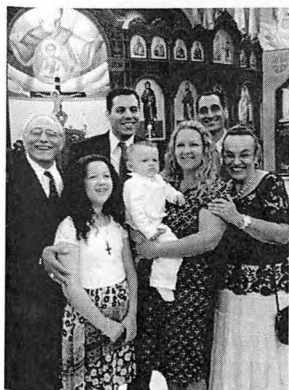
Στην εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στο Παλιό Μικρό Χωριό, ο Γιώργος και η Νατάσα Ντζούφρα βάφτισαν το γιο τους στις 18 Σεπτεμβρίου 2016 και του έδωσαν το όνομα Δημήτρης. Νονός ήταν ο Γρήγορης Τσινιάς.

Συγχαρητήρια στον νονό και τους γονείς και ευχόμαστε στο μικρό Δημητράκη να 'ναι πάντα γερός και τυχερός.



Οι γονείς με τον νονό, τον παπα-Νίκο και τον μικρό Δημητράκη

\* \* \*



Ο Νεοφώτιστος Λουκάς-Ιωάννης βαπτίσθηκε στις 7 Αυγούστου 2016 στον Ι.Ν. της Αγίας Αικατερίνης στην Βιρτζίνια Αμερικής με νονό του τον θείο του, Κωνσταντίνο Κάλλη, στον οποίο ευχόμαστε πάντα «άξιος»!

Στους πανευτυχείς γονείς ευχόμαστε «Να τους ζήσει», να τον καμαρώσουν όπως επιθυμούν και είτε και γαμπρό! Ο νεοφώτιστος Λουκάς-Ιωάννης είναι εγγονός του Γρηγορίου και της Λαμπρινής Κάλλη και δισέγγονος του αείμνηστου ζεύγους Κωνσταντίνου και Σπυριδούλας Τριχιά.

Στη φωτογραφία: Ο νεοφώτιστος Λουκάς-Ιωάννης στην αγκαλιά της μητέρας του Γλυκερίας, δίπλα στην αδελφούλα του Μελίνα-Λαμπρινή και

τη γιαγιά του Λαμπρινή. Πίσω σειρά: με τον παππού του Γρηγόρη, τον πατέρα του Παναγιώτη και τον νονό και θείο του μαζί, Κωνσταντίνο Κάλλη

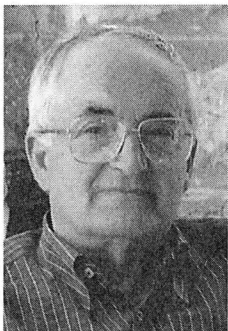
## — Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν —

Μέσα στην αέναη και αμείλικτη ροή του χρόνου, συγχωριανοί μας φεύγουν συνεχώς από κοντά μας, οι μορφές τους όμως αξίζει να παραμένουν ζωντανές στη μνήμη μας και να συνεχίσουν να ζουν μέσα στις καρδιές μας. Αυτός είναι και ο στόχος της στήλης αυτής, που γίνεται με φροντίδα των οικείων, οι οποίοι θα πρέπει να στέλνουν στη διεύθυνση του περιοδικού μας μία φωτογραφία και ένα σχετικό κείμενο ή βιογραφικά στοιχεία του εκλιπόντος.

### Κώστας Αρ. Γιουρνάς

Το περιοδικό βρισκόταν στο τυπογραφείο όταν ήλθε η είδηση για τον ξαφνικό χαμό του Κώστα Γιουρνά, που μάς άφησε όλους άναυδους. Βρισκόταν στην Αμερική με την οικογένειά του, τη γυναίκα του Μέριλιν, τα δύο παιδιά του, Αριστείδη και Αλέξανδρο και το αγαπημένο του εγγονάκι. Ήταν έτοιμος να ταξιδέψει για Ελλάδα, όπως άλλωστε έκανε κάθε χρόνο, όταν το βράδυ της 8<sup>ης</sup> Μαΐου 2017 το μοιραίο του έφραξε το δρόμο! Αντίο αγαπημένε Κώστα.

### Γεώργιος Σταυράκης (1935-2016)



Ένας εκλεκτός Ευρυτανός, συγχωριανός και φίλος, ο Γεώργιος Σταυράκης έφυγε από τη ζωή. Ήταν παντρεμένος με τη Μικροχωρίτισσα Ελένη Κοντογιάννη και είχαν δύο εξαιρετικές θυγατέρες. Ως επιστήμονας κοινωνιολόγος, ενδιαφερόταν και συχνά ανέλυε τα κοινωνικά φαινόμενα των καιρών μας σε άρθρα του που δημοσιεύονταν σε τοπικές εφημερίδες και περιοδικά. Αγαπούσε τον τόπο μας και συμμετείχε πάντα στις ευρυτανικές εκδηλώσεις. Η οικογένειά του έστειλε το παρακάτω κείμενο για το περιοδικό μας:

Με θλίψη και μεγάλη συγκίνηση αποχαιρέτησαμε τον αγαπημένο μας σύζυγο και πατέρα στο τελευταίο του ταξίδι στις 18 Σεπτεμβρίου 2016.

Γεννημένος το 1935 στο Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας, έζησε εκεί τα παιδικά του χρόνια στο διάστημα της κατοχής και κατόπιν του εμφυλίου πολέμου. Σε ηλικία 20 ετών μετανάστευσε στην Μελβούρνη της Αυστραλίας αναζητώντας μία καλύτερη ζωή στα δύσκολα χρόνια μετά τον πόλεμο. Σπούδασε Κοινωνιολογία στο Πανεπιστήμιο της Μελβούρνης και εργάστηκε ως δημόσιος υπάλληλος στο Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλειας, αλλά και στο Υπουργείο Επιστημονικών Ερευνών CSIRO και στο Υπουργείο Υγείας ως υπεύθυνος μεταφραστής και κοινωνικός λειτουργός για την ενημέρωση της Ελληνικής παροικίας σε θέματα υγείας και επιμόρφωσης. Το 1978 παραιτήθηκε από την θέση του δημοσίου υπαλλήλου και επέστρεψε στην Ελλάδα όπου εργάστηκε για 30 χρόνια ως καθηγητής Αγγλικής Γλώσσας σε οικογενειακό Κέντρο Ξένων Γλωσσών με την σύζυγο του Ελένη στην Νέα Πεντέλη.



Ο Γιώργος Σταυράκης συμμετείχε ενεργά στα κοινά τόσο στην ιδιαίτερη πατρίδα του όσο και στον τόπο διαμονής του. Αγαπούσε ιδιαίτερα το Μεγάλο Χωριό, ενδιαφερόταν για τον Σύνδεσμο των Μεγαλοχωριτών και τον στήριζε με κάθε τρόπο. Διετέλεσε μέλος του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών και αντιπρόεδρος προσφέροντας τις υπηρεσίες του. Διετέλεσε Έφορος στο Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσειακό Κέντρο Ευρυτανίας 'Ο Εύρυτος' όπου προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες από της ιδρύσεως του Κέντρου.

Συμμετείχε ενεργά στην τοπική αυτοδιοίκηση του Δήμου Πεντέλης και διετέλεσε γραμματέας του Πνευματικού Κέντρου Νέας Πεντέλης.

Είναι συγγραφέας των βιβλίων «Κάτω από Ξένους ουρανούς», «Στα βήματα του Οδυσσέα» με θέμα τον Ελληνισμό της διασποράς καθώς και το ιστορικοκοινωνικό μυθιστόρημα «Ταξιδιώτες του Ανέμου» το οποίο προσέφερε στο πνευματικό κέντρο Μεγάλου Χωριού και διατίθεται στο Λαογραφικό Μουσείο του Μεγάλου Χωριού.

Ήταν πιστός αρθρογράφος στις εφημερίδες «Ευρυτανικός Παλμός» και «Α-μαρυσία» όπου ανέλυε τους προβληματισμούς του για τα σημαντικά θέματα της εγχώριας επικαιρότητας. Τα αγαπημένα του θέματα ήταν τα πολιτικοκοινωνικά προβλήματα της Ελλάδας.

Ήταν εξαιρετικά φιλομαθής και ιδεαλιστής μέχρι το τέλος της ζωής του.

Θα τον θυμόμαστε με βαθιά αγάπη και νοσταλγία.

ΑΙΩΝΙΑ ΤΟΥ Η ΜΝΗΜΗ

Η σύζυγος του Ελένη, οι κόρες του Αθηνά και Κατερίνα, ο γαμπρός και ο εγγονός του Άκης και Αντώνης Χούρης

## Φανίτσα Πολύζου



Η Φανίτσα, χήρα Ναπολέοντα Πολύζου, κόρη του Γιάννη και της Αγαπούλας Κουτσούκη έφυγε από τη ζωή. Η κηδεία της έγινε στις 17 Νοεμβρίου 2016 στο Γ' Νεκροταφείο Πειραιά. Ο εξάδελφος της Μένιος Κουτσούκης την αποχαιρέτησε λέγοντας:

«Αγαπημένη μας Φανίτσα, με οδύνη σε προπέμπουμε σήμερα στο τελευταίο σου ταξίδι, όλοι εμείς εδώ, τα αγαπημένα σου παιδιά, η Πόπη και ο Ξενοφών, που σε είχαν κοντά τους τα τελευταία χρόνια, κι ο Σπύρος και η Κική, που ήσουν μαζί τους τα προηγούμενα χρόνια στην Αμερική κι ήλθαν μόλις έμαθαν τον ξαφνικό θάνατό σου. Αλλά και τα παιδιά των παιδιών σου, η Φανή, η Ρούλα και

η Ζωή, που σου χάρισαν κι αυτές πέντε δισέγγονα καθώς κι από την Αμερική η Φαίη και η Μαρία που σου χάρισαν άλλα τέσσερα δισέγγονα.

Υπήρξες μια ευτυχισμένη γιαγιά που πρόλαβες όλα να τ' αγαλιάσεις και να τα χαρείς. Ήταν για σένα μια ευλογία και δωρεά Θεού, σαν μια δίκαιη αποζημίωση και ανταμοιβή για όλα όσα εσύ, η ίδια, υπέφερες στη διάρκεια της Κατοχής και του Εμφυλίου Πολέμου, για να μεγαλώσεις τα παιδιά σου, όταν αυτά έχασαν άδικα τον χαρισματικό πατέρα τους.

Ο πατέρας τους και δικός σου άντρας, που σ' αγάπησε και τον αγάπησες δεν

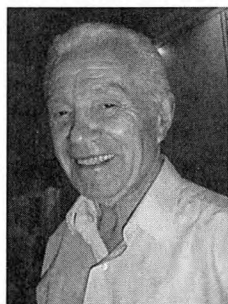
ήταν άλλος από τον ωραίο τροβαδούρο του Μικρού Χωριού, τον Ναπολέοντα (Πολύζο), που πρωτοτραγούδησε το ηρωικό τραγούδι για τον Άρη: Βαρυστενάζουν τα βουνά, πέφτουν ντουφέκια ανάρια, ο Άρης κάνει πόλεμο μ' αντάρτες παλικάρια! Ένα ηρωικό τραγούδι, με πολλούς άλλους στίχους, που αντηχούσε στα βουνά τα δύσκολα εκείνα χρόνια και που γράφτηκε από τη Ναυσικά Φλέγγα για την ιστορική μάχη του Μικρού Χωριού, στις 18 Δεκεμβρίου 1942.

Η μοίρα το 'φερε ο Ναπολέων να σκοτωθεί ως καπετάνιος λίγα χρόνια αργότερα στη διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου κι εσύ να μείνεις μόνη με τα δυο μικρά παιδιά σου. Αν και νέα στην ηλικία προτίμησες τη βιοπάλη για να μεγαλώσεις τα παιδιά σου, έχοντας τη θαλπωρή και τη φροντίδα της μητέρας σου και των αδελφών σου, που δυστυχώς, αν και μικρότεροι από σένα δεν ζουν σήμερα να σ' αποχαιρετήσουν.

Κατάφερες να νικήσεις όλες τις δυσκολίες της ζωής και δίκαια, σήμερα, τα παιδιά, τα εγγόνια και τα δισέγγονά σου θρηνούν για το χαμό σου. Θα πρέπει όμως να νιώθουν περηφάνια για την όμορφη μητέρα, γιατί και προγιαγιά, που πάλεψε ηρωικά και στάθηκε άξια και πανάξια στη ζωή της και τ' άφησε όλα πίσω της για να τη θυμούνται.

Αλλά, αγαπημένη μας Φανή κι εμείς οι υπόλοιποι συγγενείς και φίλοι σου, οι συγχωριανοί σου νιώθουμε θλίψη που μάς φεύγεις γιατί ήσουν μια άξια γυναίκα με πολλές αρετές που θα μείνουν στη μνήμη μας για πάντα. Καλό σου ταξίδι, αγαπημένη μας Φανίτσα».

### Τηλέμαχος Κομπορόζος (1927-2016)



Φορτωμένος από αναμνήσεις και γεμάτος από νοσταλγία για το Χωριό και τους ανθρώπους του, έφυγε από τη ζωή ο Μάχος Κομπορόζος. Έζησε στο Χωριό όλες τις καλές και κακές εποχές της σύγχρονης ιστορίας του, όπως την Κατοχή και την Εθνική Αντίσταση (1940-44). Οι συγχωριανοί του τον θυμούνται ως δραστήριο επώνιτη, που έδινε το 'παρών' σε όλες τις ηρωικές εκδηλώσεις του χωριού τότε, και σε ποικίλες αποστολές για την αποτίναξη του ιταλο-γερμανικού ζυγού, όπως έκαναν και τα μεγαλύτερα αδέρφια του, Μάνθος και Αλέκος και η αδελφή τους Φρόσω, που αργότερα παντρεύτηκε και έφυγε στην Αμερική. Άλλωστε, στα βουνά της Πίνδου, άφησε τη ζωή του για την Πατρίδα ο ηρωικός αδελφός του Κώστας.

Ο Μάχος βοήθησε το χωριό ποικιλότροπα συμμετέχοντας στην ίδρυση της Αδελφότητας (1955) και ενισχύοντας το έργο της εμπράκτως με δωρεές και συμμετοχή στο έργο της. Μαζί με τον αδελφό του Μάνθο συνέβαλαν στην άμβλυση των παθών της κατολίθησης. Ο ίδιος έκτισε κατοικία στο χωριό, δίπλα στο πατρικό του σπίτι, που κληρονόμησε από τους γονείς του, Σταύρο και Δέσποινα Κομπορόζου, όπου περνούσε τα καλοκαίρια του.

Μετά τον θάνατο της γυναίκας του, Πλουμής, εύρισκε χαρά στα δυο του παιδιά και στις οικογένειές τους. Η Κηδεία του έγινε στο Νεκροταφείο Ν. Κηφισιάς στις 19 Νοεμβρίου 2016.

## Μαρίκα Κουτσούκη



Ανήμερα του Αγίου Νικολάου έφυγε από τη ζωή η Μαρίκα Κουτσούκη. Γεννήθηκε στο Γαύρο. Ήταν κόρη του Γιώργου Καρδαρά και της Μικροχωρίτισσας Βασιλικής Μαστρογεωργοπούλου. Το 1954 παντρεύτηκε με τον συγχωριανό μας Νικήτα Κουτσούκη και μαζί απέκτησαν δύο κόρες, τη Φρόσω και τη Σοφία, που της χάρισαν εγγόνια και δισέγγονο. Στην κηδεία της, στο Νεκροταφείο Χαλανδρίου, στις 7 Δεκεμβρίου 2016, ο κουνιάδος της, Μένιος Κουτσούκης, την αποχαιρέτησε με τα παρακάτω λόγια:

«Πολυαγαπημένη μας Μαρίκα, δε βρίσκουμε λόγια να εκφράσουμε τη θλίψη και τον πόνο μας που σήμερα φεύγεις για πάντα από κοντά μας. Μάς παρηγορεί ότι φεύγεις μέσα στη θαλπωρή και την αγάπη των παιδιών σου, των εγγονών σου και των δικών σου ανθρώπων, που συνέπασχαν μαζί σου, όσο εσύ εγκατέλειπες λίγο-λίγο τον μάταιο τούτο κόσμο. Μάς παρηγορεί ακόμη ότι καμάρωσες τα παιδιά σου αποκατεστημένα, χάρηκες τα αγαπημένα σου εγγόνια και γεύτηκες το χαμόγελο ενός δισέγγονου.

Όλοι εμείς, που είμαστε σήμερα εδώ για να σε προπέμψουμε στο τελευταίο σου ταξίδι, νιώθουμε περηφάνια για σένα, που υπήρξες μια υπέροχη σύζυγος, μητέρα και γιαγιά, αδελφή και θεία.

Πάντα σε κοσμούσαν οι αρετές της αγάπης, της συμπόνιας και της ανθρωπιάς που σε δίδαξαν οι πρόγονοί σου. Αυτές οι αρετές θα σε συνοδεύουν στο ταξίδι σου αυτό για να συναντήσεις τον αγαπημένο σου σύζυγο Νικήτα, τους γονείς σου και τον αδελφό σου Παναγιώτη ή Αντώνιο μοναχό, όλοι αγαπημένοι, που έφυγαν πριν από σένα.

Αγαπημένη μας Μαρίκα θα σε θυμόμαστε πάντα».

Εξάλλου, οι κόρες της, Φρόσω και Σοφία, έγραψαν για το περιοδικό μας τα πιο κάτω λόγια αγάπης:

«Η Μαρίκα, η μητέρα μας, ήταν ένας υπέροχος άνθρωπος. Είχε καλοσύνη, κατανόηση, της άρεσαν τα πειράγματα αν και πάντα οι κουβέντες ήταν λίγες και μετρημένες. Βρισκόταν πάντα δίπλα σε όποιον την είχε ανάγκη.

Μεγάλωσε μέσα στα χρόνια της κατοχής και του εμφυλίου, με τη μητέρα της, τα αδέρφια και τους παππούδες της, χωρίς την παρουσία του πατέρα ο οποίος είχε αποκλειστεί στις ΗΠΑ λόγω του πολέμου. Η οικογένεια ήρθε στην Αθήνα το 1947 και όταν επέστρεψε ο πατέρας, ο Γιώργος Καρδαράς, εγκαταστάθηκαν στους Αμπελόκηπους το 1948. Σε ένα ταξίδι στη Θεσσαλονίκη γνώρισε τον Νικήτα Κουτσούκη με τον οποίο παντρεύτηκε το 1954.

Στήριξε τον πατέρα μας σε όλες του τις επαγγελματικές προσπάθειες και τον βοήθησε να πετύχει τους στόχους του. Ήταν δίπλα του έως την τελευταία στιγμή, δίνοντάς του κουράγιο σε όλη την περιπέτεια του με τον καρκίνο. Σ' εμάς, τα παιδιά της, πρόσφερε ότι καλύτερο μπορούσε, αγάπησε και φρόντισε τα παιδιά μας, τα τρία της εγγόνια, τα οποία με τη σειρά τους ανταπέδιδαν την αγάπη της. Απέκτησε και ένα δισέγγονο τον γιό του μεγάλου εγγονού, του Αντώνη. Όμως δεν ήταν σε θέση να τον χαρεί και να τον αγκαλιάσει, γιατί ήδη η απείσια αρρώ-

στια, η Άνοια, είχε πλήξει την αγαπημένη μας μητέρα. Αν και η μνήμη της είχε αρχίσει να την εγκαταλείπει με γρήγορο ρυθμό τα δυο τελευταία χρόνια, ποτέ δεν την εγκατέλειψε η καλοσύνη της. Έως τις τελευταίες στιγμές της ρωτούσε αν είμαστε καλά, μας έδινε ευχές, τα μάτια της έλαμπαν όταν της μιλούσαμε για τα εγγόνια της και όταν της δείχναμε τη φωτογραφία του μικρού δισεγγονού της. Μέχρι τις τελευταίες ημέρες, όταν ρωτούσε «τι νέα;» χαιρόταν όταν της μιλούσαμε για τους συγγενείς, αγαπημένα αδέρφια και ξαδέρφια, τους φίλους και τις φίλες της. Η μεγαλύτερη χαρά της όμως ήταν όταν της θυμίζαμε τα παλιά, τη ζωή στο χωριό με τη γιαγιά και τον παππού της, τον Γιάννη, που ήταν μυλωνάς στο Γαύρο. Χαιρόταν όταν της μιλούσαμε για το χωριό, το ποτάμι, τα πλατάνια, τα έλατα, τα αγαπημένα της χαμοκέρασα, τις βόλτες ως το Νικολό και τον Αϊ Σώστη και το μοναστήρι του Προυσού.

Τον Δεκέμβριο του 2016 μετά από ολιγοήμερη αρρώστια η ψυχή της πέταξε σαν πουλάκι στην αγκαλιά των αγαπημένων της.

Μανούλα, καλό ταξίδι, η παρουσία σου ήταν σαν αύρα από βουνίσια δροσιά για όλους μας».

### Δημήτριος Γιούσμπασης

Στις 21 Απριλίου 2016 απεβίωσε στη Λαμία, όπου ζούσε, ο Δημήτριος Λαζάρου Γιούσμπασης. Είχε γεννηθεί στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Ήταν έμπορος εγχωρίων προϊόντων και επί 12ετία διετέλεσε πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Στερεάς Ελλάδας και Εύβοιας.

### Ελένη Κυρίτση



Στις 27 του Γενάρη έφυγε από τη ζωή πλήρης ημερών η Ελένη Κυρίτση, η “Κυρτσολένη” όπως την ήξεραν όλοι. Γέννημα θρέμμα Μικροχωρίτισσα με καταγωγή από το Καλατζέικο και το Κομπορζέικο. παντρεύτηκε μέσα στα δύσκολα χρόνια του εμφυλίου το Σταύρο Κυρίτση, ένα σπάνιο άνθρωπο, Έκαναν τρία παιδιά και για πάνω από σαράντα χρόνια συμπορεύτηκαν στη ζωή. Αγωνίστηκε μαζί του στο μπακάλικο, “το παντοπωλείο” στην κυριολεξία εκείνων των χρόνων, αρχικά στο παλιό χωριό μετά την κατολίσθηση στο Γαύρο και στο Μεγάλο Χωριό και τελευταία στο Νέο Μικρό Χωριό. Την έβλεπες να ετοιμάζει τις παραγγελίες, να κάνει λογα-

ριασμούς χωρίς χαρτί και μολύβι στο πι και φι με το κοφτερό μυαλό της και ύστερα να τρέχει στο σπίτι να κάνει για την οικογένειά της όλα όσα έπρεπε για να μη τους λείψει τίποτα.

Ήταν άνθρωπος ευχάριστος, κοινωνική, πάντα με το χαμόγελο. Χαιρόταν τη ζωή, τής άρεσε να συμμετέχει στα τοπικά γλέντια, δεν ένιωσε κούραση όταν έμπαινε στο χορό, ακόμα και στα ενενήντα της και τραγουδούσε πολύ ωραία. Ήταν πολύ ξύπνια γυναίκα, είχε μνήμη ελέφαντα και διαύγεια πνεύματος μέχρι την τελευταία μέρα που έφυγε στα 97 της χρόνια και όρθια στα πόδια της.

Καλό σου ταξίδι κυρά-Λένη. Θα σε θυμούνται πάντα τα παιδιά σου και τα εγγόνια σου .Αιωνία σου η μνήμη.

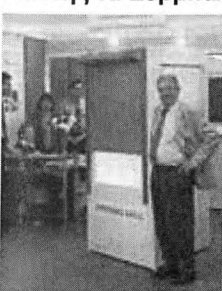
### **Κώστας Γεωργακόπουλος**

Τον Φεβρουάριο 2017, έφυγε ξαφνικά από τη ζωή ο Κώστας Γεωργακόπουλος, σύζυγος της συγχωριανής μας Μαρίας Κατσιγιάννη. Αδόκητος ο θάνατός του, έφυγε όμως με την ικανοποίηση να δει τις δυο κόρες του αποκατεστημένες και να χαρεί τα εγγόνια του..

### **Σπύρος Πλάκας**

Γιος του Μιλτιάδη (Μήλιου) και ανεψιός του Βάγια Πλάκα. Η γυναίκα του ήταν από τις Κορουσάδες, όπου και πήγαινε τακτικά. Εργαζόταν στην Καπνοβιομηχανία Κεράνη, κοντά στον Σοφοκλή Φλέγγα, με τον οποίο συχνά επισκεπτόταν το Χωριό. Πέθανε στον Πειραιά, όπου ζούσε στις αρχές του 2016.

### **Γιάννης Κ. Ζορμπαλάς**



Ο Γιάννης Κων. Ζορμπαλάς είναι ο δωρητής των αντιηλιακών κουρτινών για τα παράθυρα του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου μας. Ο ίδιος, μαζί με τον αδελφό του Δημήτριο και τα εξαδέλφια του Δημήτριο Ι. Ζορμπαλά και Καλλιόπη Ι. Ζορμπαλά, στη μνήμη του θείου τους Ξενοφώντα Ζορμπαλά, κατέθεσαν το 1995 ένα χρηματικό ποσό στην Εθνική Τράπεζα, ώστε από τους τόκους του να βραβεύεται ο καλύτερος μαθητής του χωριού μας. Ο Γιάννης Κ. Ζορμπαλάς καθώς και η γυναίκα του Χαρίκλεια δεν ζουν πια. Ο εξαδέλφος του Δημήτριος Ι. Ζορμπαλάς έγραψε στη μνήμη του το παρακάτω βιογραφικό, που, όπως λέει, είναι «αναμνήσεις σαν παραμύθι, που δύσκολα τις θυμάται κανείς»:

*«Ο Ιωάννης Ζορμπαλάς ήταν γιος του Κωνσταντίνου και της Ελένης Ζορμπαλά. Γεννήθηκε το 1933 στη Νέα Ελβετία του Δήμου Βύρωνα.*

*Και οι δυο μας υπήρξαμε τα αγαπημένα ανίψια του αιμνήστου Ξενοφώντα Ζορμπαλά. Ο πατέρας του Γιάννη (Κώστας) ήταν αδελφός του πατέρα μου Ιωάννη. Ήταν προϊστάμενος του εργοστασίου παραγωγής υποδημάτων πολυτελείας του Πετρίδη. Η μητέρα του, Ελένη, ήταν πρόσφυγας από τη Σμύρνη. Είχε αδελφό το Δημήτρη, που πέθανε αρκετά χρόνια πριν.*

*Με τον Γιάννη μάς συνδέουν παιδικές αναμνήσεις που αναφέρονται στην εποχή της Κατοχής, των Δεκεμβριανών και του Εμφυλίου πολέμου. Η περιοχή μας (Βύρωνα) ελεγχόταν από το ΕΑΜ. Τότε δεν υπήρχε ακόμη το ΚΚΕ. Από το Παγκράτι και κάτω ελεγχόταν από τους χίτες και τους ταγματασφαλίτες (ρομαντικές εποχές!).*

*Αποφοιτήσαμε από το Δημοτικό Σχολείο της Νέας Ελβετίας και στη συνέχεια από το 13<sup>ο</sup> Γυμνάσιο Γούβας (Σήμερα Άγιος Αρτέμιος). Καθημερινός ποδορόδρομος στο Γυμνάσιο, πήγαινε-έλα μιάμιση ώρα (μεγαλώσαμε σ' έναν σύγχρονο κοινωνικό παράδεισο).*

*Ο Γιάννης, μικρός πουλούσε μικροδωράκια στους ηθοποιούς της Λυρικής*

Σκηνης. Έτσι γνώρισε και αγάπησε την όπερα. Με τον αδελφό του Δημήτρη ίδρυσαν σε συνεργασία με Ολλανδούς μια πρωτοποριακή εταιρία παραγωγής περσίδων σκίασης, την SOLARtech. Την εταιρία αυτή σήμερα διευθύνει ο μικρότερος γιος του, Παναγιώτης.

Με τη γυναίκα του Χαρίκλεια απέκτησε τρεις γιους: 1) τον Κώστα, σήμερα προϊστάμενο παραγωγής πετρελαίων στο Dubai, 2) τον Σταύρο, καθηγητή του πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 3) τον Παναγιώτη, διευθυντή του εργοστασίου Venetian Blinds (SOLARtech). Ο γιος του Κώστας έκανε έναν πολύ καλό γάμο με μία ελληνίδα αεροσυνοδό στο Dubai. Είναι εκείνος που βοήθησε οικονομικά τους γονείς του για να περάσουν τα τελευταία τους χρόνια σε ένα υπερσύγχρονο ίδρυμα ανιάτων (ο Γιάννης είχε υποστεί βαρύ εγκεφαλικό και η γυναίκα του Χαρίκλεια είχε αλτσχάϊμερ).

Ιστορίες από τα παιδικά μας χρόνια:

Ένα ομαδικό μας παιχνίδι ήταν η μακριά γαϊδούρα. Συμμετείχαν αγόρια και κορίτσια. Ως σπορ ήταν 1) το ποδόσφαιρο, αρχικά με μπάλες από κουρέλια και αργότερα λαστιχένια τόπια (οι μπάλες με σαμπρέλα ήταν ακόμη άγνωστες), 2) ο πετροπόλεμος μεταξύ των Σκαφιδαίων και Διαγκουλαίων. Ο πατέρας των Σκαφιδαίων (εμείς) ήταν αγελαδοτρόφος και παραγωγός κρασιού ρετσίνας. Οι Διαγκουλαίοι ήταν από την Καισαριανή, αγνώστου λοιπής προελεύσεως. Ήταν πραγματική συμμορία.

Στην μαύρη αγορά, τότε, μπορούσες να αγοράσεις πράγματα με χρυσές λίρες ή με τσιγάρα. Το ελληνικό χαρτονόμισμα κάθε μέρα έχανε την αξία του. Το τελευταίο χαρτονόμισμα που θυμάμαι ήταν των 200 δις δραχμών. Αξία είχαν τα τσιγάρα. Ο πατέρας μου εργαζόταν στην καπνοβιομηχανία Κεράνη και πληρωνόταν με τσιγάρα. Δύο πακέτα τσιγάρα = 1 οκά λαχανίδες. Μία οκά όσπρια = 4-5 πακέτα τσιγάρα. Μισή οκά λάδι = 5-6 πακέτα τσιγάρα.

Τα βράδια τότε μαζευόμασταν στο σπίτι κάποιου που είχε ραδιόφωνο για να ακούσουμε στις 9:00 μ.μ ειδήσεις από το Λονδίνο «Εδώ Λονδίνο! Εδώ Λονδίνο!» και παίρναμε κουράγιο. Προηγουμένως όμως έπρεπε να αποσφραγίσουμε το ραδιόφωνο από την επέμβαση των στρατευμάτων Κατοχής. Δεν πρέπει να ξεχάσω και την επίσημη εφημερίδα της Κατοχής «Η ΛΑΧΑΝΙΔΑ». Όταν άρχισε η υποχώρηση των γερμανικών στρατευμάτων στο El Alamein είχε κύριο άρθρο «Κράτα Ρόμελ».

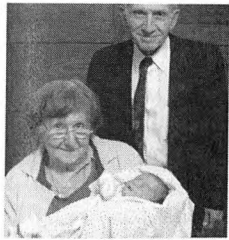
Αυτά τα λίγα από τις άπειρες παιδικές μας αναμνήσεις. Από τα δύσκολα εκείνα παιδικά μας χρόνια διδαχθήκαμε πολλά και χρήσιμα για την επόμενη σταδιοδρομία μας.

Το κείμενο υπερέβη το σύντομο βιογραφικό σημείωμα, ο πειρασμός για τις αναμνήσεις ήταν μεγάλος»

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία,  
Δημήτριος Ι. Ζορμπαλάς

## Βούλα Κυρίτση-Τσώμου

Η Βούλα μάς έφυγε, είπε στο τηλέφωνο ο Βασίλης, ο άντρας της, και ο λυγμός έσβησε τη φωνή του. Μείναμε άφωνοι. Όχι πως η Βούλα ήταν καλά. Τελευταία την ταλαιπωρούσε πολύ η υγεία της. Όμως ξέραμε πόσο δυναμική



ήταν. Η σκέψη ότι δεν θα ξανακούγαμε τη φωνή της, που μάς μίλαγε με τις ώρες στο τηλέφωνο, μάς γέμισε θλίψη.

Η Βούλα Τσώμου ήταν κόρη του Γιώργου και της Ροδάνθης Κυρίτση. Αφού έζησε τη δίνη του εμφυλίου πολέμου στο Μικρό Χωριό μετανάστευσε με τους γονείς της στην Αμερική. Γύρισε στην Ελλάδα για να παντρευτεί και να μείνει εδώ. Όμως η τύχη την οδήγησε πάλι στην Αμερική, στο Νιου Τζέρσεϊ, όπου ζούσε με την οικογένειά της.

Επισκεπτόταν συχνά την Ελλάδα όμως, στη μακρινή χώρα όπου ζούσε, πάντα νοσταλγούσε το αγαπημένο της Χωριό και το πατρικό της σπίτι. Ανυπομονούσε να μαθαίνει νέα από χωριανούς αλλά και για όσα γίνονταν στην Ελλάδα. Της άρεσε να θυμάται ιστορίες από τα παλιά, που τις διηγιόταν με αφηγηματική χάρη και χιούμορ.

Άξια σύζυγος και μητέρα, ευσεβής χριστιανή, συμπονετική και ευαίσθητη, ευτύχησε να δει τα δυο παιδιά της, την Ευαγγελία και το Γιώργο αποκατεστημένα και να καμαρώσει τα τρία εγγονάκια της, που της έδιναν ελπίδα και χαρά.

Τα τελευταία χρόνια οι επιπλοκές στην υγεία της τήν είχαν καθηλώσει. Κοντά της τα παιδιά και εγγόνια της και ο αγαπημένος της σύζυγος που ακούραστα τής πρόσφερε φροντίδα και αγάπη.

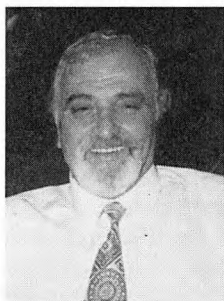
Έφυγε απ' τη ζωή στις 5 Φεβρουαρίου 2017 και κηδεύτηκε στις 8/2/17 στο ίδιο Κοιμητήριο που αναπαύεται και η αγαπημένη της μητέρα Ροδάνθη.

## Θεόκτιστος Λαϊνάς



Ένας εκλεκτός φίλος του Μικρού Χωριού έφυγε για πάντα. Πρόκειται για τον Θεόκτιστο Λαϊνά, με σπουδές θεολογίας, φιλοσοφίας και βυζαντινολογίας στα πανεπιστήμια Αθηνών, Βόννης και Βερολίνου (1934-2016). Πίστευε ότι το ελεύθερο πνεύμα είναι αυτό που βοηθά τον καθένα μας να πετάξει μακριά, όχι έως εκεί που βλέπει αλλά και πέρα από αυτό. Είχε θέσει σκοπό της ζωής του να μεταλαμπαδεύσει την κριτική και ελεύθερη σκέψη στους νέους ανθρώπους και με το ανήσυχο πνεύμα του να τους γεμίσει λαχτάρα για ζωή, δράση και ενεργητικότητα. Ερευνητής κατ' ουσία και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του, ασχολήθηκε με τον ουσιαστικό και φιλελεύθερο διάλογο μεταξύ της καθολικής και της ορθόδοξης εκκλησίας όπως επίσης και με θέματα ιστορικά και λαογραφικά της Ρούμελης. Σταθερός συνεργάτης του περιοδικού «Στερεά Ελλάς» σε θέματα βιβλιοκριτικής και ρουμελιώτικης λαογραφίας. Πολυγραφότατος και βραβευμένος για το έργο του, μέλος της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών, κρατούσε πάντα σημειώσεις οραματιζόμενος την επόμενη του δράση.

### Ευάγγελος Διακοδημήτρης (1937-2017)



Με καταγωγή από τη Μικρά Ασία, γεννήθηκε στον Πειραιά το 1937. Το 1979 γνώρισε και παντρεύτηκε σε δεύτερο γάμο τη συγχωριανή μας Αθηνά Μπούρα με την οποία απέκτησε δύο κόρες, την Ευμορφία και την Κωνσταντίνα, ενώ από τον πρώτο γάμο του είχε ένα γιο, τον Κώστα και μία κόρη, τη Χρυσούλα.

Αγαπούσε πολύ το χωριό και τα τελευταία 15 χρόνια ζούσε μόνιμα εκεί. Καλός σύζυγος και πατέρας, αγαπητός συγχωριανός, έφυγε από τη ζωή στις 8 Ιανουαρίου 2017. Ευτύχησε να δει τα παιδιά του αποκατεστημένα και να χαρεί τα εγγόνια του. Αιωνία του η μνήμη.

### Ευθυμία Κωστοπούλου



Η αγαπητή Ευθυμία, γυναίκα του αείμνηστου Δημήτρη Κωστόπουλου, γιου της Μικροχωρίτισσας Αικατερίνης Πριοβόλου, έφυγε, πλήρης ημερών, στις 21 Νοεμβρίου 2016. Για πάνω από 40 χρόνια ζούσε μόνιμα στο Μικρό Χωριό. Τελευταία, αντιμετώπιζε προβλήματα υγείας. Βρήκε όμως θαλπωρή, αγάπη και φροντίδα από την αδελφή της, Κωνσταντία Γεωργακοπούλου, που στεκόταν δίπλα της ως την τελευταία της πνοή. Αιωνία της η μνήμη.

### Βασιλική Σταθοπούλου (1938-2017)



Η συγχωριανή μας Κούλα, το γένος Ζαχαροπούλου, σύζυγος του αείμνηστου Δημήτρη Σταθόπουλου, πέθανε στη Λαμία όπου κατοικούσε μόνιμα από το 1955.

Εξαιρετή σύζυγος και νοικοκυρά, αγαπητή σε όλους περνούσε όλα τα καλοκαίρια της στο Χωριό, που ήταν η μεγάλη της αγάπη. Ευτύχησε να χαρεί τα παιδιά της, Γιάννη και Σεραφείμ, αποκατεστημένα και να χαρεί τα τρία εγγόνια της.

Η κηδεία της έγινε στο Νέο Μικρό Χωριό στις 4 Φεβρουαρίου 2017

### Αναστασία Σωτηρίου Δερματά

Το περιοδικό βρισκόταν στο τυπογραφείο όταν πληροφορηθήκαμε τον θάνατο της Σούλας, χήρας Σωτηρίου Δερματά. Έφυγε πλήρης ημερών πλαισιωμένη από την αγάπη των δύο κοριτσιών της, Μαρκούλας και Ελένης, και των εγγονών της που αγαπούσε και καμάρωνε για την πρόδοό τους.

Αγαπούσε το Χωριό. Όλα τα καλοκαίρια, μέχρι πριν από λίγα χρόνια, τα περνούσε στο χωριό και στο όμορφο σπίτι, που είχαν στο Νέο Μικρό Χωριό, Πέθανε στη Θεσσαλονίκη όπου ζούσε με την κόρη της Ελένη και η κηδεία της έγινε στις 4 Ιουνίου 2017.



**Δωρεές προς τους Ιερούς Ναούς του Μικρού Χωριού**  
που έχουν εισπραχθεί από 3-7-2016 μέχρι 4-5-2017

Όνοματεπώνυμο	Σκοπός Δωρεάς	Ι. Ναός	Ποσό
Κουβέλης Παντελής	Αγ. Κυριακή, Αγ. Σώστης	Αγ.Κυριακή+Αγ. Σώστης	40,00
Μαρία Κ. Πλάκα	Στη μνήμη συζύγου Κλήμη	Παναγιά	\$100,00
Δημήτριος Ζωγράφος	Στη μνήμη γονέων & πάππων	Αγ. Κυριακή	50,00
Σπυρίδων Χονδρός	Στη μνήμη γονέων & υιού	Μεταμόρφωση Σωτήρος	3.000,00
Μαρία Σκορδά	Στη μνήμη συζ. Δημητρίου	Άγιος Ιωάννης	30,00
Σπυρίδων Γιαννόπουλος	—	Άγιος Ιωάννης	150,00
Βασιλική Ματσούκα	Στη μνήμη συζ. Αθανασίο	Άγ. Σώστης	50,00
Παναγ. Ζαχαρόπουλος	—	Άγ. Ιωάννης	50,00
Νεκταρία Κεχριμπάρη	—	Άγ. Ιωάννης	50,00
Ιωάννα Μπαμπανικολού	Στη μνήμη γονέων, για παρεκκλήσι Αγ. Αικατερίνης		2.500,00
Ελένη Ζήση	Υπέρ υγείας	Αγ. Κυριακή	\$100,00
Αριστ. Αθανασόπουλος	—	Αγ. Κυριακή	50,00
Παρασκευή Μίχου	Στη μνήμη συζ. Αριστείδη	Άγ. Ιωάννης	40,00

*Εκ μέρους του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ι.Ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος*

*ευχαριστούμε θερμά τους ως άνω δωρητές και ευχόμαστε ολόθερμα ο Κύριος να χαρίζει εις όλους υγεία και οικογενειακή προκοπή.*

Μικρό Χωριό 10-5-2017

Για το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο

Ο Εφημέριος, π. Ν. Αζακάς

Υ.Γ. Ευχαριστούμε ιδιαίτερω για την προσφορά τους τον Σπυρίδωνα και την Βαρβάρα Χονδρού και την Ιωάννα Μπαμπανικολού (Κεράνη)

\* \* \*

**— Αυτοί που δεν ξεχνούν —**

*Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας Μικροχωριτών ευχαριστεί όλους όσους εξοφλούν τις συνδρομές τους ή με χρηματικές δωρεές στηρίζουν το έργο της. Η συμβολή αυτή είναι η κινητήρια δύναμη της Αδελφότητας, που λειτουργεί χάρη στην εθελοντική στράτευση των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου.*

**Συνδρομές που έχουν εισπραχθεί από 1/5/2016 – 31/5/2017**

Όνοματεπώνυμο	Συνδρομή	Ευρώ
Κεράνης Θανάσης και Χρυσούλα	40,00	2015
Κεράνης Γιάννης	20,00	2015
Κεράνης Δημήτρης	20,00	2015

Παπαδάκη Ναυσικά	20,00	2015
Λεκκού Ιουλία	20,00	2015
Καραντζά Βάσω	20,00	2016
Γιούσμπαση-Πανουργιά Βασιλική	50,00	2014-16
Ξένου-Βερνάρδου Αλίκη	20,00	2016
Παπανίκος Θωμάς	20,00	2016
Κάλλης Γρηγόρης και Λαμπρινή (Τριχιά)	\$ 50,00	2017
Μπαμπανικολού Ιωάννη	50,00	2017
Αθανασίου Αριστείδης	20,00	2017
Νικολοπούλου Φανή	20,00	2017
Κάλλης Παναγιώτης και Γλυκερία	\$ 50,00	2017
Κάλλης Κωνσταντίνος και Στεφανία	\$ 50,00	2017
Πουρνάρα-Καρκαζή Ελένη	20,00	2017
Κουτσούκης Νικήτας-Έφη	20,00	2017
Κατσιγιάννης Χρήστος	20,00	2016
Πασπαλάρη-Κανελλοπούλου Ντίνα	20,00	2016
Παναγιώτου Αριστοτέλης	20,00	2016
Φλέγγας Τάσος	20,00	2016
Κυρίτσης Σπύρος	20,00	2016
Λεκκού Λίτσα	20,00	2016
Ζορμπαλά-Κατσαρού Δώρα	20,00	2016
Κουτσούκης Ιωάννης	20,00	2016
Κουτσούκης Σπύρος	20,00	2016
Κουτσούκης Γιώργος	20,00	2016
Τριανταφύλλης Κώστας	20,00	2016
Τριανταφύλλης Χρήστος	20,00	2016
Παπαδοπούλου Λούλα	20,00	2016
Φλέγγας Δημήτριος	20,00	2016
Ζήσης Γιώργος	40,00	2015-2016
Χριστοδουλιά Ελένη	20,00	2016
Ραβδιάς Παντελής	20,00	2016
Κουφαλιώτης Μένιος	20,00	2016
Δερματάς Σπύρος	20,00	2016
Τσαρού Σία	20,00	2016
Αζακάς Νικόλαος	20,00	2016
Αζακάς Κωνσταντίνος	30,00	2016
Φατούρος Ελευθέριος	20,00	2016
Αϊβαλιώτου Κυριακή	20,00	2016
Κοντογιώργου Καλλιτσα	20,00	2016
Αθανασοπούλου Γεωργία	40,00	2016-2017

Αρόνης Γιάννης	20,00	2016
Δερματά Ειρήνη	20,00	2016
Τσινιά Μαρία	20,00	2016
Παναγιώτου Νικόλαος	20,00	2016
Παναγιώτου-Τσακίρη Ελένη	20,00	2016
Πλάκας Χρήστος	20,00	2016
Πλάκας Βαγγέλης	20,00	2016
Πλάκας Θανάσης	20,00	2016
Κουτσούκη Σοφία	20,00	2016
Μπακατσιάς Γιώργος	45,00	2016
Κατσούδας Κωνσταντίνος	40,00	2015-2016
Τσιπάς Γεώργιος	50,00	2016
Κοντογεώργος Αθανάσιος	20,00	2016
Φωτόπουλος Νίκος	40,00	2015-2016
Αθανασόπουλος Αριστείδης	20,00	2016
Βενέτης Παναγιώτης	20,00	2016
Αθανασόπουλος Ιωάννης	20,00	2016
Δερματάς Σπύρος	20,00	2017
Παπανίκος Θωμάς	20,00	2016
Γιουρνά-Βουγά Δέσποινα	40,00	2016-2017
Λιάπης Νικόλαος	20,00	2016
Κυρίτσης Ευάγγελος	20,00	2016
Γιαννακοπούλου Σεβαστή	20,00	2016
Λεκκού Ιουλία	20,00	2017
Κατσούλη Ροδάνθη	20,00	2016
Παπαδάκη-Αφεντάκη Σοφία	20,00	2017
Φλέγγας Αλέκος	20,00	2016
Λιάπης Ηρακλής	20,00	2016
Μασοστασή Βασιλική	20,00	2016
Κακούρα Μαρία	20,00	2016
Μπούλου Ιφιγένεια	\$100,00	2016
Τσιμπογιάννη Αθηνά	20,00	2016
Ζωγράφος Δημήτριος	20,00	2016
Κομπορόζος Αθανάσιος	20,00	2016
Κανούτου Αικατερίνη	20,00	2016
Ανδρεοπούλου Ευαγγελία	20,00	2016
Λιαροκάπη Ελένη	20,00	2016
Δημητρακοπούλου Σωτηρία	20,00	2016
Ζαχαρόπουλος Σεραφείμ	20,00	2016
Γαλανούδης Αθανάσιος	20,00	2016

Μπαϊρακτάρη Σίσυ	20,00	2016
Δημοπούλου Ευτυχία	20,00	2016
Τραχανάς Πέτρος	20,00	2016
Αθανασόπουλος Αριστείδης	20,00	2017
Αθανασόπουλος Ιωάννης	20,00	2017
Χονδρός Σπύρος	50,00	2016
Λιάπης Ιωάννης	20,00	2016
Σκρεπετός Παναγιώτης	20,00	2016
Κουκουβάου Ηλίας	20,00	2016
Σκαλτσάς Θεόδωρος	20,00	2016
Χαμπερής Απόστολος	50,00	2017
Πανάρα Άννα	20,00	2016
Μίχος Κωνσταντίνος	20,00	2016
Μίχος Ιωάννης	20,00	2016
Κατσούλη Ροδάνθη	20,00	2017
Μπάκης Χαράλαμπος	20,00	2016
Δημητρόπουλος Αθανάσιος	20,00	2016
Μπάκη Ματίνα	20,00	2016
Γρατσούνη Ελισάβετ	20,00	2016
Γεωργίου Μαρία	20,00	2016
Σιδερίδου Ευαγγελία	40,00	2015-2016
Θάνος Κωνσταντίνος	40,00	2015-2016
Φλώρος Νικόλαος	20,00	2016
Κοκόσης Ιωάννης	20,00	2016
Κρεζία Μίνα	20,00	2016
Βονόρτα Μαργαρίτα	20,00	2016
Τερνιώτη-Χανκ Έλενα	20,00	2016
Μπίρτσας Παύλος	40,00	2015-2016
Σάρρας Ηλίας	20,00	2016
Φώλου Αρετή	20,00	2016
Σκορδά Μαρία	20,00	2016
Φλώρος Παντελής	20,00	2016
Κοντού Ελένη	20,00	2016
Ψυχογιού Φωτεινή	20,00	2016
Φλώρος Μπάμπης	20,00	2016
Μπάκης Σταύρος	20,00	2016
Μπάκη Βασιλική	20,00	2016
Παπαθανασίου Αθανάσιος	20,00	2016
Αντωνοπούλου Αλίκη	20,00	2016
Ζήσιμος Βασίλειος	50,00	2016

Γιαννόπουλος Σπύρος	100,00	2016
Παπαϊωάννου Δημήτριος	20,00	2016
Παπαδημητρίου Νικόλαος	20,00	2017
Σταυράκη Ελένη	60,00	2015-2017
Παπαϊωάννου Γεώργιος	20,00	2017
Μπετένιου Ροζάνη	20,00	2017
Μαστρογεωργόπουλος Στέφανος	\$ 150,00	2017-2019
Κομπορόζος Σταύρος	20,00	2017

\* \* \*

### Δωρεές εις μνήμην, που έχουν εισπραχθεί από 1/5/2016 - 31/5/2017

*Οι δωρεές σκοπούν στη συντήρηση και λειτουργία του  
Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου του Μικρού Χωριού*

Όνοματεπώνυμο	Ευρώ
Πολύζος Σπύρος & Κική, στη μνήμη μητρός Φανίτσας Πολύζου	\$ 200,00
Προβελεγγίου Ξενοφών και Πηνελόπη, στη μνήμη μητρός & γιαγιάς Φανίτσας Πολύζου	300,00
Κουτσούκης Γιάννης-Κούλα, στη μνήμη Φανίτσας Πολύζου	50,00
Κουτσούκης Αλέκος-Νίκη, στη μνήμη Φανίτσας Πολύζου	50,00
Κουτσούκης Μένιος-Αιμιλία, στη μνήμη Φανίτσας Πολύζου	50,00
Νικολοπούλου Φανή, στη μνήμη του συζύγου της Γιάννη	50,00
Κουτσούκης Μένιος-Αιμιλία, στη μνήμη Μαρίκας Κουτσούκη	100,00
Κουτσούκης Γιάννης-Κούλα, στη μνήμη Μαρίκας Κουτσούκη	100,00
Κουτσούκης Αλέκος-Νίκη, στη μνήμη Μαρίκας Κουτσούκη	100,00
Πουρνάρα-Καρκαζή Ελένη, για το Μουσείο του Χωριού	100,00
Κουτσούκης Γιάννης-Κούλα, στη μνήμη Βούλας Κυρίτση-Τσώμου	50,00
Κουτσούκης Αλέκος-Νίκη, στη μνήμη Βούλας Κυρίτση-Τσώμου	50,00
Κουτσούκης Μένιος-Αιμιλία, στη μνήμη Βούλας Κυρίτση-Τσώμου	50,00
Ανάνυμος, για το Μουσείο του Χωριού	2.000,00
Γιουρνά Δέσποινα, στη μνήμη γονέων Αριστείδη & Πιπίτσας Γιουρνά	100,00
Κάλλης Γρηγόρης, στη μνήμη πεθερού του και πεθεράς του, Κώστα και Σπυριδούλας Τριχιά	200,00
Πουλόπουλος Κωνσταντίνος, για το Μουσείο του Χωριού	20,00
Κυρίτσης Σπύρος, για το Μουσείο του Χωριού	50,00
Λαΐνη Ευδοκία, στη μνήμη του συζύγου της Γιάννη	300,00
Τριανταφύλλης Κώστας, για το Μουσείο του Χωριού	30,00
Τριανταφύλλης Χρήστος, για το Μουσείο του Χωριού	30,00
Κεράνης Γιάννης, για το Μουσείο του Χωριού	20,00
Ζαχαρόπουλος Παναγιώτης, για το Μουσείο του Χωριού	20,00
Αϊβαλιώτου Κυριακή, στη μνήμη της μητρός της Σαββούλας	50,00
Ζαχαρόπουλος Σεραφείμ, για το Μουσείο του Χωριού	30,00
Σκορδά Μαρία, στη μνήμη συζύγου και αδελφής	30,00
Μασουρίδου Ελένη, στη μνήμη Γιάννη Ντζούφρα	20,00

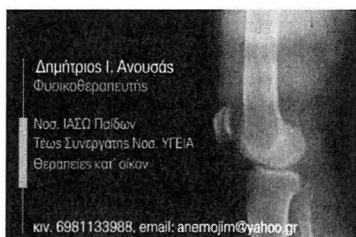
Αντωνοπούλου Αλίκη, για το Μουσείο του Χωριού	20,00
Παπαδημητρίου Νίκος-Δήμητρα, στη μνήμη μητρός Όλγας	50,00
Παπαδημητρίου Νίκος-Δήμητρα, στη μνήμη Μαρίκας Κουτσούκη	50,00
Παπαδημητρίου Νίκος-Δήμητρα, για το Μουσείο του Χωριού	50,00
Βασιλοπούλου-Μαλτεζοπούλου Παναγιώτα, στη μνήμη της αδελφής της Αικατερίνης Κρίκου, του γαμπρού της Δημητρίου Κρίκου και φίλης της Μαρίκας Κουτσούκη	200,00
Μαστρογεωργόπουλος Στέφανος, για το Μουσείο του Χωριού	\$100,00
Κεράνης Θανάσης – Χρυσούλα, στη μνήμη Κώστα Γιουρνά	80,00
Κεράνης Ιωάννης – Μήνα, στη μνήμη Κώστα Γιουρνά	80,00
Κομπορόζος Σταύρος, στη μνήμη του πατέρα του Τηλέμαχου	100,00
Μπαμπανικολού Ιωάννα, στη μνήμη Σούλας Σωτηρίου Δερματά	100,00

### Συνδρομές Εσωτερικού

Ευχαριστούμε τα μέλη μας για την τακτοποίηση των συνδρομών τους. Υπενθυμίζουμε, ότι οι συνδρομές μπορούν να στέλνονται με ταχυδρομική επιταγή. Για διευκόλυνση είσπραξης της επιταγής, παρακαλούμε η επιταγή να γράφεται στο **όνομα** του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου, στο οποίο επιλέγετε να τη στείλετε. Η απόδειξη είσπραξης εσωκλείεται στο αμέσως επόμενο τεύχος του περιοδικού *Μικροχωρίτικα Γράμματα*, στη σχετική στήλη του οποίου αναγράφεται και η συνδρομή σας.

### ΠΡΟΣΟΧΗ - Συνδρομές ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ενημερώνουμε τους Μικροχωρίτες του εξωτερικού ότι, λόγω της οικονομικής κρίσης, οι τράπεζες της Ελλάδας δεν δέχονται **κανένα** είδος επιταγής. Οι πληρωμές συνδρομών μπορούν να γίνονται με έμβασμα μέσω του **western union** στο όνομα ενός από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας.



Δημήτριος Ι. Ανουσάς  
Φυσικοθεραπευτής

Νοσ. ΙΑΣΩ Παιδών  
Τέως Συνεργάτης Νοσ. ΥΓΕΙΑ  
Θεραπείες κατ' οίκον

κιν. 6981133988, email: anemojim@yahoo.gr



**Δημήτριος Π. Τραχανάς, MD**  
Μοιευτήρας - Χειρουργός - Γυναικολόγος  
Επιμελ. Γυναικολογικής Κλινικής Ν.Ν.Α.  
τ. Clinical Fellow Royal Free Hospital, London, UK

Εξειδίκευση στην Ενδοσκοπική Χειρουργική  
(Λαπαροσκόπηση - Υστεροσκόπηση) και  
Υπογονιμότητα - Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή

Ποπαδισιομαντοπούλου 3, Χίλταν (Μετρό: Μέγαρο Μουσικής)  
τηλ.: 210 7218111 • κιν.: 6977 014111 • email: dimtrah@gmail.com



**η Ύωνιά**  
Παραδοσιακές Ξενιές

Νέο Μικρό Χωριό  
(+30) 2237 041393 - (+030) 6972431225  
xenonasgonia@gmail.com  
www.xenonasgonia.gr  
gonia guthouse



**ΔΕΔΔΗΕ**

Διεύθυνση Οργάνωσης, Ασφάλειας  
Εργασίας & Στεγαστικής Μέριμνας

**Άρτεμις Βαρβικιώτη**  
Διευθύντρια Κλάδου  
Στεγαστικής Μέριμνας

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.  
Διαμαντοπούλου 10 Τ 210 9090314 e a.vonitsiou@dedde.gr  
117 43 Αθήνα F 210 9090366 www.dedde.gr  
K 6979 799393

**SELESTINA**  
BOUTIQUE HOTEL



ΣΑΚΚΑΛΗ 8 • ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ • Τ.Κ. 36100  
Τ. 22370 69008-9 • Φ. 22370 69007  
info@selestina.gr • www.selestina.gr

Επηρευόμαστε σύστημα διαχείρισης ποιότητας ISO 9001:2008



**HELLAS COUNTRY HOTEL**  
ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ - ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ



Τηλ. 22370 41570-1 Fax: 22370 41577

**Κομμώσεις**

Ανδρικές - Γυναικείες - Παιδικές

**“ΚΙΚΗ”**

Κική Φούκα-Σκοτιδα  
Καραϊσκάκη 4, Καρπενήσι  
Τηλ. 22370 25666



ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ  
ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ

**ΧΡΙΣΤΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ**  
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ Ε.Μ.Π.

ΚΥΠΡΟΥ 16Α ΑΓΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 15452 ΑΘΗΝΑ  
τηλ (+30210)926423 (+3026936599467  
e-mail ventour@hol.gr

**Ανεμολόγιο  
Καφέ**

Νέο Μικρό Χωριό Τηλ. 6978516458

**Ξυλόγλυπτα**  
με έμπνευση από τη Φύση

Έκθεση - Διάθεση:  
Νέο Μικρό Χωριό «Το Τζάκι»  
Τηλ. 22370 41318

**η φωλίτσα**

ΕΝΟΠΙΟΛΟΓΩΜΕΝΑ ΣΤΥΔΙΟΣ με ΤΖΑΚΙ  
ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ

www.tohoriatiko.gr THA:2237041257 FAX:2237041103

**«Η Χελιδόνα»**  
Παλαιό Μικρό Χωριό

Τηλ: 6976912009

**Εστιατόριο – Ψησταριά**  
**“Ο Παράδεισος”**

Αφοί Καλύβα  
Διασταύρωση Μικρού-Μεγάλου  
Χωριού

Τηλ. 22370 41320, Κιν. 6973 431421  
Web: www.hellastourism.gr/paradisos

cafe  
**ΑΣΤΕΡΙΑ**  
restaurant

Αιμιλία Κουφαλιώτη

Παραλία Καμμένα Βούρλα  
Τηλ.: 02350 23261,  
80901, 80902

**Αθανάσιος Π. Λιαροκάκης**  
**Διακοσμητής**

Interior Designer

Αρχιτεκτονικός Σχεδιασμός  
και Μελέτη Χώρων

Κόκκολη 31 - Αγρίνιο, Τ.Κ. 30109  
Τηλ. 26410 33233 (8 fax) - 24522  
Κιν. 6932831607  
Email: athanar@otenet.gr

**ΤΑΗΘΕ**  
Computer Expert Co.

**Θάνος Δημητρόπουλος**  
Κορθίου 19, 11254 Αθήνα  
Τηλ./Fax: 210 2230673  
Φαξ νύκτ.: 2310 20 20 89  
Κιν. 6936 96 88 50  
e 6932 46 23 32  
E-mail: thanos@panafonet.gr

**CAD/CAM/EEE  
COMPANY**

**HP CAD/CAM products:**  
ME - Mechanical Eng.-2D  
SD - Solid Designer - 3D  
E3 - Electrical, Electronic  
Engineering Design

**“το κοριάτικο”**

Ταβέρνα Νασίοπουλος  
Νέο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας  
Τηλ. 22370 41257 • Fax. 22370 41103  
www.tohoriatiko.gr



**Ενοικιαζόμενα Δωμάτια**

**Φωτεινή Ζάρα**

**Νέο Μικρό Χωριό**

**Τηλ. 22370 41236/ 41433**



**ΛΥΚΟΠΛΑΣΤΕΙΟ** Κωνσταντίνος Αζακάς

Καρπενήσι,  
Τοχλι εθνικής οδού  
Καρπενηρίου - Λαμίας

www.lykoflastio.gr    τηλ. 22370 89111

**ΞΕΛΟΧΩΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ**

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΥΛΑΒΕΡΗΣ**

**ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ**

**Τηλ. 22370 41058 Κιν: 6984 70 50 73**



**Studio Merses** Παλιό Μικρό Χωριό Ευρυτανίας  
www.merses.gr info@studiomerses.gr  
Τηλ.: 22370 41444 Κιν.: 6972 555 637 Fax.: 22370 41111



**ΤΟ ΔΙΚΕΙΟΝ cafe**

RESTAURANT-BAR


Παλιό Μικρό Χωριό  
Ευρυτανίας  
τηλ. 22370 41050

**ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ**

Αθήνα - Λαμία - Μακρακώμη  
Άγιο Γεώργιο - Καρπενήσι

**Υπεύθυνη: Μαρία Λιάπη**

Κηφισού 91β 8, Αθήνα  
Τηλ.: 210 3452186



**ΠΑΤΩΜΑΤΑ  
ΛΟΥΣΤΡΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ  
ΣΚΑΛΕΣ**

**ΛΙΑΠΗΣ ΝΙΚΟΣ & Υιός**

**ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ**

**6610846 • 6048695 • 0972 136979**



**ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ**

**Παρασκευή Α. Γρομητσάρη - Μαραγιάννη**

*Μ.Α. Δίκαιο Ακινήτων, Montpellier I*

*Μ.δ. Δίκαιο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Paris I - Paris II*

Θεσσαλίας, 23-25 & Αιολίας  
106 77 Αθήνα

ΤΗΛ.: 213 0966040  
ΚΙΝ.: 6939 613882



**ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ**

**ΣΟΦΙΑ ΛΙΑΡΟΚΑΠΗ**

**ΜΠΟΤΣΑΡΗ 8 - ΤΗΛ.26410/ 23.602 - ΑΓΡΙΝΙΟ**



**Πάρος, Τσιμπουγιάννης**

- Διοφηνητικά όπλα Επιχειρήσεων
- Εκτυπώσεις Offset
- Μεταξοτυπίες
- Μηχανογραφικά Έντυπα
- Ψηφιακό

Ευρυτιδίου 75 • 105 53 Αθήνα  
Τηλ.: 210.3226.222 - 210.3214.815  
Fax: 210.3214.815  
Κιν.: 6944.550940

**ΑΓΟΡΑΙΟ**  
**Βασίλης Μπούρας**  
Νέο Μικρό Χωριό  
Τηλ. 22370 41300/41281,  
Κιν. 6972 288457

**TAXI**  
**Γιάννης Καραγκούνης**  
Νέο Μικρό Χωριό  
Τηλ. 22370 41392, Κιν. 6972 707840

Τεχνικές εργολαβίες  
πέτρινες κατασκευές

**ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΣΙΜΟΣ**

Νέο Μικρό Χωριό. Τηλ.: 22370 41056  
Κιν. 6977 624440



ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΗΡ. ΔΙΑΠΗ  
ΔΙΠΛΩΜ. ΔΙΠ. & ΤΟΞΟΤΕΧΝΟΣ  
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Ε.Μ.Π.

ΑΘΗΝΑ  
ΛΔ ΚΟΡΑΗ 54-56  
ΒΥΡΩΝΑΣ

ΤΗΛ: 6972648406  
210 7622751

**Ενοικιαζόμενα**  
**Πανοραμικά Δωμάτια**  
**“Το Τζάκι”**

Δ/ση: Παρασκευή Ν. Αζακά  
Νέο Μικρό Χωριό  
Τηλ. 22370 41318/41465,  
Fax: 22370 41094 Κιν. 6977 808961

**Ενοικιαζόμενα Πολυτελή**  
**Δωμάτια**

**Ουρανία Τάσιου**  
Νέο Μικρό Χωριό  
Τηλ. 22370 41349

**Το Ριζωμα**  
ΞΕΝΩΝΑΣ  
ΚΑΦΕ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ - ΤΑΒΕΡΝΑ  
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ  
ΝΕΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ  
ΤΗΛ.: 22370 41170 - 41206. FAX: 22370 41486  
ΚΙΝ.: 6978 77 42 66 www.torizoma.gr

**«το χωριάτικο»**  
**ταβέρνα ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΣ**  
από το 1994  
  
ΝΕΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ  
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ  
ΤΗΛ: 2237041257 - FAX: 2237041103  
www.tohoriatiko.gr info@tohoriatiko.gr  
f Το χωριάτικο Νασιοπούλος

**Iviskos**  
studios  
www.iviscos.gr  
Νέο Μικρό Χωριό Ευρυτανίας / Τ.Κ. 361 00



**Δικηγορικό Γραφείο**  
**Μαίρη Αρώνη**

Καραολή και Δημητρίου 72, 185-34 Πειραιάς  
Τηλ. 210 4132742, Κιν. 6973496459



## Περιεχόμενα

ο χωριό που νίκησε το θάνατο: Η ιστορία της κατολίθωσης του Μικρού Χωριού Ευρυτανίας.	Πανευρωπαϊκή Ένωση	24
καταστροφή και αναγέννηση της «Μικρής Ελβετίας».	Εταιρεία Ευρωπαίων Επιστημόνων	25
ρωτομαγιά του 1959	1 Ο Εορτασμός της 25 <sup>ης</sup> Μαρτίου	25
ο Χωριό μας πέφτει το καλοκαίρι	2 Ο πρώτος εορτασμός της 25 <sup>ης</sup> Μαρτίου	26
ίας Κυριακής, 7 Ιουλίου 2016	Το 1826 στο Μεσολόγγι	27
κηγορικός Σύλλογος Καρπενησίου	3 Εορτασμοί της Εθνικής Επετείου στην Αμερική	28
εταμόρφωση του Σωτήρη, 6 Αυγούστου 2016	3 Το Μικρό Χωριό δεν ξεχνά...	28
ο ετήσιο πανηγύρι του Χωριού	Το «Παλιόροια» της Χαλκίδας	29
νευστίαση Μικροχωριτών	4 Δυο χρόνια αργότερα, δυο χρόνια νωρίτερα	
αϊκή Συνέλευση	4 Γράφει ο Νίκος Ι. Γιαννόπουλος	31
αθαρισμός αυλακιών	5 Πέντε κουβέρτες αγάπης	
αίου Φανουριού, 27 Αυγούστου 2016	6 Γράφει ο Νίκος Ζωρογιαννίδης	33
Ψήσιμο των Τσίπουρων	7 Μνημείο στα Κοκκάλια και Χριστιανικός Ναός	
αρεκκλήσι Αγίας Αικατερίνης	7 Γράφει ο Δημήτρης Ι. Φαλλής ( Καλλιεύς)	35
τον Ι.Ν. της Αγίας Κυριακής	Δεκαετία του 1950	36
εγάλη χιονόπτωση στο Χωριό	8 Ο Σπύρος και ο Χάρος	37
στορικό και Λαογραφικό Μουσείο Μικρού Χωριού	9 Μόνο οι προλετάριοι έχουν πατρίδα	
μερίδα στο Μουσείο Μικρού Χωριού	10 Γράφει ο Διονύσης Χαριτόπουλος	38
ύλλογος Γυναικών Ευρυτανίας	11 Κωστής Παλαμάς, «Γύριζε»	39
γο γέλιο	11 Όταν απόγονοι Μικροχωριτών εμπνεόνται...	40
εδική Συνέλευση Αδελφότητας Μικροχωριτών	12 Μικροχωριτές της διασποράς με νοσταλγία	
7 Νοεμβρίου 2016	Ο Βοσκός και η Βοσκοπούλα	
«μ' έπος, αμ' έργον»: Ο καθαρισμός	13 Ο Κων/νος και η Σπυριδούλα Τριχιά	42
ων αυλακιών του Χωριού	Αναμνήσεις της παιδικής ηλικίας	
νεργασία και αλληλοβοήθεια εις την Ευρυτανία	15 Γράφει ο Στέφανος Μαστρογεωργόπουλος	45
ΡΥΤΑΝΙΑ. Περιπέτεια στα Χιόνια	17 Έρωτος και Ρέντη γωνία- Του Κώστα Τριανταφύλλη	46
έος Ηγούμενος στην Ι.Μ. Προυσού	19 Ιστορικές Μηνήμες και Προσωπικές Αναμνήσεις	
μής στον Μιχάλη Σταφυλά	21 Δημήτριος Σπ. Δερματάς	49
ουσό βραβείο στο Δήμο μας	22 Βιβλιοπαρουσιάσεις	52
λαογραφικό Ιστορικό Μουσειακό	22 Κοινωνικά	56
ζήτηρο Ευρυτανίας «Ο Εύρυτας»	Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν	57
ρωπαϊκό Κέντρο	23 Δωρεές προς τους Ιερούς Ναούς του Μικρού Χωριού	67
ευρυτανικών Σπουδών και Ερευνών	Αυτοί που δεν ξεχνούν Συνδρομές	68
	23 Δωρεές εις μνήμην	72

# ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ

## 42 ΧΡΟΝΙΑ

### ΠΡΩΤΟΙ σε ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ



---

#### ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ  
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ - Α.Τ.Ε.Ι.

- ΓΡΑΜΜΙΚΟ
- ΕΛΕΥΘΕΡΟ
- ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

---

#### FOUNDATION

- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ
- ART & DESIGN
- ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

 **Edexcel**  
International

---

#### ΣΕΜΙΝΑΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

- ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
  - ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ
- 



Κ Ε Ν Τ Ρ Ο  
Τ Ε Χ Ν Ω Ν

Π Λ Α Κ Α

ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ ΠΛΑΚΑ ΑΕ

ΑΘΗΝΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 65, 104 33 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ: 210 8250552, FAX: 210 8250627

και

ΨΥΧΙΚΟ • ΓΛΥΦΑΔΑ • ΚΗΦΙΣΙΑ • ΠΕΙΡΑΙΑΣ

e-mail: [info@plakas.gr](mailto:info@plakas.gr)

[www.plakas.gr](http://www.plakas.gr)